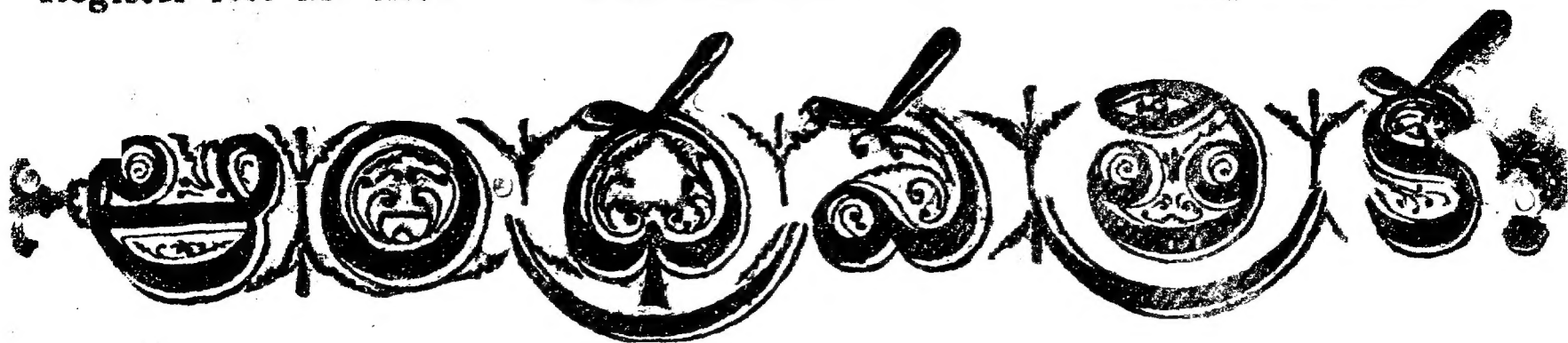

విడివత్రిక 1-30-1-8

Register No. M. 1113.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

31351 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 }
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 28-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ సవతి ౯.

No. 126 }
సంచిక ౧౨౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాష్ట గాష్టవారితే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

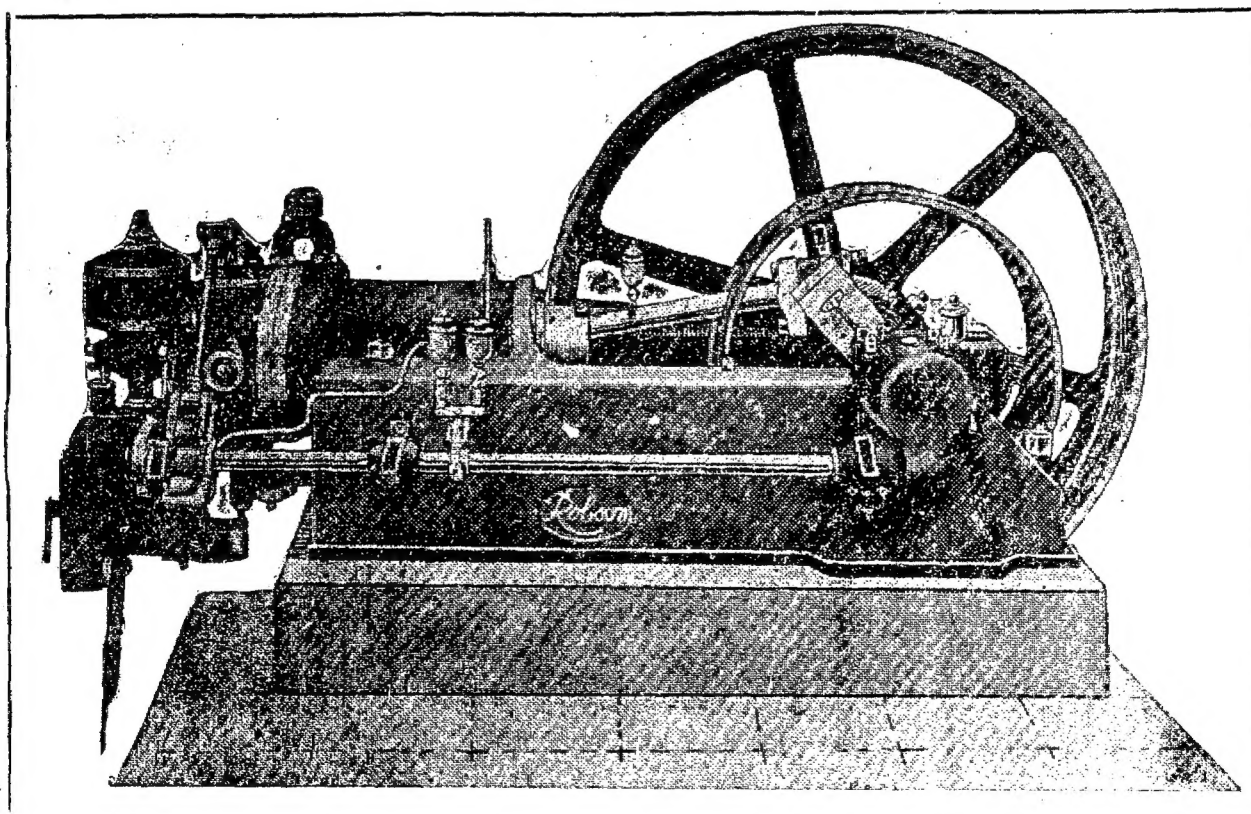
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూటైపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చును
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లియ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఔంపరు అధికముగానున్న వ్రండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు
పోల్ యేజంటు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada

(అన్నిరకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపోర్టుచేసి స్టాకుయొందువారు “రాబ్ నెక్” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంబులకున్నా పోల్ యేజంటు)

గంగాములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నరసము!!

రాజేశ్వరి బొర క్కుసబ్బు

చర్మవ్యాధులకు వజ్రయుధము

మైనపునట్లు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ.

బంగారు వెండినగలలో

ఏది కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

మాకు చిన్నది పెద్దది అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభము అను భేదములేదు. పెద్దవాడు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లుతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బజారుధరనబట్టి వైక విచ్చెదము. అర్హరిచ్చిన తృప్తికరముగా లేనిచో, నరియొక నగను యిచ్చెదము లేక వైకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెదము. సవరం బంగారుకు సీమవెండికి పూచీచెచ్చెదము. యితర తెలుపనేల! మా కాలావారులకు తృప్తికరింపబడయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. 172 ఫుల్లుగల విచిత్రమైన క్యాటలాగు రు. 1-0-0

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకడపా రాగోరెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

(4321) పవలుగారి అమోఘమైన గెనో నెగరో గమునకు అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవస్త్రము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మాతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరుకును.
మా విత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగ్ నుకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

అభ్రకభస్మము

అమోఘమైన మందు సక్రమముగా 3001 ఫుల్లుములు వేయబడినది. శ్రీ ముక్కలరాజావారి సంస్థానమున స్వీకృతమైనది. తయారుచేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పధరకు విక్రయమునకుగూడ పెట్టినాము. మూత్రవ్యాధులలో బాగా పనిచేయును. దయ బిటిస్ అనే బహుమాత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మూత్రములోనుండి తీవ్రపదార్థమును తీసివేయును. వేడిని, దగ్గును, త్రయరోగమును బోగొట్టును. కఫరోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. ఔషధయోగములందు గూడ ఉపయోగించుకొనవచ్చును. గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధులను గురుర్చును. ఒకసారి వాడిచూడండి మీరే తెలుసుంది. ఉపయోగించువిధము మందుతో పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేటు. తులం 1 కి 5-0-0.

అడ్రసు:— **మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల, ముక్కల, (కృష్ణాజిల్లా) 1226**

తిలకు మహా విద్యాలయ

స్వదేశ పాఠశ్రామిక ప్రదర్శనము

పూనా, ఆగస్టు 26:—తిలకు మహావిద్యాలయముయొక్క స్వదేశ పాఠశ్రామిక ప్రదర్శనమును సోమవారమునాడు పురాతన ఇండియన్ ఇంజనీరింగు విద్యలో ప్రవీణులగు రావు సాహెబువాణిగారు తెరచిరి. ఈసంవత్సరము ప్రదర్శనములో చాల విత్రవిచిత్రవస్తువులు గలవు. ప్రకృతిశాస్త్రమునకు సంబంధించి శ్రీలచే తయారు చేయబడినవి. గొప్పవారు వ్రాసిన విశ్వవిద్యాలయపు చిత్రపుటను హిందూదేశములో వేరువేరు చోట్లతయారుచేయబడిన వస్తువులును కలవు. (ఆ. ప్రె.)

బాంకూరా రాజద్రోహపుకేసు

బాంకూరా, ఆగస్టు 26:—బాంకూరా రాజద్రోహపుకేసులో నేడు ముద్దాయిత్తిడరు 6 గురు ప్రాసిక్యూషను సాతులను జిల్లామేజిస్ట్రేటునెడుట క్రాసుపరీక్ష చేసెను. సి. జె. మినిస్టరుగారు పరీక్షింపబడి తాను జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు సబార్డినేటు ఉద్యోగి ననియును కాని తనవద్దనున్న ఎగ్జిబిట్లను జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు పంప లేదనియును చెప్పెను. తననచర్య నడిపించుటకై యతడు వాటిని అన్వేషణశాఖకు పంపెను. కవరులపై వ్రాయబడిన చిరునామాలు ముద్దాయియొక్క స్వదస్తూరితో నున్నట్లు ఆతడు గ్రహించెను.

ప్రభుత్వన్యాయవాది రాయబహదూర్ బి. ఎ. మోగీగారు తనకు వచ్చిన జాబులను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు పంపిరినని చెప్పెను. వానిలో వ్రాయబడినవిషయములు దోషభూయిష్టములనియును రాజద్రోహములలో కూడుకొనియున్న వనియును చెప్పెను. వాటిని చదువగానే ఆతడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు పంపవలెనని చెప్పి గురుస్తా కిచ్చెను. కాని యింతలో విచారణశాఖకు పోలీసు ఆఫీసరు వచ్చి పిలిచెను.

కరపత్రమును కొన్ని నెలలక్రిందట మేజిస్ట్రేటుకు దాఖలుచేసినపిమ్మట నావిషయమున శ్రద్ధతీసికొనలేదని బాధసంఘ కార్యదర్శి ద్విజేంద్రనాథ మజుందారుగారు చెప్పిరి. ఒకసంవత్సరముక్రింద ఆయనవేర పరియొకకరపత్రము వచ్చెను. దానిని ఆయన మేజిస్ట్రేటుకు పంపలేదు.

మరియొద్దరు సాక్షులు విచారింపబడినపిమ్మట కోర్టు లేచెను. ఆడ్యుకేటు జనరలు ఇ. యల్. మిత్తరుగారు ప్రభుత్వము వారితరపున వాదించెను. (ఆ. ప్రె.)

బాంబాయి గవర్నరు మంగళవారమునాడు కర్క్రీనుండి అహమ్మదునగరు పోయి ఆదివారమే తిరిగివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

లై సెన్సులేని రివాల్వరులను పట్టుకొనుట

కలకత్తా పోలీసువారిద్దరు నావికుల నరెట్టుచేసి రెండు వందల తోటాలను నాలుగు 6 అరలు గల రివాల్వరులను పట్టుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

క్రాన్ థియేటరులో

22-8-25 శనివారం నుండి, 28-8-25 శుక్రవారము వరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, 9 గం-30 ని. శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3 గ. 15 ని. మాటసింగదు.

ఆనందమును గలిగించు అత్యద్భుత

విష్ణు అవతారం తే శ్రీ కృష్ణలీల

8 పెద్ద రీల్సుగలవు

మదక్ థియేటరువారిచే తయారుచేయబడినది. విష్ణు పురాణము కథ ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా 953

22-8-25 శనివారమునుండి, 24-8-25 తేది శుక్రవారమువరకు ఉత్సాహమును గలిగించు సీరియల్

రైడర్స్ ఆఫ్ ది వైయిన్సు

3 వ భాగము

జాక్ పెట్రిక్, మారిలిక్ మిల్సువారిసాహసకార్యములుచూడతగినవి

ప్రేమ, భయంకరమైన ప్రయాణము, కుట్రలు, గగుర్పాటులు మొదలగునవి గలిగిన ఒక అద్భుతకథ.

మదరాసు శాసనసభ

గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లు

గౌ. సభ్యుల విమర్శలు

ప్రభుత్వ గ్రాంటులు

నిన్నటిదినము మదరాసు శాసనసభ్యులు ఫలహారాంతరము సమావేశమయి ప్రభుత్వగ్రాంటులపై చర్చ జరిగిరి. గౌ. రివిన్యూ సభ్యులు గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినపుడు సభ్యులు పలువురు గ్రామాధికారులయొక్క ఆశ్చర్యములను, బాధ్యతలను వెల్లడించిరి. కడప జిల్లా సభ్యుల యామోదమును బడసిన పిదప కంటెటివో నాసమావేశము ముగింపబడి ఆగ్టోబరు 28 వ తేదినకు నిలిపివేయ బడినది.

గోడ్డు వంటనల నిర్మాణము

“గోడ్డు వంటనల నిర్మించుట కొరకు రు. 8,61,000 లు ప్రభుత్వమువారి కొనగబడలయును”ని గౌ. పానుగల్లు రాజా గారుపాదించిన గ్రాంటుపై సరళి లుపసంపాదించుకొనబడుటచే ఉపపాదన వోటుకు బిల్లుపై సభ్యుల యామోదమును బడసెను.

అమలాపురమునందు ఆర్మీరీ ఇన్ స్పెక్టరునకు

కార్యాలయము

“అమలాపురమునందుండే ఆర్మీరీ ఇన్ స్పెక్టరునకు కార్యాలయము వసతి గృహ నిర్మాణమునకై రు. 12,000 లు ఒసంగబడవలెనని” సో. పరశురామ పాత్రోగారు పాదించిన చర్చ లేకయే సభయం దంగీకరింపబడెను.

ఆలీపురము జైలులో ఖైదీల సౌకర్యము

“వివిధ వర్గము శాఖలకు రు. 75,000 లు ఒసంగబడవలెనని హామీ మెంబరుగారు పాదించిరి. ఆలీపురము జైలు నందు ఖైదీలను కలిపి బంధించుటను తొలగించుటను, జైలు పరిస్థితుల సభివృద్ధియును, కీధనము వెచ్చింపబడునని హామీ మెంబరుగారు తెల్పిరి—చర్చలేకనే గ్రాంటు ఆమోదింపబడెను.

గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లు

1920 సం॥ జూను మాసమునందు మదరాసు రాజధాని

యందలి గ్రామముల నొకదానితో నొకటి కలిపి గ్రామోద్యోగులను తగ్గించుటచేతను, గ్రామముందలి ఆఫీసులను తగ్గించి ఉద్యోగుల సంఖ్య తగ్గించుటచేతను గ్రామాధికారుల సేవలు పనినుండి తీసివేయబడిరి. ప్రస్తుతము ఒకదానితోనొకటి కలిపిన గ్రామములను తిరిగి విడదీసి పూర్వమువలె గ్రామముందలి ఆఫీసులను పునఃస్థాపించి సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గింపబడక పూర్వము పనిలోనున్న గ్రామోద్యోగులకు వాతరులొసంగుట కీబిల్లు ఉద్దేశించుచున్నది.

గౌ. రివిన్యూసభ్యుని ప్రసంగము

పైబిల్లును సభలో సుపాదించుచు గౌ. రివిన్యూసభ్యు బిల్లు మాట్లాడిరి. గ్రామములకు కలుపుటచే తగ్గింపబడిన గ్రామోద్యోగులకు తిరిగి నొకరులొసంగుట యాబిల్లు ముఖ్యోద్దేశమని పల్కిరి. బిల్లు తయారగుచుండు సమయమందు ఒకటిరెండు లోపములు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపబడినవి. ఆ లోపములు ఉపసంఘమునందు సరిచేయబడగలవు. జతపరచిన గ్రామముల యథాప్రకారము విడదీయబడినచో పూర్వముండే గ్రామాధికారులే ఉద్యోగులుగ నుండగలరు. బిల్లుయొక్క 4,5 క్షేత్రముల గ్రామముల కలగలుపునకు పూర్వము ఉద్యోగులు వహించియున్న వారలకు దీరుచు లొసంగబడవలెనని అర్థమిచ్చుచున్నట్లు దెలుపబడినది. ప్రభుత్వమువారి కట్టి యుద్దేశమే మాత్రము లేదు. అట్టి యర్థము నిచ్చుచుండినచో నాభాగము లుపసంఘమునందు సరింపబడగలవు. కలుపబడిన గ్రామములను ప్రభుత్వమువారెంత వరకు విడదీయదుకో, మున్నుండు గ్రామోద్యోగుల కెట్టి జీతములొసంగదో యను విషయమును పలువురుసభ్యులు తెలియగోరుచుండురు. ఆ విషయములందు సభ్యుల అభిప్రాయములను వివరము ప్రభుత్వమువారికి నిర్ణయమునకు వచ్చుట కవకాశములేదు.

రెండు ముఖ్యపరతులు

మాత్రము ప్రభుత్వమువారు చెల్లగలరు. ఈసంవత్సరము యొక్క ఆయన్య య పట్టిక యందు ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తమునకు ఖర్చు అధికము గా రాదు. గ్రామముల గలుపుటలను కొంత ఆదాయము గలిగినను జీతముల సభివృద్ధి జేయుటచే సంవత్సరమునకు రు. 72 లక్షలనుంచి 119 లక్షలవరకు న్యయ మెక్కుడైనది. అతకుపై ఖర్చుపెట్టుటకు

ప్రభుత్వమువారు రుద్దేశించుటలేదు. రెండవవిషయ మేమన ప్రత్యేక గ్రామోద్యోగులను అవసరము లేనంతటి స్వల్పగ్రామములందు గ్రామోద్యోగులను పునరుద్ధరించ బూనుకొన లేదు. రైతువారి ప్రదేశములందు చాల భాగము గ్రామములు కలుపబడినవి. కొన్ని భాగములు మాత్రము జరుగలేదు. అసమయమున శాసనసభలో చర్చజరిగి తిరిగి విడదీయబడుచున్న ఆలోచింపబడినది. కావున రెండవరకముల గ్రామములను వేర్వేరుగ గవనించవలసియుండును.

జీతముల సమన్వయ

రయతువారి ప్రదేశములందు లెలయారుల జీతములు యథాప్రకారముగ నుండవలెనని తలంచబడినది. రయతువారి ప్రదేశములందు కరణముల జీతములను రు. 15 ల నుంచి మార్పును వద్దేశింపబడలేదు. కారణమేమన గ్రామమునను కంటెను కరణము అధికకాలము పనిజేయవలసియుండును. నిలిపివేయబడిన ఉద్యోగులను లన్నియు సంపూర్ణముగ పునః స్థాపించవలెనని సంగతున మనసబులకు మాసమునకు రు. 7 లు వేతనము ఇవ్వవలసియుండును. కాని గ్రామములను కలిపిన కొన్నిస్థలములందు కొన్ని సంవత్సరములలో ఉద్యోగులు పునః స్థాపింపబడగలవునను, గ్రామములను కలుపని ప్రదేశములలో కొన్నిటియందు కొందరు ఉద్యోగుల నవసరముగ నుండురుగావునను మాసవేతనము రు. 10 లుగ నిర్ణయించుటకు వీలండగలదు.

జమిందారి ప్రదేశములందు తలచూరులకు ప్రస్తుతము రు. 6 లు వేతన మియ్యబడుచున్నారు. అదే నిలిపియుంచబడును కరణముల జీతము లన్నిడ్రాబందును ఒక్కొక్క రూపాయవంతున తగ్గింపబడును. అట్లు మిగల్గుబడిన ధనముచే అసలు మొత్తమునకు మించకుండునట్లు మనసబుల జీతములలో సరిపెట్ట బడును. రయత్వోక ప్రదేశములలో కొన్ని గ్రామముల సంవత్సరములలో ప్రత్యేకకారముల క్రింద కరణము మనసబులు ఇరువుర జీతములు అధికముగ నున్నవి. కాని వానిని మార్చు నుద్దేశించుట లేదు. ఈబిల్లుకు విమర్శించుటలో గౌ. సభ్యులు గ్రామముల శ్రేయమును మనకు నందికొనవలెను. గ్రామములలో పలుకుబడిహోదాలు గలవారే మనసబులుగ నుండవలెను. వాని రు. 15 స్వల్ప వేతనముల కొరకు ప్రాకులాడువారు ఉండరాదని ప్రభుత్వమువారి భిలపించు చున్నారు. గ్రామమునందు నివసించువారును గౌరవము పలుకుబడి గలవారలను మాత్రమే వాంఛించెద రని నమ్ముచున్నానని పల్కిరి.

గౌ. పి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు బలపరచిరి.

సంతృప్తికరముగ లేదు

టి. ఆదినారాయణ శెట్టిగారు బిల్లుపై మాట్లాడుచు అసంతృప్తికరముగ నుండిన బిల్లును శాసనసభ్యులెట్లు ఆమోదింపగలరని పల్కిరి. 1924 సం॥ నందు శాసనసభ్యులు గావించిన తీర్మానమునందలి అభిప్రాయముల నీ బిల్లు సంపూర్ణగ ఆమలుపరచుటలేదు. “కొన్ని సంవత్సరములలో” అనుపదముచే పలువురు తగ్గింపబడిన గ్రామోద్యోగులు సందేహభయములకు లొనయు యున్నారు. కల్తెరునకు అర్హతానర్తకతల నరయు సాధికార మిచ్చుటచే చాల అక్రమము జరుగగలదు. కల్తెరులకు తీరుబడిలేక తమ క్రిందనుండు స్వల్ప గుమాస్తాల కీర్తియాధికారము ఈయబడగలదు. అందుచేతగ్గింపబడిన ఉద్యోగులెల్లరను తిరిగి పనియందు జేర్చబాలనిచో నీ బిల్లువల్ల గలుగబోవు గొప్ప యుపకృతియేమియు నుండజాలదు.

సానుభూతిజూపుడు

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:—బిల్లును ఈశ్చిలియందు తామాక్షేపించమని పల్కిరి. తగ్గింపులను సుమారు 16000 నాకరులు పనినుండి తొలగింపబడి జీవనాధారములేక ఇతర వృత్తులను జేపట్టుటకును అశక్తులై పోయిరి. అందు 11,500 వందల తలయూరులు మొహాతారులేగలరు. వారికెట్టి శిక్షనోపాయము లేదు. ఇతరప్రభుత్వోద్యోగులెల్లరకు అధికజీతము లొసంగుచు జీతముల నవృద్ధిపై డభివృద్ధి జేయుచుండ గ్రామ మనసబులకు మాత్రము రు. 10 ల కంటె తగ్గించుటను అక్రమమని ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారు కేవలము తమ ఆయన్యయపట్టికయందలి సంఖ్యలతో గొట్టుకొనక విచారణ భావముతో సానుభూతితో గ్రామోద్యోగుల పరిస్థితులను వీక్షించవలయునని పల్కిరి.

పి. రామస్వామి ముదలియారుగారు:—ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టినందులకు ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞతను చెప్పిరి. బిల్లునందు కొన్ని లోపములు గలవు. “కొన్ని సంవత్సరములలో” మాత్రము పునరుద్ధరణప్రయత్నములు జరుపబడు నని బిల్లు ఉద్దేశించుచున్నదనియు అందులకు కారణము తమకు గోచరించుటలేదనియు పల్కిరి. ప్రభుత్వమువారికి నే గావించు మాచన యేమన “ఒకానొకసమయమున ఆర్థికచిక్కులను రాజధానియం దంతటను గ్రామముల నొకదానితో నొకటి గలిపి ఉద్యోగులను తగ్గించియున్నారు.

ప్రస్తుత మార్గిపరిస్థితులు పీనముగ లేనందున తిరిగి ఆవిధానమును మార్చి ఆయా పరిపాలనాసంస్థలను పునరుద్ధరింపబూనుకొనియున్నారు. అట్టితరీ జతపరుపబడిన గ్రామముల

నన్నిటిని సంపూర్ణముగ విడదీయుదు. యోగ్యతాయోగ్యతల నిర్మాణాధికారమే యధికారికి నొసంగక నాకరినుండి తొలగింపబడినవారిలెల్లరను తిరిగి జేర్చుకొనుదు. గ్రామమునసబుల జీతములనుగూర్చి గౌ. రివిన్యూసభ్యులు అధికముగ ముచ్చటించి యున్నారు. వారి జీతములు తగ్గింపబడినచో నయ్యది ప్రభుత్వముపట్ల గొప్ప యాసంతృప్తి గలిగింపకమానదు. గ్రామాధికారులు గౌరవనీయులు, పలుకుబడిహోదా గలవారుగ నుండవలెనని గౌ. రివిన్యూసభ్యులు ప్రియమండిరి. అట్లులేన వారికొసంగు ధనమును జీతమని పలుకరాదు. గౌరవవేతనమని న్యనహరింపుడు ఈదినమువరకు గ్రామాధికారుల లెనీచముగ జూడబడుచున్నారు. ఏతహాళియదో, లేక ఏ ఇన్ స్పెక్టర్ హతాత్తుగ తమ్ము దర్శించి పోలసినవని కలుగుంపును. 24 గంటలలోగ ఫలూని వివరముల మా కందజేయవలె నని ఆజ్ఞాపింతురు. గౌరవమర్యాదలుగల నేమానపుడైనను ఇట్టి హైన్యమున కొడంబడునని గౌ. రివిన్యూసభ్యుడు తలంచునా? గ్రామాధికారులు మర్యాదగలవారు, గౌరవము గల పెద్దమనుష్యులని ప్రభుత్వోద్యోగులెల్లరు పరిగణింపనిండు! పరిపాలనా న్యవహరములు సక్రమముగ నిర్వహించుటలో చాల చిక్కు లుండవలె నే నెరుంగుదును. వినను ఈమార్పు గలుగుటకు కొలదికాలము మాత్రమే పట్టగలదు. పిదప పరిస్థితులు చక్కపరుపబడును. ఈ అక్రమ నిర్బంధము వహించిన సహకార మధికముగ పెంపొందగలదు. స్వతంత్రులుగ, గౌరవపాత్రులుగ నెంచినవారితే అధిక సహాయమును బడయగలిగెదరు. పూర్వము గ్రామమునసబు గ్రామమున కంతయు పెత్తనదారుగ నుండేవాడు. అతనిమట శిలాకు రమై చెలరచుండెడిది. కాని పరిస్థితులు మార్చునొందినవి.

గ్రామాధికారుల కొకసూచన

యొసంగుచున్నాను. మీరు నిర్వహించు నాకరినిబట్టిగాని పనినిబట్టిగాని మాకింతజీత మీ బడవలెనని కోరెనచో మీయొక్క గౌరవాన్నీ తలను, పారంపర్య వంశహక్కులను గమనించుటకు వీలుండదు. జీవనోపాధికి చాలదనియు, చాకిరికి దగిన జీతము లభించుట లేదనియు ఆందోళన సలుపక మీ మర్యాదను గౌరవమును, మీ స్వత్వములను ప్రభుత్వమువారు గమనింపవలెనని ఆందోళన సలుపుట యుక్తము. సంభాష్యము మీజీతములు జీతములుగా గాక గౌరవవేతనములుగ పరిగణింపబడును.” పూర్వము భారతదేశవందు తెలకొనియుండు గ్రామజీవనమును, సహకారమును తిరిగి స్థాపింపవలెనని మేమెల్లరము అభిలషించుచున్నాము.

జిల్లా కలెక్టరు యధికారము

పి. రంగనాథముదలియారుగారు:—బిల్లుపై మాట్లాడుచు కలుపబడిన గ్రామములను విడదీయుటయేగాక అవసరముగ వోటుల కలుపబడిన గ్రామముల గలుపుట కేర్పాటులు జరుపబడుటకు బిల్లునందవకాశముగలదని పల్కిరి. జిల్లాకలెక్టరుయొక్క అధికారము స్పష్టముగ విశదీకరింపబడవలెను. జిల్లాకలెక్టరు కెంత యధికారము గలదో, వారి నిర్ణయముపై ఆఫీసు గావించుకొనుట కవకాశముండునో లేదోయను విషయము సందిగముగ తెలుపబడవలెను. జిల్లాకలెక్టరునకే సర్వాధికార మొసంగుట యనుచితమని పల్కిరి.

పిల్లలనగ్రి ఆంజనేయులుగారు:—బిల్లుపై మాట్లాడుచు గ్రామములను గలుపుటచే ఉద్యోగులనుండి తొలగింపబడిన వారి కెల్లరకు తిరిగి ఉద్యోగులులు లభింపవలయుననియు, జీతములు వృద్ధి జేయబడవలయునను ఉద్దేశముతో 1924 సం॥నందు శాసనసభవా రీతీర్మానమును గావించియుండిరనియు, తమ హోదాను, వంశపరంపర హక్కులను పరిగణించియే గ్రామాధికారులు తమ యుద్యోగులను నిర్వహించుచున్నారుగాని ప్రభుత్వమువారిసంస్థ స్వల్పవేతనములకొరకు గాదనియు అందుచే బిల్లును ప్రవేశపెట్టి గౌ. రివిన్యూ సభ్యుడు గ్రామాధికారుల శ్రేయమును ప్రధానముగ తలంచి వారి కోరికల సాధరముగ గవనించి హక్కులను నిలువపెట్టవలెననికోరిరి.

చావలి సుబ్రహ్మణ్యశెట్టిగారు:—గ్రామాధికారులు నిర్వహింపవలసిన విధులను బాధ్యతలను ప్రభుత్వమువారు గమనించి తనజీతవేతనముల నొసంగవలయుననియు గ్రామాధికారులు గౌరవముగ జూడబడవలెనని పల్కిరి.

దిక్కిని వెంకటరత్నముగారు:—ఆంధ్రమునందే మాట్లాడుచు తమ పూర్వాశ్రమమునందు గ్రామమునసబుగ నున్నందుచే నీ విషయములో తాము మాట్లాడు లెక్కను యవకాశము గలదని పల్కిరి. ఆంధ్రదేశ గ్రామాధికారుల సంఘమునకు నాలుగైదువత్సరము లభ్యక్షులుగనుంటిమని పల్కిరి. గ్రామోద్యోగుల హోదా ఎక్కువ గౌరవనీయమని తలంచుచుండేవాడను కాని ప్రభుత్వమువారు వారియెడల అతిహైన్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారు సహాయ నిరాకరణ ఆందోళనా దినములందు ప్రభుత్వమువారేర్పమ సహకారసభకు రానందుచే అధికారుల యాగ్రహమునకు గురియై రాజీనామా నొసంగిపిదప నన్ను నాకరినుండి తొలగించితిమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. కాబట్టి గ్రామోద్యోగుల గౌరవ మంతలోనున్నది. ఇక వంశపారంపర్య హక్కులుండమా అట్టివంశపరంపరానుగత మగు హక్కులుండుట వలన ప్రభుత్వము వారి కే ఎక్కువ

(ఫార్వ(ర్వ

కు సుమారు రెండువేల రూపాయల చందా వేయబడినవి. అందు
వెయ్యిరూపాయలు ప్రాగ్గణిని. ప్రమరణాలయనిమిత్తము
శ్రీయుత జేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు 600 రూపాయలు
విలువగల 150 కీముల కాగితముల నిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిన
యందుచేరి. కాగితముల రీముల పన్నెటి సత్యనారాయణగారి
యప్పించుమనియు ఉబ్బనకు తాము బాధ్యులమనియు శ్రీయుత
లకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి కొక ఉత్త
మును కూడ రామదాసుగారు వ్రాసియుండిరి. బెజవాడ ముని
పత్ ప్రేమమానుగారును, ఆంధ్రస్వరాజ్యసభ అధ్యక్షులు నగ
మల్ల రాల్ల అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు ఆంధ్ర స్వరా
జ్యసభ కార్యదర్శియు, నిన్న మొన్నటివరకు బెజవాడ పు
పాలకసంఘ అధ్యక్షులుగా నున్నటువంటిన్ని శ్రీయుత డాక్టర్

గుడివాడ తాలూకా బోర్డు వోటర్ల సభ

అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద

గుడివాడలో ఆగస్టు 31 వ తేదీ, సోమవారమునాడు జరుగును

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిర్ణయింపబడుదురు

భవాగడ రామచంద్రరావు ఎం. ఏ. యం. డి. గారును కలసి బయలుపడల రూపాయల నిమిషకు వాగ్దానము చేసియుండిరి. శ్రీయుతులగు టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారును వావిళ్ల వెంకటేశ్వరరావుగారును దేశబంధు ప్రచురణాలయమునకు కావలసిన టైపులను, కేసులను నిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసియుండిరి. ప్రోగ్రెయివ్ పేయింగ్ పాయలలో నుండి 750 రూపాయలు పెట్టి ఒక మంచి టైటిలును కొనిరి.

దేశబంధు ప్రచురణాలయముతో సంబంధించిన దేశ బంధునకు అత్యంత ప్రీతిపూర్వకముగా ప్రసన్నురైన గ్రామ పునర్నిర్మాణమును కూడ చేయవలెనని యాశీర్వాదమును జరిపిరి. కాతేరు రాజమహేంద్రవరమునకు 2 మైళ్లదూరమునకు చక్కని రోడ్డు కలదు. మోటారు వూరిలోనికి పోవును. సారంగధరుడు భగవంతునితో విశ్వమైన ఫలమిది. పూజ్యులగు శ్రీమతి కందుకూరు రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి జన్మస్థలము. సహాయనిరాకరణము రోజులలో అత్యంత ఉత్సాహము చూపిన గ్రామము ధనికులును రైతులును వల కేరిని పీరన్నగారు ఆ గ్రామవాసులే. పీరన్నగారు దొర తనపువారి అక్రమపద్ధతుల నిరసించి, వారి యాజ్ఞల తిరస్కరించి చెలసాలకు పోయిరి. కాంగ్రెసుయేదలను, దేశసేవయేదలను భక్తిశ్రద్ధలు చూపు యునకులు కొంతమంది ఆచట గలరు. కాతేరును క్రైస్తవసామగ్రిగా చేసి ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలో నిర్మాణకార్యక్రమమును స్థాపింపవలెనని వీరి యాశీర్వాదములు సుమారు 100 వగములు కలవు. అచ్చట కమ్మ వాచెక్కవ. వారికి రాట్నము చిరపరిచయమే కదా. వీటి అన్నిటిని తోడు ఆ ప్రాంతముల పర్యవేక్షణమెక్కువగా గలరు. ఇంతవరకు ఖద్దరు నిమిత్తము సుమారు 3 వేల రూపాయలు చందాలు చేయబడినవి. సుమారు 1800 రూపాయలు ప్రోగ్రెయివని. ఈసామగ్రిలో కాతేరువారు సుమారు 900 రూపాయలు నిచ్చిరి.

ప్రారంభోత్సవము

నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు రాజలక్ష్మీ పుస్తక భాండగారమునకు ఎదురుగా వేయబడిన పందలిలో "దేశబంధు ప్రచురణాలయము, సేతవస్త్ర పరిశ్రమలయము"ల యొక్క ప్రారంభోత్సవము దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యొక్క యాజమాన్యము క్రింద జరిగెను. ప్రారంభోత్సవమునకు పలువురు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. కవిపుంగవులకు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారి రాకకు ఎల్లరు సంతోషించిరి. శ్రీకందుమర్తి రామచంద్రరావు, కందుల వీరరాఘవాచార్యులుగారు, తల్లాప్రగడ నరసింహారెడ్డి, ముడుగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి, శనివారపు సుబ్బారావు, తల్లాప్రగడ ప్రకాశరావు, గరికిపాటి ఆంజనేయసూర్యప్రకాశరావు, డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తి, డాక్టరు శివరాజు రామారావు, కేశవరావు, గారిగిరి (స్టేషను, రాజమండ్రి) మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, నాళం చినభీమరాజు, బోడిపాటి రామలింగం, ఖండవల్లి రాజారావు గార్లును తదితరులును విచ్చేసిరి. ప్రారంభోత్సవము ఈశ్వర ప్రార్థనతో ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీయుతులగు రావిపాటి కృష్ణమూర్తి పెద్దల వెంకటసుబ్బన్నగార్లు ప్రార్థనపూర్వకమున పద్యములను చదివిరి. కాతేరు గ్రామములపతమున సభా అధ్యక్షులగు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి ముగింపుగా వేదీకరణ కృష్ణయ్యగారి రాకపూర్వక ప్రతీతిని నిర్వహించిరి.

కాతేరు గ్రామముల స్వాగతవ్రతము

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి దివ్యచరణావధింప సన్నిధికి,

శ్రీమదాంధ్రదేశోద్ధారకా!

ఆంధ్రదేశమునంతట అవి గాఢనిద్రనుండి మేలుకొలిపిన నవీన జాతీయజీవన వినితమునకు తా మొనరింపచున్న పీఠాంధ్ర దేశసేవచే సకలాంధ్ర లోకప్రస్థుతికి పాత్రులై, దేశోద్ధారక చిరుద విరాజితులగు, తమ శుభాగమముచే ఆంధ్రదేశమున నొక పరమాణువగు మా కాతేరు గ్రామవరంబు ప్రత్యేకముగ నుద్ధరింపబడి, పవిత్రమైనదని మేము మిమ్మును కొనియాడుటకు, మీయందు మాకుగల గాఢతీర్థభక్తి ప్రేమానందాతిశయములే కారణములు.

సంతతిదేశసేవా దీక్షాపరతంత్ర!

తొలుదొల్ల ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి దేశయుల నుద్బోధింప, తమ రాంధ్రపత్రికా ముఖమున, దేశమునకు గావించిన ప్రబోధము వర్ణనాతిశయము. అందు ఆర్థికముగ, తమ కేంద్రస్థము వాటిల్లినను వెనుకంజ చేయక, తాత్కాలికకష్టములను గణించక పత్రికా నిర్వహణమును నిరంతరముగా నెరవేర్చి ఆంధ్రదేశమునకు, కుగ్రామములందు పైతము లోకముం దెలియని అత్యంతవాద్యములను పల్లెవాటికల వారలందును, అత్యంత

ప్రబోధమును గలిగించి, వారిని మాతృదేశసేవాపరుల గావించిన తమ దీక్షను ఆంధ్రులెన్నటికిని మరువజాలరు.

ధర్మమూర్తే!

తమరు సంపన్నగృహస్థులయ్యు, విద్యాభ్యాసాధికములచే గలుగు దుగ్ధములకు లోమగాక స్వాస్థ్యత్యాగములై సాధారణ జనులకు దీనజనావళికిని తాము తమ విద్యాభ్యాసములను, శక్తి సామగ్ధ్యములను వినియోగించి ఆంధ్రమాతను ధన్యము గావించుచున్న భవదీయ దేశసేవ ప్రశంసాపాత్రము.

సవయహ్మయ!

శృంగులబద్ధము భారతవర్షమునకు విముక్తి నొందింప గాంధీమహాత్మునిచే నిర్ణయింపబడిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఆంధ్రదేశము పే రెన్నికగాంచు విభజన కొనసాగించిన దనిన, అయ్యది తమ నిష్కర్షక సేవాఫలితమనియే చెప్పవచ్చు. డౌమనివారణార్థము ఖద్దరు నిర్వహణ నిర్మాణమునకు తాము చేయుచున్న కృషియొక్క పరిమాణమును గడింప మే మునర్హులము. పంచమాది నిమిష జాతులం దా రోపింపబడి యున్న ఆ స్పృశ్యతా దోషనివారణ విషయమున పూర్వాచార పరాయణులు ద్రోక్తుచున్నారములం ద్రోక్తక ఆమహాపాతకము సమసిపోవుటకు తాము నిరంతరము పాటు పడుచున్నందున మీరెంతయు చిరసంస్మరణీయులు.

ఆంధ్రభాషాసమగ్ధిగారి పరకృష్ట దేవరాయ!

ఈగ్రామము, దేశమున నుదయించు ప్రతియుద్ధమును పాల్గొని దేశీయుల లక్ష్యమునకు గురియగుచున్నదని మీకును గర్వముతో విన్నవించుచున్నాను. గాంధీ-మహాత్ముని యసహాయోద్యమశోభారావమును విని తదియోద్యమములో పాల్గొనిన యాజానపదులలో నిద్దరు దొరతనమువారివలన కారాగారమునకు పంపబడిరిని సంతోషముతో విన్నవించుచుంటిమి. ప్రతి ఫలాపేక్షారహితముగ నిర్మల పరోపకార చింతచే తమవిద్యాభ్యాసము లర్పించి తామెవరియొక్క దేశసేవ యపరాత్మరుని ప్రీతికి బాత్రమై తమకు సర్వేశ్వరుడు దీర్ఘాయురారోగ్యమును నొసంగి భారతసేవ యనుమిక్కిలిగ జేయు మహాభాగ్యమును సర్వదా ప్రసాదించుగాత.

రాజమండ్రి తాలూకా కాతేరు గ్రామ వాస్తవ్యులు.

వెన్నేటి సత్యనారాయణగారి యుపన్యాసము

పిమ్మట శ్రీయుతులగు వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు పంతులుగారికిని, తదితరులకును యిచ్చిన శ్రమకు తమింపమని వేడుమ యిట్లు కేటించిరి. "నా స్వవిషయమునుగూర్చి యిచ్చట కొంత చెప్పుకొనవలసి వచ్చినందున చింతిల్లుచున్నాను. పోలీసువారును, కొందరు మిత్రులును నాకపోహలను కొన్ని ఆటంకములను కలగజేయుచున్నారు. నేను 1907 సం॥ నుంచి నాకు చేతనైన విధమున దేశసేవ చేయుచున్నాను. 1907 లో నేను వి. ఏ. సీనియరు చదువుచున్నప్పుడు నన్ను దొరతనపు వారు పంచేవార పాదావిడిలో రెండుసంవత్సరములు సస్పెండు చేసెవారు. ఆరెండుసంవత్సరములు నేను రాజమహేంద్రవరమున నున్న జాతీయపాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడుగా నుండియు, ఆపాఠశాలకే కార్యదర్శిగా నుండియు పనిచేసితిని. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య సంబంధములో కూడ చాల పనిచేసితిని. అనివిసెంటమ్మ గారిచే ప్రారంభింపబడిన హోమరూలు లీగు రోజులలో కూడ నేను అత్యంత ఉత్సాహముతో పనిచేసితిని. గాంధీ మహాత్ముని ఉపదేశముల నాలకించి సంవత్సరమునకు ఆరు, ఏడువేల రూపాయలు వచ్చు న్యాయవాది వృత్తిని వీడి సహాయ నిరాకరణోద్యమములో ప్రవేశించితిని. తరువాత సంగతులన్నియు మీకు తెలిసిన విషయమే. నేనెన్నడు వేసిని ద్వేషముతో ప్రారంభింపలేదు. దేశసేవ నాకు క్రొత్తది కాదు. కాన నా మిత్రులను ఆనుమానపడ నుదని వినయ పూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. స్వవిషయమునుగూర్చి చెప్పుకొన వలసిన దుస్థితి నాకు పట్టినందులకు విచారించుచున్నాను.

ఇక పోలీసువారియొక్కయు మేజిస్ట్రేటుల యొక్కయు దాదలల నుండి కొంత చెప్పవలసియున్నది. వారం రోజుల

నుండి పోలీసువారు కాతేరును పవిత్రము చేయుచున్నారు. ఖద్దరును వీరికింత భయమేలగా తెలియలేదు. ఆపైన పర పరి ఖద్దరుసంఘము- ఇంకను బూచియేనా? రికిస్తరు చేయించ నిశ్చయించినాము. డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగారికి వ్రాసినాము. భయము తీరినదని నమ్ముచున్నాను. ఇంతకును యారోజులలో పోలీసువారిని చూచి భయపడుచు రెవ్వరు లేరు. ఎర్రటోపిలో మహాత్ముడు పోయినది. గవర్నరులన్న కలెక్టరులన్న వణుకు దినములు పోయినవి. ఇక పిల్ల మేజిస్ట్రేటులకా రుడియునది. నా మిత్రులు నాతోడి ఉపాధ్యాయులుగా నున్న శ్రీయుత కోకా సత్యనారాయణగారు యిప్పుడు రాజమహేంద్రవరములో సము మేజిస్ట్రేటుగా నున్నారు. మాయింటికెవచ్చి నన్ను చూచుటకు వచ్చితిమని చెప్పిరి. కాని నావెనుక "వీరేమిచేయుచున్నారు, వారేమి చేయుచున్నారు. ఈ ప్రారంభోత్సవమున కెవరెవరు తోడ్పడుచున్నారు. వారి ఆస్తిఎంత? వారికి ఇంకెవ్వు టాక్సు ఎంత? అని ఏమేమో ప్రశ్నలను ఇతరులను వేసిట్టుగా నాకు రూఢిగా దెలిసినది. ఇంతకును రాజమహేంద్రవర సభ మేజిస్ట్రేటుకు కాతేరులో పని యేమిన్నదో నాకు అర్థమగుట లేదు. ఆయన డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగారు కాదు. వీడి ఎట్లున్నాను మా యింటికి వచ్చినప్పుడు నన్ను అడిగిన సమస్యను చెప్పి యుండెడివాడను. మాకు రహస్యములు లేవన్న సంగతి మేజిస్ట్రేటు గారగు కోకా సత్య నారాయణ గారికి తెలియదు కాబోలు. ఇంతకు నా నాకు వారిపై ఏమియు కోపములేదు. నేను జస్టిసువర్ణమువారిని నిందించుటలేదు. నాకు జస్టిసువర్ణములో ప్రాణస్నేహితు లెందరో కలరు. ఇంతకును సత్యనారాయణగారిని అవలంబింపని లేదు. వారికొలుపు వారిని అట్లు త్రిప్పుచున్నది. కాలమహిమ కాని వారి మహిమకాదు.

మేము ముందు యిక్కడ చేయదలంకొనవలసినగూర్చి కూడ రెండుముక్కలు చెప్పెదను. కాతేరు నా స్వగ్రామము. నాతో కలిసిపనిచేయుటకు కాతేరు కమ్మయ్యవకులు గిరురు కలరు. అందు ముఖ్యులు జేరిని పీరన్నగారు, జాజువరపు పీరన్నగారు, కాతేరు ప్రజలకు దేశాభిమానము ఛాల ఎక్కువ. 1912 సం॥ లో స్థాపింపబడిన రాజ్యలక్ష్మీపుస్తక భాండగారమే దీనికి తార్కాణము. ఆ భాండగారభవనమునకు కాతేరు ప్రజలు 400 రూపాయలు నిచ్చిరి. సహాయనిరాకరణపు రోజులలో ఖద్దరుపని యిక్కడ ఎంతోభాగుగా జరిగినదో ఆందరకు తెలిసినవిషయమే. నేను వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. నేడు కాతేరు ప్రజలు అతి ఉత్సాహముతో నున్నారు. అందు ముఖ్యముగా శ్రీలలో ఉత్సాహము ఎక్కువగా నున్నది. శ్రీమతి గంగినరాజమ్మగారే దీనికి ఉదాహరణము. ఆమెధనవంతుల యింటిలో బుట్టి, గోసా పద్మతులమీద పెరిగినది. ఆమెకు 25 సంవత్సరములకున్నయొక్క యుండదు. అట్టి ఆమె గాంధీమహాత్ముని సందేశము విని దేశసేవ చేయ నుద్వేగపడెనది. కాతేరు సోవరసాపరిమణులే కాక నామిత్రులగు గరికిపాటి ఆంజనేయ సూర్యప్రకాశరావు వి. ఏ గారును, డాక్టరు శివరాజు వెంకటరామారావుగారును, డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారును నాకు సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. వీరేకాక రాజమహేంద్రవరముననున్న న్యాయవాదులలో పెక్కుమంది మాకు సలహానిచ్చియు, ధనమునిచ్చియు సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. న్యాయవాదులేకాక జవ్విం దారులగు శ్రీకందుమర్తి రామచంద్రరావుగారు కూడ మాకు ఎంతయో సహాయము చేయుచున్నారు. మేము ముఖ్యముగా మూడుపనులను చేయ నిశ్చయించినాము. ఒకటి కాసనసభాప్రవేశ విషయములో అవసరముగ కరపత్రములను ప్రచురించుటయన, అందుమూలమున దానికి తగిన ప్రచారమును చేయవలెననియు మేము ఆనుకొనుచున్నాము. ఈ ఉద్దేశముతోనే మేము "దేశ బంధు ప్రచురణాలయము"ను స్థాపింప నిశ్చయించుకొంటిమి. అవసరమయినదో ఒక వారపత్రికను కూడ నడిపించెదము. రెండవది ఖద్దరు. మూడవది పుస్తక భాండగారము. ఈ భాండగార (గంధములను చుట్టుప్రక్క గ్రామములలోనికి కూడ పంపు

టకు ఏర్పాటు చేయును. కాతేరును కేంద్రముగానుగనంచి మట్టప్రక్కలనున్న 6 గ్రామముల పురోభివృద్ధి పాటుపడవలె నని మాయాశ. ఇంకొకసంగతి చెప్పి విరమించెదను. నేను 1926 సం॥లో జరుగు ఎన్నికలలో అభ్యర్థిగా నిల్వనని మత్రము వా గ్దానము చేయుచున్నాను. ఇది అవసరమని నాకు తోచినది. మాకు సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్న మిత్రులకును, ఇక్కడికి వేంచేయున్న మిత్రులకు నావందనము లర్పించుచున్నాను. నాయకులు చాలమంది సహాయముచేయ వాగ్దానము చేసియు న్నారు. తరువాత మీకు తెలియజేసెదను. చెన్నపట్టణమునుంచి అష్టకష్టముల కొల్పి మా ఆహ్వాన మంగీకరించి వచ్చినసభా అధ్యక్షులగు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారికి మాపత్తుమునను, మిషన్మునను కూడ నమస్కారము లర్పించుచున్నాను”

పిమ్మట కాతేరు దేవాంగలపత్తుమున బల్లా శ్రీరామలు గారు దేశోద్ధారకను స్వాగతపత్ర మొకదానిని వ్రాసంగిరి.

దేవాంగజనులు సమర్పించిన స్వాగతపత్రము

మానసియ! మీ కుభాగమునమున మీకు సకల శ్రేయములు సమకూరగలవని దలపోయుచుంటిమి.

పూర్వకాలమున యీ గ్రామముందు మా కులజుల కుటుంబములు సుమారు 100 యుండెడివి. ఇదివరలో మా కులవృత్తి యగు నేతపరిశ్రమ కడు క్షీణదశలో నుండుటకతన కులవృత్తిని విడనాడి వృత్తంతరగ్రహణ మొనర్చి అన్నవస్త్రములకు దూరమై కడు దీనదశలో నుంటిమి. మమ్ముదగ్గించు మహనీయులు మీరని చిరకాలమునుండి కర్ణాకర్ణిక మీభవదీయ సద్యశస్సును విని మీ దర్శనభాగ్యము దొరకినచో మాకు భాగ్యము చెమారునని చూడర చాతకములు చంద్రునికై నిరీక్షించుచున్నట్లు దేవర వారి దివ్య సమాగమమునకై వేచియుంటిమి. మీరు సర్వస్వమును దేశమున కర్పించి స్వాధీనహితులై నేతపరిశ్రమకొరకు మీరు చేయుచున్న కృషికి మేమెంతయు కృతజ్ఞులము. మా కులవృత్తిని తిరుగ దేశమున ప్రతిష్ఠించుటకు మీరు నిత్యము జేయుచున్న ప్రయత్నము చిరస్మరణీయము.

మాన్యచరిత! మీరు మా గ్రామమునకు మమ్ములందరించు టకు నిర్వ్యాజకరణాబుద్ధితో నేతెంచినందులకు కృతజ్ఞులమై మీకు వందన శతంబుల నర్పించుచుంటిమి. మీకు సర్వేశ్వరుడు నిత్యము చిరాయురున్నతల నిచ్చి బ్రాచు గాక.

కాతేరు దేవాంగులు.

పిమ్మట శ్రీకంచుమర్రి సీతారామచంద్రరావుగారు నేతపరిశ్రమనుగూర్చియు ఖద్దరు ప్రాముఖ్యతను గూర్చియు నశించిన కాతేరు చెక్కులనుగూర్చియు మిల్లలపైన వేయబడిన సుంక పుస్తకమునుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

పిమ్మట అధ్యక్షులగు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వసన్యసించిరి. అందలి ముఖ్యవిషయముల నిందు క్లుప్తముగా పొందుపరచుచున్నాను. “స్వాగత పత్రములలో నన్నెంతయో పొగిడిరి. మీరు పొగిడినదానిలో సహస్రాంతముయినను లేదు. నేను దేశమునకు గాని, భావకు గాని చేసిన నేపలేదు. కీర్తిశేషులయిన రావుబహదూరు కందుకూరి పీఠేశలింగం పంతులుగారితోను బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంగారితోను సరిపోల్చి చూచికొనినచో నేనెంతటివాడను. ప్రారంభోత్సవమునకు యంతవరకు రాజాలందులకు విచారించుచున్నాను. కాని యంతటి చక్కని భోజనముపెట్టెద మని తెలియజేసియుండిన యెడల యంతకన్న ముందుగానే వచ్చియుండెడివాడను.

నేడు మనదేశము సందిగస్థితిలో నున్నది. అట్టివిషమ పరిస్థితులనుండి బయటబడుటకు అన్ని పత్తుములవారున ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రతివ్యక్తికి ఒకవిధమైన సంస్కారము కలదు. ఇన్ని వ్యక్తిసంస్కారములలోనుండు ఒకసంస్కారము బయలుదేరవలెను. అది సులభసాధ్యమైన పనికాదు. ఈస్థితిగతులు మారినకాదు మనకు పుట్టుగతులేవు. భారతీయులు బానిసలు. దక్షిణాఫ్రికాలో మారిషస్ లో క్రొత్త గయానాలో వారున్నస్థితి మీకు తెలుసును. బానిసలై చావలేక బ్రతుకుచున్నారు. కనడా ఆస్ట్రేలియా దేశములలోనికి అడుగిడుటకే మనకు అధికారము లేదు. కాని టో పీ ధ రించి, తెల్ల తోలు గల ప్రతివ్యక్తికి యీ దేశములో నడుగిడుటకు అధికారము కలదు. చిరకాలమునుండి యీ దేశమున నివసించుచున్న మనకు కైలుబళ్లలో కూడ సమానగౌరవము లేదు. రంగు భేదములనుబట్టి బండ్లుకూడ మారుచుండును. ఈదుస్థితినుండి దేశమును రక్షించుటకు దాదాభాయి, గోక్షమొదలగు మహావీరు లెందరో కృషిచేసి మడసిరి.

సుమారు 36 సంవత్సరములు కాననసభలద్వారా, విజ్ఞాప తములద్వారా హక్కులను సంపాదించవలెనని ప్రయత్నించి

తిమి. 1914 సంవత్సరములో ఒక పాయుధము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రభువులకుచేసిన సహాయము వారుమరున రమకొంటిమి. ఎంతధనమిచ్చితిమో, ఎంతమందిజనుల ప్రాణముల నర్పించితిమో సహాయముపొందిన ఆంగ్లేయుల కెరుక. మైసండి సమస్తమును చూచుచున్న ఆపరమాత్మునికెరుక. యుద్ధముముగిసెను. మాంటేగు సంస్కరణములు అమలులోనికి వచ్చెను. ఆసంస్కరణములు వలన మనదేశముయొక్క లాభము కలుగలేదని తెలుపుటకు మడ్డిమక సంఘ నికేదిక మే సాక్ష్యమివ్వగలదు. రిడింగు ప్రభువు నీమహాయీ మనకేదియో గొప్ప ఉపకారము చేయునని పలువురు తలచిరి. అదికల యయ్యెను. కన్సర్ వేటిపు ప్రభువులు రిడింగు ప్రభువునే మార్చిరి.

కాని రిడింగు బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువుల సంభాషణలవలన ఒక్కవిషయము లేటతెల్లమయినది. ఆంగ్లేయులకు ఆయుధపూజపై ఎక్కువ అభిమాన మని తేల్చినది. స్వరాజ్యమునకు కాని, ఇంతలో నూతన సంస్కరణములకు కాని అనర్గు లేయని తేల్చిరి. ఆంగ్లపరిపాలన మనదేశములో దేనిపై ఆధారపడియున్నదో ఒకసారి తిలకింతము. కత్తిమీదనా, ధర్మముపైననా. ప్రజల తోడ్పాటుపైనయన్న సంగతి మనము ఆలోచించవలెను. వారు కత్తితో మనల జయించలేదు. వారు కత్తితో రాజ్యము చేయుటలేదు. ధర్మము మాటమనము వారు కూడ తలపెట్టె సవరణము లేదు. ఏలన ధర్మముసంగతి మనపాలకులెప్పుడు మాటలాడరు. ప్రజలతోడ్పాటుతో కూడ వారు రాజ్యము చేయుటలేదు. కాననసభలోనున్న మన ప్రతినిధుల మాట వారుగౌరవించరు. కాని మీలో కొందరిని నాకరులుగా జేసికొని వారిద్వారా పైపైపై తనము వహించుచు రాజ్యము చేయుచున్నారు. పైపైపై తనముచేయు పెద్దదొరలకు జీతము లెక్కువ. వా రెల్లప్పుడు సరిపోవుట లేదనియే గోలపెట్టుచున్నారు. లీకమిషను వారికి ఆర్థనాదము కొంత తగ్గించి ప్రజల భారమును కొంత ఎక్కువ జేసెను.

మాటమాటకును మీకు కత్తిపట్టు కూడ తెలియదు. మీరు స్వరాజ్యమున కట్టు అడ్డులని అడుగుచుందురు. కత్తితో సంబంధములేకుండ చేసినది ఆంగ్లేయులు. మానమును అని మానముతో కాని కాపాడుకోలేని స్థితిలోనున్నాము. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలములో రాజరాజనరేంద్రుని కాలములో మన వారు రాజ్యము చేయలేదా? ప్రజలు సాఖ్యపడలేదా? ఆంగ్ల ప్రభువులు వైస్రాయులో జేసుటకు ఏర్పరచిన అవకాశములను తిలకించిన 100 సంవత్సరముల కైనను మాకు స్వరాజ్యము లభించదు. కత్తి చేబట్టుటకు అవకాశ మివ్వరు. కత్తి చే బట్టిన వారికి స్వరాజ్య మెందు కందురు? ఒకపాఖండము అంధకార బంధురములో నుండిన కాలమందు 8000 సంవత్సరములక్రిందట మన పూర్వులు అత్యున్నతస్థితిలో నుండిరి. రాజ్యపరిపాలన ప్రజారక్షణ మనవార్లకు తెలియదని యీ తెల్లవోరలు ఇప్పుడు అక్షేపించుచున్నారు.

కత్తితో చిరకాలము మనలను రాజ్యము చేయలేరని ఘంటాపథముగ నేను వాక్రచ్చి చెప్పుచున్నాను. ధర్మము జయించును, కత్తిబలుకున్న ధర్మబలుమెక్కువ. కాని ప్రపంచమిహనాత్రిము నింక ను గ్రహించలేదు. ప్రహ్లాదుని మార్గమింక ను వారికి రుచించలేదు. 1914-1918 సం॥లలో 4 రోజు ఖండిస్థితిని చూచి దుఃఖింపనివారు లేరు. “కాంతి” “శాంతి” యని ప్రజలలో నుండి ఆర్థనాదము వివబడజొచ్చెను. ఆధ్వనియే ప్రతివోటను ప్రతిధ్వనింపజొచ్చెను. విల్సనుగారి నూత్రములు శ్వశానపై రాగ్యములవలె అంతరించెను. రాజీ ఆయినప్పటి నుండియు ఆంగ్లేయులును, ఫ్రెంచివారునుకూడ రాజ్యకాంక్షతో తిరిగి కాంతి మాటను మరచుచున్నారు. నేడు జరుగుచున్న మొరాకో యుద్ధమేమి? కరీమునకును, ఆయనదేశీయులకును ఏల స్వాతంత్ర్యమియ్యరాదు? చిన్ని జాతుల నట్లు బాధపెట్టుట ధర్మముకాదు. తిరిగి ఘోరయుద్ధము ప్రారంభమయినచో ప్రపంచమంతయు అట్టుడికినట్లు ఉడికిపోవును. హాల్ హాలమున కంతయుండదు. నాశనపథకులను నూత్నుబుద్ధి గల పెద్దలు కనిపెట్టుచున్నారు. కాని యీ దౌర్జన్యపథకులతో కూడ ఆంగ్లేయులు మనల అంగ ద్రొక్కలేదని నేను చెప్పుచున్నాను. ధర్మము జయించక తప్పదు. ప్రేమబంధము లన్నియు తెగి సంఘటనమే యేర్పడిన పరిస్థితు లెట్లుండునో చెప్పలేను.

కాని దౌర్జన్యపథకుల మనము విడనాడితిమి. కాంతిపథకులతో ధర్మము స్థాపింప గాంధీమహాత్ముడు స్థిరపరచెను. నేడు మన రాజకీయజీవనములో బి. ఏ. బి. యలు, లకు స్థానము పొయినది. 1921 సం॥ నుండి ప్రజలలో ప్రబోధము ఎక్కువయ్యెను. స్వరాజ్యకాంక్ష మహాతరంగమువలె పొంగిపొర్లి పోయెను. పొర్లి పోవుటకు కారణము క్రమశిక్షణ లేకపోవుటయే.

జీని కైనను క్రమశిక్షణ కావలెను. క్రమశిక్షణతో తిరిగి స్వరాజ్య స్థాపనకు మహాత్ముడు పూనికొని యున్నాడు. ఎప్పుడు స్వరాజ్యమిచ్చెద నునన లాభము లేదు. అంతవరకు తిండిలేక మాడుక్లితిలో మే ముండజాలము. ప్రేమ బంధము తెగి ప్రతిఘటన మార్గము త్రొక్కవండునట్లు చేయుబాధ్యత ఆంగ్లేయులపై నున్నది.

నెలకు 500, 600 రూపాయలు సంపాదించుకొనెడి వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు న్యాయవాదివృత్తిని మాని, వెలసాలకేగి ఎండుల కిట్లు కష్టపడుచున్నారో మీకు తెలిసినవిషయమే. దేశాభిమానమే వారి నిట్లు చేసినది. దేశాభిమానమే వారి నీగ్రామమునకు తీసుకొని వచ్చి మహాత్మునకును, దేశ బంధునకు అత్యంత ప్రీతికర మగు గ్రామపునర్నిర్మాణమును చేబానునట్లుచేసినది. ఖద్దరు గ్రామపునర్నిర్మాణములో ముఖ్య విషయము. మనదేశములో నేడు 220 బట్టలమిల్లు లున్నవి. కాని ఇంకను 60 కోట్ల బట్ట దినుమతి యగుచున్నది. ఒకొక్క మిల్లు నిర్మించవలెనని 50 లక్షలరూపాయలు కావలెను. ఈడబ్బు తెచ్చుటెట్లు? ఇంతియేకాక దొరతనపువారు ఇండియాదేశపు మిల్లులపై వేసినపన్ను అతిదుర్భరముగా నున్నది. మిల్లులు మాయవలసినస్థితి వచ్చుచున్నది. ఈమిల్లులతో నింకొక బాధకలదు. ఒక్కనికే లాభము. పెక్కుమంది హాలీలుగా నుండవలెను. ధనికులకును బీదలకును వీటిమూలమున సంఘర్షణ ప్రారంభ మగును. కాన రాట్నము చేబాని స్వరాజ్యకాంక్షతో, నీమముతో పని చేయ మిమ్ములనందరిని కొరచు విరమించుచున్నాను.”

పిమ్మట సభికుల చాచుపట్ల మొకటి తీయబడెను. తరువాత బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారు నూతనసంస్థలను దీవించుచు కొన్ని పద్యములను ఆశుభారగా చెప్పిరి. పిమ్మట భమిడిపాటి కామేశ్వర శాస్త్రిగారు కొన్ని పద్యములను చదివిరి.

భమిడిపాటి కామేశ్వర శాస్త్రిగారి పద్యములు

- సీ. ఘనతరంగుర శాస్త్రిగంధంబురతన
- గర్వింపందుట నేమొ గాంధీ యయ్యె
- కర మొప్ప సర్వలోక జ్ఞానసంబంధ
- కలన గల్గుట నేమొ గాంధీయయ్యె
- సురుచిరసద్యశస్సురభిలంబురతావి
- గర్వింపందుట నేమొ గాంధీ యయ్యె
- వాడుల సాధించు ప్రకటరమోద
- గరిమ గల్గుట నేమొ గాంధీ యయ్యె.
- గీ. ననుచు సార్థకముగ భవదాఖ్య నెంచి
- చర్చచేయుచు సాహితీ సతురమతులు
- సంతతము నిను వినుతిల్రు సంతసమున
- ఘన సుగుణకంధి నవ్యశోగంధి గాంధీ.
- సీ. తిలక మహారాజు దివి కేసవేశలో
- నెవ్వనికె దనయెడ నెలమిఁ జేర్చె
- జేర్చిగీతలలోని శ్రీకృష్ణవాక్యంబు
- తెవనికి జపులార జెవుల నించె
- నించి నాయుద్యమం బెంచి నీతలనుంచి
- తిని పూను మనుచు నెవ్వనికి దెచ్చె
- తెచ్చి స్వరాజ్యలబ్ధికి నెవ్వనికి గార్హ
- సాధకంబగునట్టి బోధజేసె.
- గీ. జేసి నీదుప్రయత్నంబు సిద్ధింపెందు
- ననుచు నెవనికి నొసగ నిజాయంబు
- నట్టి బోధాత్ముడవు నీవె యవలగంధి
- సతతపాతపరిషంధి శాశ్వంధి గాంధీ.
- సీ. స్వస్థానవేషభాషల నొందుమందుటే
- బుధలక్షణం బని బుద్ధిజెప్ప
- సంస్కృతాంధ్రంబులన్ జవిధ హిందీభాష
- యను నేర్చుకొనవలె ననుచు బలికి
- మనస్సదేశపు బట్టలను గట్టుటచి మంచి
- దని దానిమేళులు దగ వచించి
- పత్తిరాట్నము నిల్చి వడుకునూ లగచేతి
- పనులు చేయుటే ముఖ్య మనుచు దెలిపి
- గీ. కినిసి సాహాయ్యమును మానుడను నుడివి
- యలసజాతీయపాఠశాలను నిలిపి
- విద్య నేర్పించుచున్నట్టి విమలగంధి
- భవ్యగుణకంధి కుక్కుతానుబంధి గాంధీ.

ముగింపు

సభను ముగించుచు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నూతన సంస్థలకై కాతేరు ప్రజల కట్ట నిశ్చయించుకొనిన గృహమున తన సహాయమును చేసెదమని శలవిచ్చిరి.

మీ రా|| రా|| వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు కాతే ప్రజల పత్తుమున నుండు గృహమునకు 500 రూపాయ లిచ్చు

భారత శాసనసభ

అధికార నిరసనపు బిల్లుపై తీర్మానితీర్మానము

అధికారనిరసనమును నిర్వచించు సంశ్లములను దీనినేయుట

ఉపసంఘవిమర్శన కంగీకరింపబడుట
మాతృత్వ సహాయపుచట్టము నిరాకరింపబడెను

క్రొత్తచట్టములు

సి.మా. ఆగస్టు 27:—విన్నపమును ఏర్పాటుప్రకారము నేటిదిన మంతయు అధికార అసభికారచట్టముల పరిష్కారముతో సంపాదించెను. బొంబాయిలోని నామినేషన్లకు నిబంధనలు బాధ్యతలను శిఫారసుల నవలలోనికి తెచ్చునదియు గురుద్యారా శాసనమును న్యాయసమ్యక్తమైన దానినిగా చేయునదియు నగు రెండు సూతనచట్టములు నేడు ప్రవేశపెట్టవలసియుండెను.

అధికార నిరసనచట్టము సెలెక్టుకమిటీ కరింగింపబడెను

అధికారనిరసనచట్టమును సెలెక్టు కమిటీ కరింగింపవలెనని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు సూచించగా సెలెక్టు జరిగెను. ప్రజలకు ఉత్సాహము తగ్గిపోయినట్లుగా కానబడుచున్నది. ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలలో ప్రేక్షకులు చాలమంది లేరు.

చిట్టచివకు నిరసనమనే మాటయొక్క నిర్వచనమును చట్టమునుండి పూర్తిగా తొలగించుటకు సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు ఒప్పకొనగా పండిత మోతీలాలుగారికిని వారికిని రాజీ కుదిరెను. అప్పుడు అధికారనిరసనచట్టము సెలెక్టుకమిటీ కరింగింపబడెను. దీనికి 82 ఓట్లు అనుకూలముగాను 8 ఓట్లు మాత్రము ప్రతికూలముగాను వచ్చెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

వచ్చే శతకాలమున సార్వభౌముడు హిందూదేశమునకు వచ్చువిషయమున ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదని వెంటపతిరాజుగారికి జవాబుచెప్పించు సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు చెప్పిరి. గౌరవనీయులగు సభ్యుల కేమైన తెలియునేమో నాకు తెలియదు అని చెప్పెను. (నవ్వు)

గౌరవనీయులగు సభ్యు లీవిషయమై పత్రికలలో చదివిరా?

హోంమెంబరు:— మామిత్రులు చదువునట్టి పత్రికలను నేను చదువనని చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది (నవ్వు)

కేంద్రప్రభుత్వమువారు రిమామ నిచ్చిన మొత్తమును ప్రజాయత్తశాఖ లెట్టువయోగింపుకొనుచున్నవో అవిషయమై వివరములుగా తెలియలేదని రాజుగారి ప్రశ్నకు సర్ బాన్స్ ట్ బ్లాక్ట్యుగారు జవాబుచెప్పిరి. అయినను స్థానిక ప్రభుత్వములు భారతశాసనసభ శిఫారసుల సంగీకరించి పనిచేయుచున్న వని చెప్పటలో సంశయము లేదనిరి.

భారతశాసనసభయొక్క కోరికలు పూర్తిగా అమలు జరుపబడుటలేదని తెల్పు రాష్ట్రీయశాసనసభలలోని స్టేటుమెంటులను గురించి రంగస్వామి అయ్యంగారు తెలియజేసిరి.

కు వాదనము చేసిరి. సభ ముగియుటకు పూర్వము శ్రీ సత్యనారాయణగారు 800 రూపాయల తెల్ల కాగితముల నిచ్చుటకు వాదనము చేసిన శ్రీయంత జేమవరపు రామదాసు పంతులుగారికిని, కేసులను పైపులును యిచ్చుట కంగీకరించిన శ్రీయంత టంగుటూరి ప్రకాశం, వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు కును, 500 రూపాయల విరాళ మిచ్చెదమని తెలియజేసిన అయ్యశేవర శాశ్వరరావుగారు రామచంద్రరావుగారు, సర్వవిషయలొద్దడెనని వాక్కున్న శ్రీయంత శాశ్వరరావుపంతులుగారికిని తదితర అభిమానులకును వందనము లాసంగిరి. జేతని వీరన్నగారు సభాధిపతికిని సభ్యులకును వందనము లర్పించిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

మ.రా:—ఒక్క క్రొత్త విషయ మిప్పుడే తెలిసినది. ఆనందనికేతనము వారికిని, దేశబంధు ప్రచురణాలయమువారికిని కొన్ని మాటలు జరుగగా క్రొత్తఫక్కి యొకటి ఏర్పడినట్లు తెలిసినది. ఆనంద నికేతనము ప్రచురణాలయమునకూడ దేశబంధు ప్రచురణాలయమునకు రెండు సంవత్సరములపాటి చుట్టుకు శ్రీయంత తల్లా ప్రగడనరసింహ శర్మ, ప్రకాశరావులు గార్లు ఒప్పుకొనిరి. సానుభూతితో ఒకరికొకరు సహాయము చేసికొనుచున్నందులకు ప్రజలపక్షమున నేను వారిని ఆభినందించుచున్నాను.

శ్రీయంత శాశ్వరరావు పంతులుగారు నేటిఉదయము భామరావుబిత్రిమందిరమును దర్శించి పిమ్మట కొవ్వూరువెళ్లిరి.

రాష్ట్రీయసభలను రాష్ట్రీయప్రభుత్వములే ఆవిషయమును కేల్పుకొన వలెనని ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పెను. మరికొన్ని ప్రశ్నలకుగూ సర్ బాన్స్ ట్ బ్లాక్ట్యుగారు జవాబుచెప్పినది.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని సేబాబుబోరు అర్డినెన్సును గూర్చియు జాతివిభేదచట్టమును గూర్చియు దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు రంగంగా జె.డబ్ల్యు.బో.గారు రిట్లు నిరి. దక్షిణఆఫ్రికాలోని భారతీయసమస్యలను గూర్చి విచారిం చుటకై యొకసభ సేర్పాటుచేయించవలెనని ఇండియాదొరతనము వారు యూనియను ప్రభుత్వముతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు పల్చుచున్నారు. ఆయుత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రచురింపుమని అడుగుట ప్రజాక్షేమముకొరకు కాదని నేను విచారించుచున్నాను.

రామచంద్రరావుగారును మణుగంచెట్టిగారును తిరిగి కొన్ని ప్రశ్నలకుగూ భోరుగారిట్లునిరి:—సభ సేర్పాటుచేయిం పవలసినదని ఇండియా దొరతనమువారే అడిగిరి. కాని యొకను రాయబారములను ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుగుచునే యున్నవి. కావున సభ యెప్పుడు జరుగునో స్పష్టముగా తెలియదు.

తెంగాలులో ప్రజాయత్తశాఖలను నిలిపివేసిన దానిని గూర్చి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటింపవలసినదని రంగస్వామి అయ్యంగారు రాకప్రశ్ననడుగగా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు రిట్లు జవాబు చెప్పిరి. ఆయుత్తరప్రత్యుత్తరములు ప్రకటింప కూడదు. డిబాల్కామనరూల్సులో 6 వ రూలును సవరించుటలో స్పష్టపరచవలెననియే యుద్దేశ్యము. మొదట యేర్పాటు చేయబడిన నిబంధనల ప్రకారము ప్రజాయత్తశాఖలను నిలిపి వేయువరకు అధికారమున్నదని ప్రభుత్వమువారి యిష్టకొన లేదు.

దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారికి ప్రశ్న నడుగగా బద్దనుగారు రిట్లు చెప్పిరి:—హిందూదేశములో నున్న సైనికులవిషయమున యుద్ధకార్యాలయమున కెంతెల్లెంప వలసినదియు నికను విచారణలోనే యున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వము మినిస్ట్రీకి 111-8 చొప్పున చెల్లించుచుండెడి వారు ప్రస్తుతపురేటు తల ఒకటికి 125 గా నున్నది.

వచ్చేవారమునకు కార్యక్రమము

వచ్చేవారములో జరుగనున్న అధికార వ్యవహారములను గూర్చి సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు తెలియజేసిరి. ప్రావిడెంటు ఫండు శాసనము, నల్లమందు శాసనము, గార్డియన్సు అండు వార్డు శాసనములకు సంబంధించిన చట్టములు వచ్చే సోమవారమునాడు ప్రవేశపెట్టబడును. శుక్రవారమునాడు విచారింపబడి అంగీకరింపబడును. (ఉత్సాహసము, సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 60 సెక్షను, పౌరసత్వపు హక్కుల నిచ్చి శాసనము, కాలదోషపు శాసనము, ధర్మాదాయముల శాసనములను సవరణ జేయు చట్టములు 25 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినవి. 31 తేదీన విచారింపబడి అంగీకరింపబడును.

మంగళవారమునాడు సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్డుయొక్క 102, 108 సెక్షనులలోనున్న, యువకుల అంగీకారమునుగూర్చి చట్టమును, గురుద్వారాచట్టమును ఖాయపరచు శాసనమును విచారించి అంగీకరింపవలసిన దని ప్రతిపాదించబడును. దిబాలా సవరణకేసు చట్టమును, బొంబాయిలోని లీగల్ ప్రాక్టీషన్యూ శాసనసవరణ చట్టమును ప్రచారములోనికి తీసి కొనిరావలెనని కూడ ప్రతిపాదించబడెను.

బుధవారమునాడు అధికారతర తీర్మానములను గురించి చర్చింపబడును. గురువారమునాడు బహుళక సెలెక్టు కమిటీ వారు సవరణజేసిన విధమున బొగ్గుచట్టమును, జాయింటుకమిటీ వారు తెలియజేసిన విధమున సముద్రము మీద సరకులను గొనిపోవు చట్టమును విచారింపబడి అంగీకరింపబడును. క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డుసవరణ చట్టము నేడు ప్రవేశపెట్టబడి శుక్రవారమునాడు అంగీకరింపబడును. మడ్డిమెనుకమిటీ నివేదిక మొప్పుడు విచారింపబడు

నని అడుగగా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారిట్లు చెప్పిరి:—సెలెంబరు మొదటి వారములో మణుగంచెట్టిగారు మడ్డిమెను నివేదికముపై దొరతనమువారు ప్రతిపాదించబోవు తీర్మానములను గూర్చి తగినంత నోటీసు నియ్యవలెను.

హోం మెంబరు-దొరతనమువారు సాధ్యమైనంత త్వరలోనే అట్టి నోటీసు నిచ్చెదరు.

1925 జూనులో ముగియునట్టి ఆర్థ సంవత్సరమునకు స్టోరలను కొనుటలో తాను అంగీకరింపనట్టి తక్కువ టెండరుల నన్నింటిని తెలియజేయుచు హైకమిషన రిచ్చిన స్టేటుమెంటును బి. యస్. మిత్రాగారు బల్లపై నుంచిరి.

సర్ ఛార్లెస్ ఇన్నీసుగారి ప్రతిపాదనపై జాయింటు కమిటీలో 7 గురు సభ్యులు నియోజింపబడిరి.

క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్డు సవరణ

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు క్రొత్త చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట

ఉపన్యసించి క్రొత్తచట్టమును ప్రవేశపెట్టవలెనని పిమ్మట సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు లేచిరి. 32 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరుప్రకారము ఏబిల్లునక్ష నను అభ్యంతర ముంసిననే గాని ఉపన్యసించగూడదు గాన అవసరకాలయాపన లేకుండ బిల్లును వెంటనే ప్రవేశపెట్టించుటకై దానిపై నిద్రవలో అభ్యంతరమేమైన వచ్చెనాయని ఆధ్యక్షు డడిగెను. సభలో క్లుప్తముగా నుపన్యసించుటయే అలవాటుగానుండెనని మడ్డిమెనుగారు చెప్పిరి. బిల్లును ప్రతిపాదించు సభ్యుడు హక్కుగా నూట్లాడవచ్చునని నిబంధనలకూడ తెలుపుచుండెను. పూర్వపు టలవాటే యిప్పుడును ఉండవలెనని డార్డు గౌరవరచంద్రగార్లు కోరిరి. స్టాండింగ్ ఆర్డరుప్రకార మటువంటి హక్కులేదు గాని పూర్వపు టలవాటునే సాగింపవచ్చునని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. పిమ్మట 1928 లో కోడ్డును రివైజు చేసినవిషయము కలిగిన కొన్ని చిక్కులను గూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వములను న్యాయాధికారులను తెలిపియుండుటకై క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డులోని 124, 170, 200, 202, 203, 475 సెక్షనులను సవరణ జేయునట్టి యొక చట్టమును సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు ప్రవేశపెట్టిరి.

గురుద్వారా చట్టము

తరువాత సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు 1925 సెక్యు గురుద్వారా శాసనమును ఖాయపరచుచు దాని కనుబంధముగా నున్నట్టి చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. 1925 సెక్యు గురుద్వారా శాసనములోని కొన్ని నిబంధనలు లాహోరు హైకోర్టుపై అధికారము నిచ్చుచున్నవి. కొన్ని నిబంధనల ప్రకారము అధికారము పోవుచున్నది. కొన్ని నిబంధనలు లాహోరు హైకోర్టు చర్యకు సంబంధించినది. హరిపాండరుంగగారికిని ఇండియా మంత్రికిని జరిగిన వ్యాజ్యములో స్థానిక శాసనసభ కిటువంటి విషయములలో శాసించుటకు అధికారము లేదని బొంబాయి హైకోర్టువారు చెప్పిరి. అవసరమైనచోట్ల శాసనమును సవరించి పంజాబు శాసనసభానియమములకు విరుద్ధముగా నున్న నిబంధనలను న్యాయసమ్యక్తమైన వానిని గా చేయుట కీచట్ట ముద్దేశింపబడినది.

బొంబాయి పద్ధతి

పిమ్మట హోంమెంబరు న్యాయవాదుల కొనసమును సవరించు చట్టమును ప్రవేశపెట్టెను. బాధ్యతలనువారు బొంబాయి పద్ధతియొక్క దుర్గీతని గురించి చెప్పిరి. బొంబాయి నియమించుట స్పష్టముగా కనబడుచునే యున్నదనియు వీరి మూలముననే అబద్ధపు హక్కులును తప్పుడుసాక్ష్యములును పుట్టుచున్న వనియు సివిలు జస్టిసు కమిటీవారు తెలియజేసిరి. ఈబొంబాయి పద్ధతి నడచివేయుటకై లాను సవరణ జేయవలెనని ఇండియా దొరతనమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములతోను న్యాయాధికారులతోను యుద్ధమునకు పూర్వమే విచారిందిరి. కాని యుద్ధమువలననే అవిషయమువ శాసనములు గావించబడలేదే ఈరెండు సంఘములవారును చెప్పెడు విషయములనుబట్టి బొంబాయి విషయముల శాసించుటకాలస్యము చేయగూడదని ఇండియా దొరతనమువారు తెలుచుచున్నారు. సివిలు జస్టిసు కమిటీవారు లాను సవరణజేయువిషయమున స్పష్టమైన శిఫారసులను జేసియున్నారు. ఇవన్నియును 1918, 1915 సంవత్సరములలో ఇండియా దొరతనమువారు గావించుకొన్న తీర్మానములనుబట్టి విచారింపబడినవి. ఆ విచారణయొక్క ఫలితమే ప్రస్తుతపుబిల్లులో చేర్చబడినది.

క్లుప్తముగా నీనాలుగువిషయములలో 'లా' ను సవరణ చేయవలెనని సూచించబడినది:—

1. న్యాయవ్యవహారములలో తిరుగుచున్న ఏమనుజాని నుండిగాని లేక ఏ న్యాయవాదినుండిగాని ప్రతిఫలమును పొందువానికిని, ఏ న్యాయవాదిపద్ధతిగాని ఏవోయొక పనిని సంపాదించుకొనవలెనని తరుచుగా నలుగురుచే రేట్లువంటి బహిరంగ

మైన కూడ శిశువనమునకు పోవువానినికూడ చెందునట్లుగా బొటపడముయొక్క నిర్వచనమును 1879 న్యాయవాదుల శాసనములోని సెక్షనులో విస్తరింపజేయుట.

2. బాధనంశములోని మూడువంతుల సభ్యులలో రెండువంతులవారు చేరి యొకతీర్మానమును గావించినట్లయిన అట్టిదానిని సర్వోచమైన సాక్ష్యముగా నంగీకరించుట.

3. ఇప్పుడు బొటపడముయొక్క పట్టికలను తయారుజేసి ప్రదురించు కోర్టులకును అధికారులకును సలు కోర్టులచే విచారణలు చేయించు అధికారముండవలెను. అట్టి విచారణలవలన కొంత కొంతమంది బొట్లని తేలినయెడల అట్టి వారిని న్యాయవాదుల శాసనము 36 సెక్షను క్రింద రయ్యార జేసి ప్రకటింపబడిన పట్టికలో చేర్చవలెను.

(4) బొటపడ పట్టికలో చేర్చబడినవా డెవలైన బొటపడిని చేయుచున్న యెడల అట్టివానిని శిక్షింపవలెను.

చివర విషయములో న్యాయవాదుల శాసనము 36 సెక్షను ప్రకారము బొటపడ పట్టికలో పేర్కొనబడిన కోర్టు ఆవరణలోనికి రానియకుండ చేయునంతవరకే అధికారులకు శక్తి కలదిని యొరుంగవలెను. సివిలు క్రిమినలు కోర్టులలోనికిని రివిన్యూ అఫీసులలోనికిని వచ్చువారికిగాక బహిరంగ ప్రదేశములకు తరుగుగా వచ్చేవారికికూడ చెందునట్లుగా బొటపడ పనున కర్థము విస్తరింపజేసినట్లయిన సివిలు జడ్జిటు కమిటీవారు సిఫారసు చేసినట్లుగా శిక్షించుటకుగూడ తగినయోర్పాటుండవలెను.

అధికారనిరసనముబిల్లు

పిమ్మట సర్ అలెగ్జాండరు మిడ్డెనుగారు అధికార నిరసనపు బిల్లును టాంకిన్సు, గ్రాహము, సర్ శివస్వామి అయ్యరు, మాన్యీనలాంబారి, సర్ హెన్రీ నేస్టన్, డిల్ బిల్ రంగారామయ్య వీ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కె. సి. నియోగి, యె. ఇ. దుమేషియా, సర్. హుసేనుగౌరు, యస్. సి. ఘోషగార్లు తానుగలనీయంపంపు విమర్శన కుంచగారు, ప్రతిపాదించిరి.

బిల్లు సుపసంఘమువారి యాలోచన కుంచగారు ప్రతిపాదించుచు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు, ప్రధాన న్యాయస్థానములు ప్రజాసంఘాలు, వారి యుద్దేశ్యములను వివరింపగోరిన డెలిగేటి. వారు బిల్లును చాల జాగ్రత్తగా విమర్శించి కొన్ని యంశములపై విశేషముగ తలచిరి. కాని మొత్తముమీద బిల్లు నెడల సముఖత్వమునే జూపిరి. దీని ప్రధానోద్దేశ్య మేమన, యాదీవంతుల నిర్వచింపబడినట్టియు నిర్వచింపబడనట్టియు ప్రధాన న్యాయస్థానముల యధికారములను వివరించి, వాటిక్రిందనున్న చిన్న న్యాయాలయములను సందర్శములేని విమర్శనలనుండి సంగ్రహించుట యున్నది. అట్టి చర్యను దీనికొనినప్పుడు ప్రధాన న్యాయస్థానము లెంతటి శక్తి నీయఁ దగినో యది నిర్ణయింపబడినది. కాని వారికిఁ గల యధికారమునూత్రము నిర్ణయింపబడలేదు. బిల్లులోని సూక్ష్మశక్తిములు చాలమందిచే తీవ్రముగ ఖండింపబడినవి. వారి యుద్దేశ్యములకూడ గమనింపఁదగినవే. కొందఱు అందు నిరసనమును పదముయొక్క నిర్వచనమును చాలగనాజేపించిరి. వాటినిన్నిటిని జదువునప్పుడు సవరణల కవకాశమున్నటుల గనుపట్టినది. ప్రధాన న్యాయస్థానములకిచ్చిన యధికారములు చాల పురాతన మయినదని యాజేపించిరి. కాని యాంగ్లేజీ శాసనమునకు కూడ నవి యములనందున్నవి. కాని యాధికారము చాలజాగ్రత్తతో నుపయోగించవలసినమాట వాస్తవమే. ఈబిల్లుక్రింద చర్య దీనికొనుపదగిలినదే నేనియఁజేయఁబడునది గమనింపఁదగినవే. సభవారు బిల్లుయొక్క సూత్రము నంగీకరించినచో, దానియందలి సూక్ష్మవిషయము లుపసంఘము విమర్శించును. కొందఱు ప్రధాన న్యాయమూర్తులు ప్రస్తుతాధికారములకు గ్రాటెబిల్లు భంగము కలిగించుచున్న దని నూచించిరి. అట్లు భంగము గాకుండ క్రొత్తయంశమును జేర్చవలెననిరి.

న్యాయనిర్వహణ బిల్లు

పిదప రంగస్వామి అయ్యంగారు బిల్లు నాజేపించుచు నిట్లనిరి: "రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు మొత్తముమీద నంగీకరించిన గూడ జేతయనభ్యుదయ ప్రతిపాదించిన బిల్లును ప్రధానసూత్రములే న్యాయసమ్యక్తములు కావని నేను వ్యతిరేకించుచున్నాను. దీనివలన లాభమున్నదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు సాధారణముగా నుడివినను, బిల్లునందలి యంశములపై వారికిండవలసిన గమనించుచో, నేవిషయముపైననుగూడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లధికారమును నూచించలేదని తెలియుచున్నది. ఆంగ్లేజీ శాసనము నిరసనపు బిల్లు చాల పురాతనకాలమునాటిదే. కాని దానియొక్క పునరాగమనముయొక్క ప్రారంభము (న్యాయాలయము) నందు గనిపించుచున్నది. అయధికారము సంపూర్ణముగ నిరంకుశమై, బాధ్యత లేకయుండి నూతనమార్గమును నిర్బంధశాసనముగా పరిణమించుచున్నది. ఒకనికి ఎట్టివిచారణలేక, వాదించుట కవకాశ మియక న్యాయాధికారి కారాగృహమున కంపనవచ్చును. ఇది న్యాయనిర్వహణ సవరణసముదాయమునది. ఈదేశమున దట్టి బిల్లునకు స్థలము లేక పోలేదు. విచారణ జరుగుచున్న నేరములపై యనవసరముగ తనయభిప్రాయముల నిచ్చి న్యాయవాదమునకు భంగమునీయుట వాయుద్దేశ్యమున గాదు. కాని న్యాయాధికారి విచారణ పూర్తిచేసి తనచేతులనుండి విడిచిన నేరముపై తప్పుక యభిప్రాయములు వెలువడవలసినదే

దానిని నిరసనముగా భావించగూడదు. అట్టి సమయములందు శిక్షయనవసరము. విమర్శనాసమయమందు ధర్మోత్పల్లంఘన మొనరించినచో న్యాయాధికారి తన్ను రక్షించుకొనుటకు సాధారణ న్యాయవిధులే చాలును. కాని యీబిల్లు ప్రధాన న్యాయస్థానములు కాంగ్లేజీ శాసనము కాని, భారతదేశమున దీనివల్లగాని లేని యధికారము నిచ్చుచున్నది. క్రింది న్యాయస్థానములందు గావించఁబడిన యధికారనిరసనమునకు ప్రధాన న్యాయస్థానము లధికారము వహించుట నాగరిక ప్రపంచమున దెచ్చటను గానము. అట్టి సంగతులమే యనవసరమునచో నితరపక్షముల నాలోచింపవలెనేగాని యీబిల్లువలన గాదు. ప్రస్తుతమున్న న్యాయవిధులే చాలును. ప్రతి చిన్న న్యాయాధికారియు దనకు దొరికినపుడెల్ల నెంతటి వ్యక్తికైనైన సభికారనిరసనమును నెపమున శిక్షించుట సమంజసము కాదు. దానివలన న్యాయస్థానములను దురుపయోగముచేయుటయేగాక వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు, వాక్స్వాతంత్ర్యమునకుగూడ భంగము కలుగును. ఏదేశపు ప్రజలుకైనను వాక్స్వాతంత్ర్యము, సభిప్రాయప్రకటనస్వాతంత్ర్యము ప్రధానముగ రక్షింపఁ బడవలసిన విషయములు. అందులో ప్రజల కెంతమాత్రము బాధ్యత నహింపని భారతముందు మఱింతయు ముగరక్షింపఁబడవలయును. నిరసనభావము జూపి న్యాయవాదమున కభ్యంతరము గల్గించినప్పుడేగాక, అట్టి యనుమానమునకు తావోసంగినప్పుడుగాని, యభిప్రాయమును ప్రకటింపినప్పుడుగాని వెంటనే చర్యదీక్షిణనగోరు యధికారము విషయమై సభవారు ముఖ్యముగా నాలోచింపవలసి యున్నది.

యావద్వర్తగారు

యావద్వర్త గారు బిల్లును బలపఱచుచు చార్జర్స్ న్యాయాలయములు, నాన్సార్స్ న్యాయాలయములకు గూడ నట్టి యధికారము లుండుటయేగాక తమ క్రింది న్యాయస్థానములందు చేయబడిన యధికార నిరసనమును గూడ శిక్షించుట కధికారముండవలెననిరి. బిల్లు పురాతనపక్షి గాదనిరి. ఒక్క వార్తాపత్రికలపట్లనే గాక వ్యక్తుల నిరసనముపైగూడ బిట్టినర్వ దీక్షి కొనుటకు పిలువందలెననిరి. కొందఱు అట్టిచర్యను దీక్షి కొనుటకు పంచాయతీ నూచించిరి. కాని భారతదేశమున పంచాయతీలు బాగుగా నడచుటలేదు. కొందఱు ప్రస్తుతము కమిషనరు న్యాయస్థానములుగా మాత్రము కుంచగోరిరి. కాని యది చాలకాలము పట్టుకుగాన బిల్లు నాపగూడవనిరి.

మణ్సుఖం చెటిగారు

పిమ్మట మణ్సుఖం చెటిగారు తమయభ్యంతరమును నూచించుచు బిల్లులోని యంశముల నిర్ణయించు సూత్రములకు మించియున్నవనిరి. ప్రజాస్వామ్యోత్త్యమున కమిత భంగము కలుగవచ్చును. బిల్లు చాలపురాతనకాలమున బయటకు దెచ్చుచున్నది. అట్టి యధికారయొక్క ప్రధాన న్యాయస్థానములకే యుండవలెను కాని క్రిందివాటికి గూడవనిరి.

బిల్లునవసరము

పిమ్మట యె. సి. కెల్కారుగారు ప్రతిపాదన నాజేపించిరి. "నిరసనముయొక్క నిర్వచనము చాల యభ్యంతరముగ నున్నది. పరస్పర విరుద్ధనిర్ణయములను చేయు న్యాయమూర్తులను సవన్యంపఱచుటకు మాత్రమే బిల్లుద్దేశింపఁబడినచో నాట్టి యభ్యంతరమును లేదు. ప్రధాన న్యాయస్థానములైనను, క్రింది న్యాయాలయములైనను న్యాయవిచారణ జరుగుచున్న నేరముల విషయములు కలిగించు యభ్యంతరములకు నిరసనము లకుగూడ తమ్యురక్షించుకొనుటకు మామూలు ధర్మములే చాలును. దానికే బిల్లునవసరము. ఈ బిల్లుప్రకారము వ్యక్తి తన నిర్దోషత్వమును ఋజువుచేసికొనుటకు మామూలుగా నున్న ధర్మములలో గల సానకాశములకుగూడ దీక్షివేసి, ఒక్కొక్కప్పుడు న్యాయమూర్తులు తమ్యురదా మంచి చేయునట్టి పనులకు లేయొగ్గలసి వచ్చుచున్నది. వార్తాపత్రికలందు విమర్శించు వారుగూడ నట్లే మఱిచిపోవుదురు. కాని యింతమాత్రమున నింతటివరకు బిల్లునవసరము. ఒక్కొక్కప్పుడు న్యాయమూర్తులు తమధర్మములను మఱిచి ప్రవర్తించుట కలదు. దానిని వార్తాపత్రికలు ఖండించుచో శిక్షించుటవసరము. శిక్షానశ్చల తిలక 124 ఏ. యంశముక్రింది ప్రభుత్వమును తిమ్మదారక్షించుకొనుటలో సర్దుము గ్రహించగలము. కాని న్యాయాధికారులకూడ ప్రభువుయొక్క యంశమునలేనే రక్షించుకొనుటకు ప్రత్యేకశాసనము లుండుకొనుట కర్థమగ్రహింపలేకున్నాను."

సర్ హెన్రీ నేస్టన్ గారు

పిమ్మట సర్ హెన్రీ నేస్టన్ గారు మాట్లాడుచు బిల్లులోని సూక్ష్మశక్తిములను ఖండించి బిల్లు నెడల నలక్ష్యము చూపగూడవనిరి ప్రధాన న్యాయస్థానముల యధికారవాగ్ధి దెలియటకు, జూడిషులకమిషనరు న్యాయాలయములకుగూడ దానిలో జేర్చుటకు, క్రింది న్యాయస్థానముల రక్షించుటకు బిల్లు ముఖ్య విషయము. ప్రధాన న్యాయస్థానములై నీక్రింది న్యాయస్థానములు గూడ ధర్మార్థములను గుర్తించియే చేయును. కొన్ని యంశములందు చాల మానవలసి యున్నది. కాని న్యాయ నిర్వహణమునకే సభవారభ్యంతరము చేయగూడవనిరి. అప్పుడు లాభరములకు లేవిధి.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు

ఫలహారాంతరము సర్ శివస్వామి అయ్యరు రెండవ యములు లున్న సమయము నిట్టి బిల్లు వసరమాయని యొకటి, ప్రతిమున్న బిల్లుంగీకరింప రానంతే పాడుగా నున్నదాయని రెండవదియు ననిరి. బిల్లు వసరమని యూహించుచున్నాను. రెండవ యములు బిల్లునందుగూడ లోటులున్నవి కాని దేశీయ సభ్యులందు లేవనలేదు. ఆలోచుట నుపసంఘమువారు తీరవచ్చును. కార్యనిర్వాహకులయొక్కయు, న్యాయదాతలయొక్క యధికారములు తగ్గింపఁబడవలెనని కెల్కారుగారిలో నేను నంగీకరింతును. కావలసిన విధమును మార్చుకొనుట కుపసంఘము కధికార మున్నది గాన దీనిని బలపరచుచున్నాననిరి.

అభయంకరుగారు

అభయంకరుగారు తీవ్రవాగ్ధిపఱచు గావించుచు నిట్లు పలికిరి. "క్రింది న్యాయాలయములందు గలిగిన యధికార నిరసనమును శిక్షించుటకు ప్రధాన న్యాయాలయముల కధికారమిచ్చుట బిల్లులోని యొక యంశము. ప్రస్తుత మున్న చిన్న న్యాయస్థానములు న్యాయస్థానములాయని నేను సవాలు చేయుచున్నాను. ఏలన కొన్ని న్యాయస్థానములు న్యాయ నిర్వహణాధికారము, ప్రభుత్వకార్య నిర్వహణాధికారము (కలెక్టరులు) గల వారి హస్తగతమునై యున్నవి. మఱికొన్ని న్యాయస్థానములు తమ యధికారాభివృద్ధికి కార్య నిర్వాహకులవై ప్రజామయ వారి పలుకుబడికి లొంగియుండు వారి హస్తగతము నై యున్నవి. కాన యవి న్యాయముగ న్యాయాలయము లుండగలేవు. ప్రభుముగ వాటిని మార్చి పిదప నిట్టి బిల్లును చర్చించుడు. సర్ హెన్రీ నేస్టన్ గారు న్యాయాలయములు ప్రజల హక్కులను రక్షించు సంస్థలనిరి. కాని యది యబద్ధమని సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారివంటి న్యాయమూర్తులు న్యాయస్థానములందుగూడ నిరంకుశము కలగనుటచే తేలుచున్నది. ప్రజలపై చర్య దీక్షి కొనుటయొక్క జూడిషుల కమిషనరు న్యాయస్థానములకు ప్రధాన న్యాయస్థానములకిచ్చిన యధికారముల నిచ్చిరి. కాని ప్రజలు రక్షించునచో ప్రధాన న్యాయస్థానములకు జూడిషుల కమిషనరు న్యాయాలయములపై గల యధికారమును పరిగారక్షించలేవాయిరి. కాని ప్రజలపై యధికారముండి ప్రజలకు గానలసిన రక్షణ కొఱతేవలెనున్నది. వార్తాపత్రికలందు గావించబడిన విమర్శలను యావద్వర్తగారు టాంకిరి. కాని న్యాయమూర్తులు కొందఱు పేయమగు తీర్పులనుగూడ జేసి రన్న విషయము జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను. న్యాయమూర్తులు తమ నిర్ణయ హక్కులములతో, నిష్పక్షబుద్ధితో జేసిన తీర్పులపై ప్రజాసారాగము బడయవలసినదేకాని యిట్టి ప్రత్యేకశాసనముల రక్షణవలన గాదు.

సర్. చమన్ లాలు నెటిలవాడుగారు మాట్లాడుచు చర్చయందు న్యాయస్థానములనుగూర్చి చులకనగా మాట్లాడినందులకు దూజిరి. అదియు భారతదేశము స్వపరిపాలనాదేశముగా నభివృద్ధిచెందుచున్న యాసమయమున మఱింత చేయరానిపని యనిరి. బిల్లువసరమేకాని మార్పుల మాత్రమేమియు బాగుగా లేదు. ప్రధాన న్యాయస్థానములకు క్రింది న్యాయస్థానములందు జరిగిన యధికారనిరసనమును విచారించుట కర్థ తగలదనియు, జూడిషుల కమిషనరు న్యాయాలయములకు గూడ నట్టి యధికారముగలదను చెందు విషయములే నిర్ణయించి నరసనమును పదమును నిర్వచింపకుండ వివిధ న్యాయ స్థానములు వాటి సాంప్రదాయముల ననుసరించి నిర్వచించుటకు నవతీయవలసినదే యనిరి.

దుమేషి గుగారు మాట్లాడుచు వార్తాపత్రికల పని న్యాయనిర్వహణమున కడ్డుదూటుట మాత్రమే గాదనిరి. ఎటులైనను బిల్లు చాలవఱకు మార్పు నొందవలెననిరి.

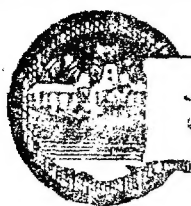
పిమ్మట పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు మాట్లాడుచు, సర్ సమసులాలగారు నుడివినట్లు బిట్టెంతమాత్రము బాగుగా తగురు కాబడ లేవనిరి. బిల్లు నందు రెండు విషయములు గమనింపఁదగిన యున్నవి. సంతయ నివారణ మొనర్చుట జూడిషుల కమిషనరు న్యాయాలయముల యధికారము హెచ్చించుట యొకటి. అధికార నిరసనమును నిర్వచించి శిక్షను నిర్ణయించుట రెండవది. నిరసనమును నిర్వచించు యంశము దీక్షివేసిననేగాని యీబిల్లు ఏసంఘమున కుండుట కంగీకరింపవలసి. కావున సభవారు పసంఘమున నుంచక ముందు దానిని దీక్షివేయవలెననిరి. (సశేషము)

నేత్రం జనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0.4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ నాడదగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన బిచ్చును చేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటివంటలు, ఎలుపులు, పుసి కట్టులు, కండ్ల బంటుకొనుట, కంటిదూరము, కండ్లవక్రములు వెంటలగునవి మాను. దీక్షిలో సామలయొక్క కాటుక మాత్రమే యుండును.

మన డిప్. మదరాసు - బొంబాయి

మహామహత్వము

ప్రేమ బులెటినులు:—బొంబాయిలో నియో ప్రకటనలయమునందు 3 నుండి 15 నంబరు గల ప్రకటనలు రాజకీయవార్తలగురించి పోస్టుభర్తలకు 1 అణా పంపినచో ఉచితముగా నిమగ్నని సంపాదకులు దెలుపుచున్నారు.

జంతంహింసా నివారణసంఘము:— ఎల్. సి. రంగస్వామి అయ్యగారు 81 తేదీన ఎస్కూరు మీస్వామి పిల్ల వీధిలో కార్వాచేమనుమ్మలను 6-15 గంటలపాటు తడవడము గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. సి. గోపాలమినహుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

కాలక్షేపము:—శ్రీ పాండరంగ భాగవతా కథా ప్రసంగసభ వారు ఆదివారము 30 తేదీ సాయంకాలము 4 గ. హిందూలియలాజికలు హైస్కూలునందు మింటువీధిలో బ్రహ్మశ్రీ పండిత శ్రీ గోపాలాచారిగారిచే నీతాకర్తా కాలక్షేపము జరిపించెదరు.

ఎన్నికనభలు-ఏడుబావుల డివిజను:—జిల్లాకాంగ్రెసు, కిలాఫతు మహాజనసభల యాజమాన్యముక్రింద గద్దెరంగ య్యనాయకుగారి అధ్యక్షతన బలపరచుటకు గోవిందప్పనాయకువీధిలో శేపు 6-30 గ. బహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసు నాయకులందరు పాల్గొందురు.

రాకపోకలు:—కురుస్సోరాజుగారు ఉదకమండలము నుండి, ఎన్. మాహాదేయగారు, ఎ అప్పారెడ్డిపిల్లగారు, జె. ఎం. హూపరుగారు నేడువయ వచ్చిరి. బ్రాహ్మణ చెన్నీగారు, గౌ. సర్ అన్నామలై చెట్టిగారు నిమ్మకు, ది. బి. ఎం. క్రిష్ణన్నాయగారు నిన్నరాత్రిబోయిరి.

వీణ శిష్యులుగారి (మైసూరు) వీణపాటకచేరి:—మైసూరుపంథాన గాయకశిష్యునియను విఖ్యాతుడు నగు శిష్యులుగారు యూలెల 30 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళీలో వెంకటాచలస్వామి వీధిలో 1 వ నంబరు గృహమున వీణ పాటకచేరిని తిరువళ్ళీలో సంగీతసభవారి ఏర్పాటుప్రకారము జరిపెదరు.

పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారి సంగీతకచేరి:—రాజోపు ఆదివారమునాడు, ఘోక లేహులులో సాయం త్రం నాల్గవరకుంబలకు పారుపల్లి రామకృష్ణయ్య పంతులుగారి గౌరవపాటజరుగును. పి. ఎ. సుందరం అయ్యగారు ఫిడెలువాయింపెదరు. పితంబరం దేవాయిగారు, మృదంగమును వాయింపెదరు. ఎల్లరును విచ్చేసి యునందింప బ్రాభితులు.

ఫస్టుగ్రేడు ప్లీడరీపరీక్షలు:—ప్లీడరు పిచ్చు పరీక్షలో గత ఏప్రిలుమాసమున పోయిన విద్యార్థులు పలువురు కోరుటచే ప్రభుత్వమువారు యావత్సమమున మాత్రము ప్రత్యేకసౌకర్యముగా రెండవసారి పరీక్షలు జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. అక్టోబరులోనో నవంబరుమాసమునో జరుగును. విశేషము: తేదీ మునుందు తెల్పబడును. (డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు)

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—గతమాసమునందు యీ దిగువరీతిని ప్రత్యేకాన్నదానములు జరిగినవి. ప్రతి ఒకరు 100 నుండి పేదలకు అన్నదానము జరిపిన వారు, టి. వి. కృష్ణస్వామిచెట్టి, తాతా నాగయ్యచెట్టి, మంగల చెందు, తాతా, అద్దంకి లక్ష్మయ్యచెట్టి, టి. ఎన్. వి. గరుమూర్తి, కెట్టిగార్లు. ఎం. రామలింగ చెట్టిగారు 200 నుండి అమెర్సి సజనములగురు 160 నుండికి. 100 నుండికి చొప్పున ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టి వి. ఎస్. మొదలగురు. లక్ష్మగారు కృష్ణయ్య చెట్టి డా॥ జి. వెంకటస్వామినాయుడు వి. బాలసాగరం చెట్టి జె. ఆర్. శివసుబ్రహ్మణ్యంగార్లు సి. తాండవయ్య మల్లాదిగారి 60 నుండి, వి. రంగనాథం చెట్టి హిందూచెందు, రా॥ బి. టి. అన్నాపాతె, ల్యూరు, జి. రంగమన్నాచెట్టి పి. కనకపల్లి తాయారమ్మగార్లు 50 నుండి చొప్పున టి. ఎన్. ఎం. వలేశచెట్టి శ్రీనివాసరావు, సి రాజగోపాలమల్లాధుగారిస్వామి చూర్మగార్లు 80 ను చొప్పున అన్నదానము గావించిరి.

జగన్నాథ భక్తసభ, ఎటెంబూర్:—19 ఆగష్టు 30-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు గోప సంగీతపు కచేరీ జరుగును. మైసూరు సంస్థానం గానవికారద వికారం కృష్ణప్పగారు గాత్రపాట, మైసూరు చౌడయ్య ఫిడెలువాద్యం, కుంభకోణం అశ్వనాథి పిల్ల వృందంగం. ఎటెంబూర్ హైకోర్టు, "వేదవిలాస" గృహమున కచేరీ జరుగును.

తేదీ వెల్లింగుడను బ్రెయినింగుకాలేజి:—ఈ కాలేజీ 1924-25 రిపోర్టు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరి. ఇందు 21 విద్యార్థులు ఉన్నారు. 25 రు కాలేజీ, 40 సెకండరీ గ్రేడు ఎలిమెంటరీగ్రేడు బ్రెయినింగుగనుచున్నారు. పరీక్షాఫలితములు సంతృప్తికరముగ నున్నవి. వారి ఆరోగ్యమునకై తగిన శ్రద్ధవహించు చున్నారు. ఎల్. టి. తరగతివారికి ప్రత్యేకముగ హాస్టలుకట్టించుటగూర్చి విచారించు చున్నారు.

శ్రీరామలింగసమాజము వార్షికోత్సవము:—పెరంబూరులోని యాసమాజవార్షికోత్సవము 30 వ తేదీ ఆదివారము 3 గ. క. కన్నుంచెట్టి హైస్కూలులో జరుగును. శ్రీమత్ స్వామి మర్యాదండి అధ్యక్షత వహించెదరు. స్వామి మణ్సుగానందలవారు అతవమున "సరమాత్యుని తెలిసికొనుట" సచ్చిదానందగారు ఆంగ్లమున "యోగి-మానవకోటికి ఆదర్శ నీయుడు" అని ఉపన్యసించెదరు.

పత్రికపై మానవత్వపు దావా:—బార్నిటౌను పోలీసు కోర్టులో ఆర్మి యూనియను బోర్డు అధ్యక్షుడు ఆ యూనిటీ ప్రకటించబడు "తమిళ వారపత్రికనుకోడయం" సంపాదకునిపై మానవత్వపు దావా బెట్టెను. ఫిర్యాది వి. సి. శేషచెలం చెట్టి ఆర్మి యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షుడును వెల్లూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యుడును. ముద్దాయి 1924 సం॥ అక్టోబరు నెలలో తన పత్రికను లిమిటెడు కంపెనీగా చేయగోరి యీతనిని కొన్నివారాలను తీసికొననునెను. గాని అతను అంగీకరించలేదు. పిమ్మట ఫిర్యాది తనకు బాకీయున్న రూ 210 యిప్పించవలెను లేదా దావా కోర్టుని ముద్దాయికి నోటీసు జేయుటచే, ముద్దాయి పగబూని తన గౌరవమును ప్రతిష్ఠను. భంగ పరచునదేశముతో పత్రికయందు ఆసత్యపు నింపల మోపును వ్రాసియుండెను. యూనియను బోర్డు ద్రవ్యము స్వంత ఖర్చులకు వినియోగించెననియు, తాలూకా బోర్డు సభ్యుడుగనుండగదాను కాదనియు ముద్దాయి పత్రికలో "వ్రాసెను" అని ఫిర్యాదివాదము గలదు. ముద్దాయి సవరు వ్యాసముల వ్రాతప్రతులనుదాఖలు చేయలేదు గాన కేసు వాయిదా వేయించి తెప్పించవలెనని వకీలుకోరుటచే సెప్టెంబరు 14 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

"చెన్నపురి, దక్షిణ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసభ" కావలెను

మధుర జిల్లా రాజపాళయము. కాళాసంఘమునకు బాలికా పాఠశాలలో స్వచ్ఛమయిన తెనుగును, తెనుగు పద్యములును పాటలు మొదలయినవి నేర్పలేగిన ఆంధ్ర పండిత పదవికి ఒక ఉపాధ్యాయుడు కావలయును. వారు ఆంధ్రభాషా ప్రచారము కూడ చేయవలసినవృత్తు. ఇట్లు ముందువారు తమ జీతము మొదలైనవి అప్పికేమనులో తెలుప గోరుచున్నాను. అప్పికేమన్న ఈ నెలఖర్చు తోపుగా క్రింది చిగినామాకు పంపవలయును

- సాధు వరదరాజంపంతులు, కార్యదర్శి.
- 9, శ్రీనివాసపిల్లవీధి ఎస్కూరు

నెల్లూరు మునిసిపలు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయము ఏనిమిదవవాడ ఎన్నిక ఆవుచేయబడెను నెల్లూరు, ఆగష్టు 28—నెల్లూరు మునిసిపాలిటీయొక్క ఎనిమిదవ వాడ ఎన్నిక ఆవుచేయబడెను. ఉభయపార్టీల వాస ప్రతిపాదములను వినిపింప జిల్లా మునసబుగారు యిన్ జస్ట్ క్లను ఉత్తరువునిచ్చెను. రంగనాయకులు పేట, నెల్లూరు తూర్పువాడ లందు కాంగ్రెసునకు విజయము గలిగెను. వకీలులు మాదభూషి సరిసరిహావార్డులు, ముంగమూరు వెంకటసుబ్బారావుగార్లును అధికసంఖ్యాకులు ఎన్నుకొనిరి. ఇట్టి సుపార్టీ అభ్యర్థి పరాజితుడయ్యెను. (తెలంగాణ)

బావాలాహత్య నేరము

ముద్దాయిలందరితరపున ప్రీవీ కాంసిలు నందు అపీలు దాఖలుచేయబడెను

సర్ జాన్ సిమిస్సు, సర్ జార్జి లోండిసు, జె. ఎమ్. పరీక్కుగార్లు ముద్దాయిల న్యాయవాదులు బొంబాయి, ఆగష్టు 27:—బావాలాహత్యనేరమందలి అందరి ముద్దాయిల తరపునను ప్రీవీ కాంసిలునందు అపీలు దాఖలుచేయబడెను. అక్టోబరు నెలయందు హియోరింగు జరుగును. సర్ జాన్ సిమిస్సు, సర్ జార్జి లోండిసు, జె. ఎమ్. పరీక్కుగార్లు ముద్దాయిల న్యాయవాదులుగ గుర్తుబట్టెకొనిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగష్టు 27:—బావాలాహత్యనేరమందు ఉరిదీయబడుటకు శిక్షింపబడిన ముగ్గురు నేరస్థుల, ద్వీపాంతర వాసశిక్ష విధింపబడిన మరి నల్లరు ముద్దాయిల తరపున ప్రీవీ కాంసిలునందు ఆగష్టు 20-వ తేదీన అపీలు చేయబడెను. సార్వభౌముని కనికరింపవలయునని గోరుచు అపీలు ముద్దాయిలు దాఖలుచేసరిని దెలియుచున్నది. అక్టోబరు మాసమందు అపీలు విచారించబడును. (అ. ప్రె.)

సి. వి. డి లకు బహుమతులు

రూ. 10,000 లను బావాలాహత్య కేసునందు విచారణ గావించినందులకు దొరతనమిచ్చెను బొంబాయి, ఆగష్టు 27:—బావాలాహత్య నేరము సందర్భమున విచారణ గావించిన సి. వి. డి. ఉద్యోగులకు బహుమతిగా బొంబాయి గవర్నరు మెంటు పదివేల రూపాయలను బంచి పెట్టుటకు కాంక్షను గావించెను. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగష్టు 28-యేవాలా హత్యకేసు సందర్భమున విచారణ సల్పిన సి.వి.డి. ఉద్యోగులకు బహుమతి నియుటకు బొంబాయి దొరతనము పదివేల రూపాయలను కాంక్షను చేసెను. అప్పలగు పోలీసు ఉద్యోగుల కీ సొమ్ము బంచిపెట్టబడెను (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిన్ధూ, ఆగష్టు 27:—నక్షాబర్యా, హిందూ దేశ యీశాన్యకొండల దిగువజిల్లాలందును యింనుమింనుగ ద్వీపకల్ప మందెల్లను వర్ష పవనము చురుకుగ గలదు. తక్కిన ప్రాంతములందు దడి మందముగనున్నది.

దక్షిణబర్యా, ఉత్తరము, కొంకణము, ఉత్తర హైదరాబాదు, మైసూరు, మదరాసు దక్కను లందు సర్వ సాధారణముగ వర్షము గురిసెను. ఉత్తరబర్యా, అస్సాము, నీ హారు, తూర్పు సంయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్య రాష్ట్రములు మళయాళము, ఉత్తర మదరాసు తీరమందు అచ్చటచ్చట వర్షము గురిసెను. బెంగాలు, ఫోటా నాగపురం, బొంబాయి దక్కను, దక్షిణ హైదరాబాదు. అగ్నేయ మదరాసులందు స్వల్పముగ వాన గురిసెను. మెర్ఘ 1½, మోరేసు, బెస్సీసు, అక్యాబ్ 2, కోక్కు 3, రంగూను, మైమే 1, తేజపురం, దివాజపురం 2, బాల్తేసురి 4, డార్జిలింగు, జగన్నాథము 1, అంగుత్, దర్భంగా 1½, సాగర్ 2, కారావూరు 1, కల్లికోట 1½, మెర్కారా లందు 2 అంగుళములవాన గురిసెను. సూచన:—విశేషము మార్పులేదు. (అ. ప్రె.)

దేశబంధు వంగరాష్ట్రనిధి

ఏడు లక్షలు దాటినది ఈ నెల 25 వ తేదీనాటికి 7, 05, 998 రూపాయలు చేరెను.

ఈ నెల 23 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము ఉపేంద్రనాథ మల్లికుగారు మహాత్ముని తన మందిరమునకు గొని పోయి దేశబంధునిధికి 3000 రూపాయల వొసగిరి. మరికొంత ధనమును కొన్ని నగలునుగూడ ఆసభలోవొసగబడెను. భార్యయు

చుండుకునూనె

సిసా 1-కి 0-6-0. ఈ నూనెను రాచిన మండు, పొట్టురాబులు, జిలగోకుమపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకుహని గలుగక చక్కగ తెరుగ గవు. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(28-8-25)

జవ్వనిసరకులు

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కారికమ్ములు—22x22 ముంగిసమార్కు— (ఎ) రు 10-6 (బి) రు 11-12. సరాసరిరకము. రు 10-6.

కారికమ్ములు—22x22 వేరు రకములు (బి) రు 11-4. సరాసరిరకము రు 10-2.

తెలుపుములు—1708 రు 15-2; నాన్ 9000 రు 15-8; ఎల్. ఎల్. 78 రు 11-4; ఇ. సి. 78 రు 11-12; 7578 రు 12-6; 9978 రు 11-4; 88-888 రు 16-4; డి. సి. 78 రు 11-8; 380 రు 11-2; 2908 రు 10-2; 8978 రు 11-4.

నూలు

40 నెంబరు, పీసు (5 పానులకట్టుకు)—ట్రాక్ రు 6-7; చలువ రు 7-14; పచ్చగుట్టుము రు 10-5; పడవ రు 9-6; కాళి రు 9-10; సవరన రు 9-8.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానుల కట్టు)—నత్తర్రము రు 12-0; భూగోళము రు 12-7; నీలసవరన రు 12-2.

60 నెంబరు పీసు (5 పానులకట్టుకు)— ; అడకతెర రు 19-8; నెమలి రు 19-10; "గేట్" రు 18-10; గొడ్డలి రు 11-10; గడ్డిబండి రు 11-9; ఎడ్డు గడ్డిమారము రు 11-8; సింహముకట్టుకాడు రు 11-6; పెనసలు రు 11-6.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము రు 18-6; నీలచేప రు 21-6.

లోహములు

ఇనుము:—తెగ్గియను చట్టకమ్మిలు ఒక బావువకు ధర రు 30;

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 267; జర్మను (డిట్మాన్) రు 265; రాగిరేకు రు 284;

టిక్రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేసబకటికి) రు 19-8;

కళాయిపెంకరేకు:—24 "గేజ్" 6" 7" 9" రు 15-0; 8" రు 15-4; 10" రు 15-4;

సిమెంట్

"పాపా" వెల:—గిల్లింగుహమ్ చెయ్యిమార్కు రు 11-8; నార్త్ ఆఫ్మార్కు రు 10-8; "బస్-రే" రు 11-0; జర్మని నెమలి రు 10-8; తాళముచెయ్యి రు 9-10;

రంగులు

హౌడెడువైట్ పీపాధర

అలిజరైట్:—20% ఆఫ్మార్కు రు 72; 20% తొట్టి కృష్ణుడు రు ; 20% సింహము రు ; 20% నాల్గు గుట్టు ములు రు 69;

"వైక్రామేట్ పాటాన్" హౌడెడ్ వైట్ ధర 38-4. చక్కెర

బావాసిద్ధమువరకు మాట ఒకటికి ధర రు 31-6. వాయిదాధరలు:—నెట్టెంబరు రు 29-12; అక్టోబరు రు 29-12; నవంబరు రు 29-12; డిసెంబరు రు 29-12;

వేరుసెనగ పప్పులు

ఇంగ్లీషు పుట్టికి గిడ్డంగిధరలు:—"మిషిన్" రు 62, రు 68; సాదా రు 58.

మాత్సరీసధరలు:—"మిషిన్" పాను 24-17-6; సావా పాను 24-10;

ఆముదపుగింజలు

164 పానుల బస్తా గిడ్డంగివల రు 18-4; రు 18-8; వేరుసెనగనూనె

"గానుగ" రు 185; "ప్రెస్" రు 180;

ఆముదము

రు 118; (గానుగధర)

పదును చేసినలోలు రతి 1 ట్టికి

	మొదలు	వరకు
గొట్టెపాట్టెలు (మధ్యరకం)	రు 2 18 0	రు 8 0 0
" ("ప్రెస్")	రు 8 0 0	రు 8 2 0
తెల్లమేక (మధ్యరకం)	రు 2 2 0	రు 2 6 0
" ("ప్రెస్")	రు 2 8 0	రు 2 11 0
ఎడ్డులోలు 8 మొదలు 8 1/2 రతులు)	రు 0 15 9	రు 1 0 0
" (మట్టువాడా)	రు 0 15 8	రు 0 15 9
" (బెంగులూరు 8 మొదలు 8 1/2)	రు 1 0 0	రు 1 0 7
" (విజయనగరం)	రు 1 0 5	రు 1 0 9
" (ఏలూరు)	రు 1 0 9	రు 1 1 0
" (తేలికైనరకము)	రు 1 1 6	రు 1 2 0
గేడలోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 8
గేడూడలోలు	రు 1 0 8	రు 1 1 0
చవుదూడలోలు	రు 1 9 0	రు 1 10 0

భారతదేశము - జపాను

[యంగు ఈస్టు]

జపానువారికి తరతరములనుండి భారతదేశముపై గల అభిమానమును గౌరవమును స్పష్టపరచుచు డాక్టరు జె. టాకమసు గారు టోక్యోయందు ప్రకటించబడు యంగు ఈస్టు పత్రి కు వ్రాసిన వ్యాసమును నీదిగు ప్రకటించుచున్నాము:—

భారతదేశమునకు జపానునకు వ్యాపారసంబంధము లిట్టి పరిస్థితి ఏర్పడినను అధ్యాత్మిక విషయములందు 1500 సంవత్సరములనుండి ఈ రెండు దేశములకు పరస్పరసంబంధముండెను. కాని ఆధారములలో కూడిన వివరములు సంపూర్ణముగ ఇంకను దొరకలేదు. జపాను విజ్ఞానాభివృద్ధికి కారణమువలన భారతదేశ ప్రభుబంధపు వివరములు చరిత్రయందు లేకుండుట విపరీతముగ నున్నది. పరిశోధనమువల్ల ఇంతవరకు జేసిన విషయములను గ్రంథస్థముచేయుట అవసరమును ఉద్దేశముతో నే నీ వ్యాసము లు వ్రాయ బూనుకొంటిని.

క్రీస్తు శకము 8 వ శతాబ్దమునందే జపాను భారత నాగరికతకు లోబడియుండెను. దక్షిణ ఇండియానుండి కొరహాండ లు తీరమున నున్న విజయసామ్రాజ్యముద్వారా భారత నాగరికత జపానుకు వ్యాపించెను. క్రీస్తు శకము 5 వ శతాబ్దము నందే భారతీయులు జానాయందు నివాసముల నేర్పరచుకొనిరి. 8 వ శతాబ్దమున వీరు బౌద్ధమతమును స్వీకరించి చార్మతారనందువలన ప్రంభముల బౌద్ధమతమును నిర్మించిరి. ఇంతకు పూర్వమే భారత నాగరికత సుమాత్రాదీప్రమున గొప్ప వైభవముతో విరాజిల్లుచుండెను. 7 వ శతాబ్దమున ఈ ప్రాంత్యములందు పర్యటన మొనర్చిన ఇట్సింగు అను చైనావాస్తవ్యుడు ఈవివరము లన్నిటిని తన గ్రంథమున వ్రాసియున్నాడు. కంబోడియానుండి భారత సామ్రాజ్యవైభవము చరిత్రాత్మకమైన విషయము. 8 వ శతాబ్దమున ఈసామ్రాజ్యపు ప్రధాననగర మగు కంపానగరముతో జపానుకు ప్రథమమున ప్రత్యక్షసంబంధ మేర్పడెను. జపాను నందు నారావశకమున (అనగా క్రీ. శ. 710 మొదలు 798 వరకు) జపానువారి తీవ్రతాదర్శములను నిరయించినది. భారతవారి నుండి వచ్చుచున్న అలగంపలును.

నాగరికతయే యీ స్పష్టముగనున్నది. ఇంతకుపూర్వమే విజ్ఞాన వంతులగు భారతీయులు దక్షిణ ఆసియా, కొరియా, చైనాల యందు పర్యటన మొనర్చుచు తమ విజ్ఞానమును భారత నాగరికతకు వెచ్చలుచుండెడివారు. ఒక పర్యాయము వీరు జపానుకు కూడి వచ్చియుండిరి. ఆకాలపు చిన్నములు ఇప్పటికిని జపాను నందు భద్రముగ దాచబడియున్నవి.

ప్రాచీన నాగరికతకు పుట్టినిల్లగు భారతదేశమును సందర్శింపవలయునను ఉత్సాహము జపానువారి కేర్పడుట సహజము. ఎందఱో ఇందు లకు పూనుకొనిరి. బౌద్ధమతమునకు పుట్టినిల్లగు భారతదేశమును చూచుటకు పలువురు ఉత్సాహపడిరి. చైనావారు కొరియావారు భారతదేశము నకు ఎన్నియో పర్యాయములు వచ్చిపోవుచుండెడివారు. కాని జపానుద్రువముగలచే భారతదేశపు ప్రయాణము కష్టసాధ్యముగ నుండెడిది. అయినను క్రీ. శ. 1168 సంవత్సరము మొదలు 1222 సంవత్సరమువరకు జపించియున్న మయోయిహానిను అను బౌద్ధమతబోధకుడు జపానునుండి భారతదేశమునకు వచ్చుటకు ప్రయత్నించెను. ఇందులకు దారిచూపుపటములను నేకరించెను. కాని కడకు ప్రయాణము చేయజాలకపోయెను. తన సంశ్లేష్టి కొరకు కొంతదూరము ప్రయాణము సలిపి అచ్చటనున్న కొండలకు నదులకు గ్రామములకు భారతదేశమునందలి కేర్లు పెట్టి అచ్చటనే తన జీవితకాలమును గడపెను. టోకుగావ ప్రభుత్వము నందు మరియొక బౌద్ధమతబోధకుడు సముద్రమునందు కాళ్లు కడుగుకొని ఈసముద్రము బౌద్ధమతమునకు పుట్టినిల్లగు భారతదేశమువరకు వ్యాపించియున్న పని తలచి సంశ్లేష్టిచెంచెను.

కాంగోసామాయి

ప్రథమమున భారతదేశమునకు వచ్చినవాడు బాంగుగాజ వంశమునకు చేరిన హ్యాయను ట్యాంగు అను మతబోధకుడు. అది మొదలు పలువురు చైనావారు కొరియానులు భారతదేశమునకు వచ్చిపోవుచుండుట సాధారణ మయ్యెను. బాంగుసాంగునందలి వేయిబాద్దల గహాయందు ఒక కొరియామత బోధకుడు హ్యోబియోవ్రాసిన గ్రంథము ఇట్టివలననే దొరికినది. ఈగ్రంథమునందు భారతదేశమును సందర్శించు విషయమై చైనావారికి జపానువారికిగల ఉత్సాహము వివరింపబడినది. ఆకాలమున కాంగోసామాయి అను జపానుమతబోధకుడు భారతదేశమునకు వచ్చిచేరిననుటకు నిదర్శనములున్నవి. 818 సంవత్సరమున వీరు భారతదేశమునకువచ్చిరి. నలుదాబౌద్ధకాలకు వీరు ఇల్లి అచ్చట కొంతకాలము గడపిరి. కాని వీరివిషయమై అధికముగ

వివరములు తెలియలేదు. వీరు గొప్పబౌద్ధసన్యాసి యగు కొహా దేయిగారి శిష్యు లని మరికొన్ని ఆధారములవల్ల తెలియుచున్నది. వీరి ఎట్లున్నను భారతదేశము గొప్పస్థితియందున్నప్పుడు ఒక జపాను మతబోధకుడు ఆదేశమును సందర్శించె నని పుస్తకముచున్నది.

హోదో

800-1867 సంవత్సరముల రికార్డులను గేను పరిశీలించుచున్నాను. ఆరికార్డులయందు పైన నూచింపబడిన వివరములన్నియున్నవి. ఈరికార్డులయందే ఈక్రిందివిషయములున్నవి. హోదో (ధర్మబోధా సంస్కృతపు పేరు) అను మతబోధకుడు కొయిబోసమిషమున నున్న సాగయందలి హోరించి దేవాలయమున నూరు దినములు సమాధియం దుండటకు సంకల్పించుకొనెను. 70 వ దినమున అతడు సమాధియం దుండగ ఒక చక్కనిస్త్రీ అతడును గదిలోనికి వచ్చెను. అప్పుడు సమాధిచెడెను. హోదో ఆస్త్రీని ప్రేమించెను. కొంతకాలమునకు తన పాపమునకు హోదా పశ్చాత్తాపము చెంది చైనాకువెళ్లెను. అచ్చటనుండి భారతదేశమునకు పోవలయునను ఉత్సాహము వారి కేర్పడెను. భగవంతుడు ఒక చిన్న బాలుని రూపముగ వచ్చి హోదోకు దారిచూపెను. ఒక తెల్లగుట్టుము నిచ్చెను. ఈతెల్లగుట్టుముపై గోబి యెదారినిదాటెను. దారిచూపుచున్న బాలుడే ఒక గొట్టె నివ్వగ దానిపై పామిరనందలి అనియను పర్వతములను హోదోదాటెను. అటుపిమ్మట ఒకయడుగు దూరమే విమానము నిచ్చెను. అవిమానము నెక్కి ఆకాశమార్గమున హోదో రాజ్యగృహియందలి బౌద్ధధర్మమును చేరెను. అచ్చట బుద్ధునితో మాట్లాడగ బుద్ధుడు తిరిగి చైనాకు వెళ్లుమని హోదోకు ఉత్తరువిచ్చెను. అయ్యుత్తరువు ననుసరించి హోదో తిరిగి చైనాకు వచ్చెను.

ఈకథయందు నమ్మకగని అంశములు కొన్ని యున్నవి. 7 దినములలో వీరు భారతదేశము చేరిన గ్రంథములందున్నది. కాని మతవిషయములం దుత్సాహము విశ్వాసము గలవారో ఆసాధ్యమైన దేదియులేదు. కాని హోదోగారే ఈవిషయములన్నియు స్వయముగ వ్రాసియుండుట చే నిదర్శనము అసత్యమని తోచియున్నాను. హోదో వండ్లండు చెన కొనుచుండుటచే దీని నిపుడు స్థిరపరచిరి.

సమకాలికుడగు జోహాను యొక్క యున్నాడు.

టకోక యువరాజు

సాగచక్రవర్తి కుమారుడగు టకోకయువరాజు బౌద్ధమత బోధకుడై కోబోదేగారి శిష్యుడయ్యెను. 851 సంవత్సరమున వీరు చైనాదాటి మలేషియామార్గమున భారతదేశమునకు వచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని దారిలో ఒక పెద్దపులి వీరిని చంపె నని గ్రంథములందున్నది.

ఈ యువరాజు గొప్ప విద్యావంతుడు. 20 సంవత్సరములు చైనాయం దున్నతవిద్యల నభ్యసించి ఇంకను జ్ఞానమును సంపాదించవలయునను ఉద్దేశముతో భారతదేశమునకు ప్రయాణమైరి. కాని దురదృష్టవశమున మార్గమధ్యమున మరణించిరి. జపానునందు వీరి నామము సిద్ధాంతములు ఇంతవరకు ఆదరింపబడుచున్నవి. సింగపూరు సమీపమున వీరు మరణించిరను నిదర్శనము లున్నవి.

వీరిపేరిట శాశ్వతముగ స్మారకచిహ్నము నేర్పరుచుటకు జపానువారు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

వహాబీల దాడి

నిజపరిస్థితులకొరకు యిలినసాదునకు తంతినంపుట సీమా, ఆగష్టు 27:—జడ్డాయందు నున్న బ్రిటిషు కానిలుజనరలు ద్వారా మెడీనాయంగు గల మకీదుల నిజపరిస్థితులను తెలుపవలసినదని గోరుచు ఆసంబంధపులను, యిటీవల హాజి యాత్రనుండి వచ్చినవారును నగు మహమ్మదు ముఫీగారు తంరి నంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

బైందుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సంచికల కొకసంపుటమువలెన మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బైందు- సగములోలు, సగము క్యాలి కో గిల్లుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

తపాలావ్యయము ప్రత్యేకము. భారతిఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు

గ్రామోద్యోగుల

పునరుద్ధరణ చట్టము

గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణచట్టము లోప భూమిముగ నున్నటుల నిదివరకు సూచించి యుంటిమి. ఈ చట్టమును రివిన్యూమెంబరుగూ, గ్రామీణబాంకుగారు నిర్వహింపవలసిన ముద్రాను శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టిరి. చట్టపు యావశ్యకతను చదువరు తెరుగుదురు. గ్రామోద్యోగులు, జీతములు వృద్ధిగావలయునని, మొరబెట్టుచుండిరి. పరిపాలనమున కంతకును పునాదియగు మునసబు కరణములకు కూలీవాని కిచ్చు జీతము గూడ లేకుండుట, ఎంత యనమానకరమో యూహింపవచ్చును. సర్వ సౌఖ్యముల ననుభవించెడి యున్నతోద్యోగులకు వేతనములు చాలవనియు, పెన్నులు చాలవనియు అల్లమెన్నులు చాలవనియు ఘోషించుచున్నారు. ఇండియామంత్రి ఈ విషయమై జూన్ 27 పరిశోధనమునకు మొలచెను. ఇందుకొరకు ప్రత్యేక విచారణ సంఘ మేర్పడెను. సివిలుసర్వీసు బిల్లు నిర్మింపబడెను. కాని గ్రామోద్యోగుల విషయమై ఆతురము జూపెడి వారు గనుపించరు. గ్రామోద్యోగులెంతకాలమునుండియో మొరబెట్టుచుండ, స్వల్పపు వేతనాధిక్య మొసగిరి. కాని, దీని ఫల మనుభవింపవీలులేకుండ, గ్రామోద్యోగుల సంఖ్యను 1920 సంవత్సరమునందు తగ్గింపబూనిరి. ఈ చేతితో నిచ్చినది, ఆచేతితో దీసివైచిరి.

గ్రామోద్యోగులతో బాటు, నౌకరులసంఖ్యనుగూడ తగ్గించి, రెండు మూడు గ్రామములు కలిపి గ్రూపుజేయ మొదలిడిరి. గ్రూపింగు పద్ధతి వలన కలిగిన నష్ట మింతింతగాదు. ఎందరకో నోటి క్రింద జీవనము బోయెను. దాదాపు పదునారువేల మంది స్వల్పపు జీతగాండ్రు అన్నమో రామ చంద్రా యనుచు విలపింపవలసి వచ్చెను. వీరిలో చదకొండు వేలకుబైగ గ్రామ నౌకరులు. వీరికి వేరు జీవనాధారము లేదు. తీసివేయబడిన వారు పోను, మిగిలిన వారికయినను సౌఖ్యము గలదా? ఇదివర కొక గ్రామమునకు నేపజేయుచున్నవారు, రెండు మూడు గ్రామముల పని జూడవలసియుండెను. స్వల్పముగ జీతము పొచ్చినందుకు ఫలముగ, పని విస్తారమై దుర్భరమయ్యెను. గ్రూపింగు పద్ధతి సర్వత్ర నిరసింపబడెను. ఉద్యోగముల గోల్పోయిన వారిలో, అనహామోద్యమముతో సానుభూతి జూపిరని అనుమానింప బడినవారు గలరు. గ్రూపింగుపద్ధతిని జేయుటకు కారణము, ఖర్చు తగ్గించుటయని, సూచింప బడినది. ఇంత కన్నను విచారితము వేరుమనా? ఒకవంక, ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములను హెచ్చుజేసి, వేరొక

వంక స్వల్పపు జీతగాండ్రును కష్టపెట్టుట, ఖర్చు తగ్గించుటకు మార్గముని ప్రాజ్ఞు లెంచజాలరు.

గ్రూపింగుపద్ధతిని తొలగించి, రిగ్రూపింగు గావించి, గ్రామములను వెనుకటిస్థితికి దేవలయుననియు, వెనుకటి గ్రామోద్యోగులను మరల పునరుద్ధరింపవలయుననియు, మదరాసు శాసనసభ వారిదివరకు తీర్మానము గావించిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారు దీనిని సంపూర్ణముగ కొనసాగించక, అసంతృప్తికరమగు చట్టము నొకదానిని తయారు జేసిరి. నూతనచట్టపు ఉద్దేశ్యములో “గ్రామములను వెనుకటి పరిమాణమునకు కొన్ని కేసులలో విభజించుట వాంఛనీయమనియు, అవసరమనియు భావింపబడె”నని గలదు. “కొన్ని కేసులలో”నని జెప్పటచే, గ్రూపింగుపద్ధతిని పూర్తిగ తీసివేయలేదని విదితమయ్యెను. ఇది చాల అనమంజనమని వెనుక సూచించియుంటిమి. ప్రభుత్వము వారు పూర్తిసంస్కరణము గావించి, తాముజేసిన లోపమును సవరించుకొందురని యూహించితిమి. ఏ కారణముచేత నయిననేమి, వారటుల గావింపరయిరి. నూతనచట్టము గ్రామోద్యోగుల నేమాత్రము సంతృప్తిపరుపజాలదు. మరల కొందరును జేర్చుకొనుటయు కొందరును జేర్చుకొనకబోవుటయు, కొన్నిగ్రామముల కలయిక నటులనే నిలిపి యుంచుటయు, మిక్కిలి అసంతృప్తికి కారణములగును.

పూర్వ గ్రామోద్యోగుల నియామకము, క్షేత్రము జిల్లాకలెక్టరుగారి యిష్టముపై నాధారపడి యుండుటచే, న్యాయము జరుగునాయనిసంజేపింపవచ్చును. 6 వ క్లాజు ప్రకారము సివిలువ్యాజ్యము పనికిరాదు. ఈ కారణములచే, చట్టము విశ్వాసము పుట్టించజాలదు. మరియొక యుష్కద్రవము గూడ గలదని, మార్పుబాంకుగారి ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. బడ్జెట్టులో ఏర్పాటుజేసిన దాని కన్నను, మొత్తము ఖర్చు మించ గూడదట. ఈ పరతు నేల విధింపవలయునో తెలియదు. ఖర్చు సరిపోవని యెడల, సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును కోరవచ్చును. ఇట్టి యవసరమగు పనులకు, శాసనసభ వారు డబ్బును నిరాకరింపరు. గ్రూపింగు పద్ధతి నవలంబించినను, జీతములను హెచ్చుజేయుటవలన ఖర్చు సంవత్సరమునకు 72 లక్షలనుండి 119 లక్షలకు బెరిగినని మార్పుబాంకుగారు సూచించిరి. రిగ్రూపింగు చేయుచో, గ్రామోద్యోగుల సంఖ్య మరల విస్తరించును. అట్టితరీ, వ్యయము అధికముగాక మానదు. కాని, 119 లక్షలకన్నను హెచ్చుద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్ట గూడదని మార్పుబాంకుగారు పట్టుబట్టుచున్నారు. బిల్లులో సూచించిన పాతీకపు రిగ్రూపింగయినను, డబ్బుఖర్చు పెట్టకుండ సాగదుగద.

ఇందు కొక విచిత్రో పాయమును మార్పుబాంకుగారు కనిపెట్టిరి. కర్ణములజీతము పదునైదు రూపాయలను నిలిపియుంచి గ్రామమున సబుల జీతమును మాత్రము తగ్గింపవలయునని, వీరు గోరు చున్నారు. రిగ్రూపింగువలన గ్రామోద్యోగుల జీతములు మరలతగ్గిపోవుట యొక ప్రబలనష్టము. గ్రామమునసబులు గౌరవోద్యోగులు గాన, వారి జీతమును హెచ్చుజేయ నక్కరలేదని వెనుక సిద్ధాంతము జేయబడెను. కాని ఆ

సిద్ధాంతము నిలువలేదు. మరల దానిని మార్పుబాంకుగారు పైకి దెచ్చుచున్నారు. గ్రామమున సబులయినను జీవించవలదా యక్కరలేదా? వారికి భూవసతి యుండునుగాన, జీతములపై నాభారపడ నక్కరలేదని చెప్పుచున్నారు. ఇది సర్వత్ర నిజముగాదు. బీదలగు గ్రామమునసబు లెందరో గలరు. అంతియగాక, అందరును జీతముల దీసి కొని బనిచేయుచుండగ, గ్రామమునసబుమాత్రము గౌరవ భృతికేల పనిజేయవలయును? అపనియేందు వారికెట్టి శ్రద్ధ యుండును? గ్రామమునసబులు సివిలు, క్రిమినలు, వ్యవహారములను పరిష్కరింపవలయును. గ్రామమునకు సంబంధించిన మంచి చెడుగుల కన్నిటికిని అతనిపై బాధ్యత మోపబడును. అట్టితరీ గ్రామమునసబుపని అతని కాలమును విశేషముగ నాక్రమింపదని చెప్ప వీలులేదు.

గ్రామమునసబుల జీతమును పదిరూపాయలకు తగ్గించుట భావ్యమని, మార్పుబాంకుగారి తలంపు. “ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమేమనిన, గ్రామమునసబుకు తమగ్రామమునందు తగినపలుకుబడియు సంపదయు యుండవలయును. అంతియగాని, జీతములేక కొద్దిరూపాయలకొర కాశపడెడి చిన్నియుద్యోగులు గ్రామమునసబుగనుండి ప్రయోజనములేదు. గ్రామస్థులయినను, సంపదయు పలుకుబడియు గలవారే గ్రామమునసబులుగ నుండవలయునని కోరెదరు. మానమునకు పదునైదు రూపాయల జీతముకొరకు ఆశపడెడి స్వల్పోద్యోగులు ప్రజల యభిమానము బహుజాల”రని మార్పుబాంకుగారు సూచించిరి. మార్పుబాంకుగారు జెప్పిన వేదాంతమును, పెద్దయుద్యోగు లాచరణలో బెట్టిన బాగుండును. రూపాయలకొర కాశపడెడి యుద్యోగు లీతరున బోధించుటవలన, ప్రయోజనముండదు. గ్రామమునసబులు లోకోపకారము జేయదలచిన, వేరొకపని జేయగూడదా? తమ శక్తులను మరియొకరితని వినియోగింపగూడదా? గ్రామమునసబు లిట్టి యుపశాంతి వాక్యములవలన సంతృప్తిజెందగలరా?

ఎట్టి గౌరవోద్యోగమయినను, వారికి తగిన భృతిగ్రావలయును. జమిందారీ కరణములకు జీతములో రూపాయిని తగ్గింపవలయునని, మార్పుబాంకుగారు కోరుచున్నారు. ఇట్టి సంకుచిత చట్టమును, శాసనసభ్యులు మనస్ఫూర్తిగ నామోదింపజాలకబోయిరి. అన్ని విధములను చట్టము అంగీకారయోగ్యము గాకున్నది. రిగ్రూపింగుపద్ధతిని పూర్తిగ కొనసాగింపలేదు. చిన్న గ్రామములను పునరుద్ధరించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనలేదట. అటులనే జనసంఖ్య విశేషముగ లేని గ్రామములను పునరుద్ధరింపజాలమని మార్పుబాంకుగారు దెలిపిరి. పునరుద్ధరించిన గ్రామములలో నయినను, గ్రామమునసబుల జీతమును తగ్గించుట గొప్ప లోపము. ఈ లోపములను సెలెక్టుకమిటీ వారయినను తొలగింపనిచో, చట్టము నిరర్థకమగును. గ్రూపింగు కన్నను రిగ్రూపింగు అసర్థకదాయకమగును. ఖర్చువిషయము నాలోచింపవలసివచ్చెను. అవసరమగు ఖర్చును, కొన్ని మంజూరు చేయక మానదు. అధికారవర్గమువారి చర్యలు, ప్రజాభీష్టమును పూర్తిగ నెఱవేర్చుట కేలకో, వెనుదీయుచుండును. ఈ మారును అటులనే జరిగినది. గ్రామోద్యోగులు మరల సభల గావించి,

తమ యాత్రాపథాలను సెలెక్టు కమిటీవారికిని ప్రభుత్వము వారికిని వెంటనే దెలుపుట యుక్తము. తరుణము మించిపోయిన వేయినదేమియు లేదు. సెలెక్టు కమిటీయందు, నరసింహరాజు, రామలింగచెట్టి, రంగనాథమొదలియారు, చల్లపల్లి జమీందారు, శ్రీనివాసయ్యంగారు, మాధవరాజు, అహమద్ సుల్తాను మర్కూరూరు, పి. టి. రాజు, మునుస్వామినాయుడు, శరభారెడ్డి, రామచంద్రారెడ్డి, కేశవపిళ్ల, ఎతిరాజులునాయుడు, మార్తాండంపిళ్ల, వీరయ్యను, లీ, అద్వైతం జనరలు, మార్పుబాంకుగార్లు, గలరు. సెలెక్టు కమిటీ టిపోర్టు, గ్రామోద్యోగుల తేమము సంతకము కాపాడునో చూడవలయును.

గుంటూరు నెల్లూరు మ్యూనిసిపలిటీ ఎన్నికలు

గుంటూరు మ్యూనిసిపలిటీ ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసుపక్షపు అభ్యర్థులగు శిడింబి శేషగిరిరావుగారును, మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారును ఓడిపోవుట, మిగుల శోచనీయము. రాధాకృష్ణయ్యగారు రెండు వోట్ల భేదముతో నోడిపోయిరి. నెల్లూరులో రంగనాయకులుపేట, నెల్లూరు తూర్పువార్డులలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు మాడభూషి నరసింహాచార్యులు, ముంగమూరు వెంకటసుబ్బారావుగార్లు విజయము గాంచిన వినుటకు ఎంతయు సంతసించెదము. వారికి మా యభినందములను తెలుపుచున్నాము. కాంగ్రెసుపక్షమువారి రెక్కడు వికమత్వముతో ఎక్కుడు చాకచక్యముతో, కాంగ్రెసు సందేశమును వ్యాపింపజేసిన గాని ఎన్నికలలో నికముందు విజయముగలుగుట కష్టమగును. ఆంధ్రదేశమునందు పెక్కుతావుల నిట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వానిని తగుజాగరూకతతో నడుపుట యవసరమని హెచ్చరించెదము.

దాసు తీర్మానము : మద్రాసు శాసనసభ

మిగిలిన శాసనసభలలో చిత్తరంజనదాసుగారి మరణమునకు సంతాపము తెలిపియుండగ, మద్రాసు శాసనసభాధ్యక్షుడు టెక్నికల్ కారణములను సూచించి నరసింహరాజుగారి తీర్మానమును చర్చింపవీలులేదనెను. చట్టములను విశాలభావముతో జూడక అక్షరములను పట్టుకొని వేలాడుటచే, ఎట్టిలాభము గలుగజోదు. మద్రాసు శాసనసభ్యులు గాని వారివిషయమై, సభ్యులెల్లర యామోదమున్నగాని సంతాపతీర్మానము దీసికొని రాగూడదట. దాసుగారివిషయమై భిన్నాభిప్రాయము నెవరయినను తెలిపెదరని తలంపజాలము. దాసుగారు సభ్యులుగాని సామ్రాజ్యశాసనసభలో నేమి, స్టేటుకౌన్సిలు సభలో నేమి, వారి మరణము గూర్చి సానుభూతి తెలిపియుండ, మద్రాసు శాసనసభలో వీలుగలుగదనుట, వివరీత వాఖ్యానము దప్ప వేరుగాదు. మాంటాగూగారి మరణమునకు సంతాపము తెలిపినపుడు, ముందుగ నందరి యభిప్రాయమును కనుగొనిరా? కర్మకాండ పేరుతో నిట్టి సంతకీతపుటుత్తరువులను గావించుట, దూరదృష్టి గానేరదు.

రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి సూచన కనుగుణముగ రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేయవలయునని, కోరినకోర్కెను మడ్డిమెనుగారు నిరాకరించుట వింత గాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు

తమ ప్రాతపద్ధతులను విడువజాలరు. సమాధాన పద్ధతుల నవలంబించి అనుకూలవాతావరణము గలిగించుచో తమ ప్రతిష్ఠకు భంగము వాటిల్లనని తలచెడి అధికారులు, వేరుగ నెటుల ప్రవర్తించురు? దూర మాలోచించుచో భారతీయులతో సమాధానపడుటకు ప్రభుత్వమున కింతకన్నను అనుకూలతరుణ ముండజాలదు. దాసుగారు సఖ్యముకొరకై చేయిజూపిరి. దానిని అధికారవర్గ మందుకొనలేకబోయెను. బర్మెనుపెట్టు, రిడింగుప్రభువుల ప్రసంగములు మిగుల యాశాభంగము గలిగించెను. సక్రమ భావ్యభివృద్ధికి నిరోధము గలిగించుటకు, ఉత్తరవాదులు అధికారులే యగుదురు.

కోర్టుల కవమానము

ఇంతవరకు హైకోర్టులకు మాత్రము ఆవమాన నేరముక్రింద శిక్షించుట కవకాశము గలదు. నిన్నటిదినము సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడిన చట్టము, సబార్డినేటు కోర్టులకుగూడ యిట్టి యధికారము నొసగుచున్నది. ఇందుకవసరమేమి గలిగినో తెలియదు. వార్తా పత్రికలను శిక్షించుట కిది నూతనముగ నేర్పడినది. ఈసూత్రము నసలామోదించుటయే తప్ప. దేశమందంతటను బిల్లుపై తీవ్రవిమర్శనము చేలరేగెను. ఇట్టి చట్టమును వెంటనే నిరాకరింపక, సెలెక్టు కమిటీ కంపుట కంగీకరించిన శాసనసభ్యుల దూరదృష్టిని కొనియాడజాలము. నైహూగారికిని మడ్డిమెనుగారికిని రాజీ గుదిరెననియు, తిరస్కారపు నిర్వచనము తొలగింపబడెననియు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములలో రాజీషడుటకు కారణమేమియో తెలియకున్నది.

వయో నిర్ణయచట్టము

వయోనిర్ణయవశ్యకతను గాంధీమహాత్ముడు అంగీకరించుచు, యీవారపు "యంగుయిండియా" పత్రికలో వ్యాసము వ్రాసెను. ప్రాచీనాచారప్రియులయినను, వయోనిర్ణయమున నాక్షేపించుటకు కారణముగనుపించదు. మతధర్మమునకిది విరుద్ధముగాదు. నూతనచట్టమునం దుదాహరింపబడిన పయస్సు మాలవ్యాగారిచే సయితము వెనుక నంగీకరింపబడెను. కాని గాంధీమహాత్ముడు తెలిపినటుల, కేవలచట్టములచేతనే సాంఘికపు మార్పులు ప్రజామోదము బడయజాలవు. సంస్కర్తలు, ప్రజాప్రబోధము గావించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. సంఘము మేల్కొనియున్నచో, యిట్టి స్వల్పసంస్కరణములను తనంతటతానే నిర్వహించుకొనెడిది. అటుల జరుగకుండుటచే, ప్రభుత్వ సహాయముగోరుట యవసరమగుచున్నది.

హిందూదేశము : కన్పులేటులు

హిందూదేశము పర్షియా, సయాము పొడొడ్డ ప్రదేశములలోని కన్పులేటులకు డబ్బు నిచ్చుకొనుచున్నది. కావ్ గరు, జలాలాబాదు, కాంధహారు, రాయబారముల ఖర్చును, హిందూదేశ మొక్కటియే భరించుచున్నది. పైవానికి వరుసగ సంవత్సరము ఒకటికి 74, 776, 22413, 23344 రూపాయలు ఖర్చగు చున్నవట. ఇంగ్లండులో పైకమిషనర్యుక్రింద 25,000 రూపాయలు ఖర్చగుచున్నవి. హిందూదేశపు ధన మింత వ్యయమగుచున్నను, భారతీయుని రాయబారిగ నియమించుటకు వీలుపడుటలేదు.

మహమ్మదీయ వార్తలు

రిఫుయధము - ట్యూచిను దేశము

గవర్నరు అభిప్రాయము

అమీరుఅబ్దుల్ కరీంగారి సోదరుడు వ్రాసిన లేఖలు ట్యూచినులో చాలమంది సామంతరాజులకు చేరినవి. ఆ లేఖలు కవారిసందరిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. అని అనబోవయా? జెస్సీవారు తంతివార్త నంపిరి. "అల్లీయల్ మాత్ర మిప్పటివరక ప్రజలు విధేయులుగా నేయున్నారు కాని అవటగూడ ప్రభుత్వ విధేయులు చాలమంది కలరు గాన ఏనిమిషమునందైన రిఫుసమరాగ్నికణము యాదూదిబుంగపై బడినచో తక్షణమే అది భగ్నవ మండకమానదు అట్లు జరుగకుండుటకు అమీరుఅబ్దుల్ కరీంకు ప్రతిహేతులగు ప్రచారము సభికముగా చేయుమండవలెను" అని అల్లీరియాగవర్నరు నడిచెను.

రష్యాలో వెండివిషయమున

క్రొత్త చట్టము

ఒడంబడిక మూడేండ్ల వరకు మాత్రమే

"ఒక స్త్రీయును ఒక పురుషుడును మూడేండ్లవరకు భార్యభర్తలుగా నుండుట కంగీకరించి ఒడంబడిక వ్రాసుకొనినచో అది క్రొత్తయమగు వివాహమే యగును. ఎట్టి మతవిధియును ఉత్పన్నమును జరుగనక్కరలేదు. ఆమూడేండ్లలోను దాండ్ల త్వము అనుకూలముగా నుండినచో పిమ్మట వారు యధావిధిగా వివాహము చేసుకొనవలెను. ఈలోగానే వివాదాలు కలిగినచో వారిద్దరిలో ఎవరు కోరినను గూడ వివాహము రద్దుచేయబడును. ఈమూడేండ్లలోపలనే సంతానము కలిగినచో అవిడల పోషించుట కనువ్యయమునందు మూడవవంతు పురుషుడుభరింపవలెను" అనుచట్టము క్రొత్తగా చేయబడినది. మొదట పరీక్షగా కొంతకాలము చూచిరి. వేలకొలదిమంది ఈరీతిగా పెండ్లిండు చేసుకొనుచుండుటచే దీని నిపుడు స్థిరపరచిరి.

గుంటూరు మ్యూనిసిపలిటీ ఎన్నికలు

రసూలు పేట

గుంటూరు మ్యూనిసిపలిటీ ఎన్నికలు యీవేల 26వ తేదీని జరిగెను. రసూలు లేటవార్డు ఎన్నికలలో, మోతడక కృష్ణయ్యపంతులువారికి 168 వోట్లు, శిడింబి శేషగిరిరావుగారికి 96 వోట్లు. దుగ్గిరాల వెంకటకృష్ణయ్యగారికి 3 వోట్లు చేకూరెను. 12 వోట్లు చెడిపోయెను. కృష్ణయ్యపంతులుగారు విజయము గాంచిరి.

అగ్రహారం తూర్పువార్డు

అగ్రహారం తూర్పువార్డు ఎన్నికలలో గుంటూరు అక్కిళ్ళరరావుగారు జయమొందిరి. మద్ది రాధాకృష్ణయ్య, గొల్లపూడి పుల్లయ్య, పత్రి సుబ్రహ్మణ్యం, తూనుగుంట్ల సర్వయ్యగార్లు ఓడిపోయినవి- మా ప్రత్యేక విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

కలకత్తా కార్పొరేషను ప్రధాన

కార్యనిర్వాహకాధికారి నెలపు

దొరతనము మంజూరుచేసెను

కలకత్తా అగష్టు 27:- కలకత్తా కార్పొరేషను ప్రధాన కార్యనిర్వాహకాధికారి కార్పొరేషను యిచ్చిన కలపును దొరతనము మంజూరుచేసెను. (అ. ప్రె.)

మహమ్మదు గోరిని వహబీలు

ధ్వంసము చేయుట

బొంబాయి మహమ్మదీయుల అగ్రహము

బొంబాయి, అగష్టు 27:- వహబీ నాయకుడగు యిబి సుసాదుగారు మెడినాయందుగల మహమ్మదు ప్రవక్త గోరిని పవిత్రము గావించి ధ్వంసముచేసెనని దెలియటచే మహమ్మదీయులు సభిచేసి వారి అగ్రహమును దెవ్విరి. బొంబాయి కటికవా రేపు హఠాత్తాళమును జరిపెదరు. (ప్రె. ప్రె.)

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

అభయముల సమస్య

జర్మనులకు పరాసు లిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము

రీపబ్లిక్, ఆగస్టు 28:— సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు నవలంఛించి వెబ్బాయిల్ను ఒడంబడికను సవరణకేయదంచనందులకు పరాసులు సంతృప్తిని చెల్లుచున్నది. కాని తుదకు పరిస్థితులను బట్టి ఒడంబడికలను మార్చవలసియుండునని నూచించిరి. కవిసెంటులో కొన్ని మరతులను అనుకూలముగ యుపయోగించవలెనని చూపారు. రైను ప్రదేశపు ఆక్రమణ మరతులనుగూర్చి మార్పులు నూచించిరి. జర్మను లేఖలో దెలిపిన ఒడంబడిక మరతులు తమకు దెలియుననియు అంతర్జాతీయ విషయములలో అభయమియుటకు కస్టెనులో నున్న మరతులను ఆక్రమించ జాలమని వరాసులనిరి. అసలు కస్టెనును ఒడంబడికలను మార్చు దలంపుతో జేయలేదని జర్మనులకు పరాసులు చెబుచున్నారు. జాతిసమితిలో చేరు మరతులను కస్టెనులో చెబుచున్నది. అంతర్జాతీయ జాతీయభాగ్యతలను ఆ సమితిలో జేరిన ప్రభుత్వమువారు నెరవేర్చవలెను.

జర్మనులు మరతులను నిర్ణయించుట వూరలేదనిరి. ఈ మరతులను జాతిసమితివారలో చించి తమ యుద్ధక్షేమములను జర్మను ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసిరి. అందరకును సమాన సౌకర్యముల సేర్పాటుజేయుటకే తాము పూనుకొంటిమని సమితి వారు దెలియజేసిరి.

ఇతరులు జాతిసమితిలో జేరుటకు నిర్ణయించిన మరతులే జర్మనీ గూడ వర్తిండును. ఆ మరతులే అభయముల నిప్పుటకు ఆధారములని మిత్రముండలి ప్రభుత్వములు తెలియజేసెను. ఇది వరకు అట్టి సెక్యూరిటీ లేదనే జర్మనులు తమ లేఖయందు నూచించిరి. ఇదే ఇంతవరకు అడ్డువచ్చినది. ఆయుధములను, కాసములను దగ్గించుటకు అటంకము ఇదే. జర్మనులు తమలేఖలో తామును ఇతరులను జేసికొను మధ్యన ర్తి పరిష్కారములను గూర్చి చర్చించిరి. ప్రాంసుతోగాని బెల్జియంతోగాని రైను ఒడంబడిక సంతకముజేసినవారితోగాని కెనెడ్యాయిల్ను ఒడంబడికను సంతకముజేసిన జర్మనుల పొరుగువారితోగాని జేసికొను ఒడంబడికను గూర్చి ప్రస్తావించిరి. ఈ ఒడంబడికలు రాచకీయములకు సంబంధించినవిగావని పరాసులు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ముఖ్యముగ యుద్ధమునకు దింపువిషయములకు సంబంధించి లేవనిరి.

క్రొత్త పశుబల ప్రయోగమునకు అనవరములేకుండ జేయవలెనని మిత్రముండలి ముఖ్యముగ దలబెట్టిరి. బాధ్యతతో అంచరును చనిజేసిన బయలుదేరు సమస్యలన్నిటికిని దీనిని వర్తింపజేసిన పరిష్కారమునకు. జర్మను ప్రభుత్వమువారు నూచించిన ఒడంబడికకు నిర్బంధ పరిష్కారము తప్పని మాయభిప్రాయము.

మధ్యన ర్తిపరిష్కారమునకు ఏర్పాటు జేయు ఒడంబడికలు అన్ని తగవులను వర్తించవు. కాంతికి అభయము నీయజాలవు. యుద్ధమునకు ఇంకను అవకాశము లుండును.

జర్మనుల భయములు

అభయప్రచారయో కయ్యమునకు దిగిన ఆతడు కాంతముగ పరిష్కార విధానమును వెదకడు. కత్తి చేతబట్టి పొరుటయో పరిపాదును దాటుటయో పైన్యములేని ప్రదేశములో ప్రవేశించుటయో జరుగును. ఈ అభయములకు ఎవరికిని ప్రమాదము లేకుండ వారువారు జూచుకొనవలెను. నిరంకుశముగ ప్రవర్తించజాలరు.

పరాసులు ఎట్టి అపహాములు జర్మనులకు లేకుండ జేయుటకు తమ యుద్ధక్షేమములను స్పష్టముగ దెలియజేసిరి. మిత్రముండలితో సంప్రదించి జర్మనులను రాయబారములను తాము దెలిపినట్లు ప్రారంభించవలెననిరి. స్పష్టముగ ఒక ఒడంబడిక ఏర్పడుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి.

ప్రకృతి శాస్త్రము

దానిలాభములు

ప్రకృతిశాస్త్రమును సందేహములను దెలుపువారందరును, అయిష్టతను జూపుచున్న వారును ఇప్పుడు రాచకీయ ఆత్మేపకులుగ మారిరి. మత సంబంధము లేకున్నది. ప్రకృతి శాస్త్రమువలన నిదానముగ పరిగా ప్రతిబింబయమును పరిశోధించు గుణములు అలవడినవి. ముఖ్యముగ సంజేవనముమీద ఆధారపడిన పాంఘిక ఆర్థిక సిద్ధాంతములకు సదా అనుకూలముగావు.

మానవస్వభావమును ప్రకృతి శాస్త్రము యభివృద్ధి జేయలేక పోయెను. కాని ప్రపంచములో మేధాసంపదను భౌతిక విషయములను విశోధమును ఇనుమడింప జేయుచున్నది. భూకంపములను చెబుచు సంగతులను గూడ ఏమియు అగ్రము జేసికొనజాలకున్నారు. ఇండియా సర్వేలో భూగోళపరిస్థితులను జక్కగ పరిశోధించిరి. కాని ఆక్సేషన్ కేట్రలో అంత కేట్రని జూపుట లేవనిరి.

మ ర ణ వా ర్త

అట్టియా పీల్లుమార్షలు వాక్ హో ఎటజ్ దార్మగారు చనిపోయిరి. యుద్ధములో అట్టియాంగరీ వైన్యములను నడిపించిరి.

అట్టిలియను రైల్వేలు

అందరును సెమ్మెగట్టెదమనుట

లీస్టేక్, ఆగస్టు 28:— 81 తేదీని సెమ్మెగట్టెదమని రైల్వేసంవిధాండరును దెలియజేసిరి. వేతనములో చేసిన తగ్గింపును, మరల యథాప్రకారము భర్తి జేయవలెననియు లేనిచో సెమ్మెగట్టెదమనియు నుడిచిరి.

అట్టిలియా నాకాసమ్మె

సెమ్మెదారులను ప్రవాసమున కంపుట

మెల్బోర్న్, ఆగస్టు 28:— నాకాసమ్మెతో సంబంధమున్న నలుగురిని ప్రవాసమునకంపుటకు సమసులను జారీచేసిరి. అట్టిలియా రైల్వేలో 266000 టన్నుల బరువుగల బ్రిటిషునాకలు నిలిచిపోయినవి.

నావికులు తమ యొడంబడికలకు భిన్నముగ ప్రవర్తించకుండ జేయుటకు టాస్మేనియా, విక్టోరియా, దక్షిణ ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదమనిరి.

బెల్జియను రాజుదంపతులు

ఇండియాకు బయలుదేరిరి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బ్రెస్టు, ఆగస్టు 27:— బెల్జియం రాజదంపతులు మార్షాయిల్నుకు ఇండియాకువచ్చుటకు బయలుదేరిరి. ఇండియాలో ఒక నెల ఆగెదరు.

మోటారుబండిని అడ్డుకొనుట

ప్రయాణీకులకు గాయములు తగులుట

సొ మ్ము పో న్న ట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బాగాదు, ఆగస్టు 27:— నేయిరను ఎదిరి మోటారుబండిని దొంగలు దహస్సునుకు 84 మైళ్ళదూరములో ముట్టడించిరి. ఇరాకు వైన్యములో సేమాప్తరగానున్న బ్రోహుగారి భార్యకు గాయములు దగిలెను. ద్రౌనరుగుగూడ చెబ్బలు దగిలెను. బ్రెంట్ గారికి బలముగ గాయములు దగిలెను. ఈ ముగ్గురును ఆస్పత్రిలో నున్నారు. నిరియాకు పెరిషియా ఇంపీరియలు బ్యాంకువారి బంపిన బంగారువాళెములను దొంగలు దొంగించిరి. కాని ఇనుపూతెన్న జేయుటచే నష్టము లేకుండెను. లాట్టిపటాలములో అల్లుప్రదేశమును గాపాడుటకు ఫ్రెంచి అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు. విమానములనుగూడ నియమించిరి. మరల భయములేదని దెలియవరకు ఆ మార్గమున ప్రయాణమును మానవలెననిరి.

అంతర్జాతీయ మండలి ఋణము

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారములు

లండన్, ఆగస్టు 28:— చర్చిలు కెయిలో సంభాషణలనుగూర్చి లండను, ప్యారిసులందు నిరుత్సాహము బయలుదేరెను. నేడు లండనులో మంత్రివర్గము గూడ నున్నది. అట్టి కాంబరేను గారధ్యక్షతను వహించెదరు. చర్చిలుగారన్ని సంగతులను దెలిపెదరు. బాష్వినుగారి కీసంగతులన్నిటిని అప్పటికప్పుడు దెలుపుచున్నారు. మంత్రివర్గము సమావేశమైన పిదప చర్చిలుగారిని కెయిలోగారు గలిసికొనెదరు.

బ్రిటిషువారు ఏమియు రాయబారములను గూర్చి ప్రకటించకుండబట్టె అపహాములకు కారణమునుచున్నదని లండన్ ఆర్థికవేత్తలనుచున్నారు. చాలమంది రాయబారములు చెడి పొవునుచున్నారు. బ్రిటను ఏమా సాలు 18 20,000,000 పాసుల నీయవలెనని గోరుచుండ ఫ్రాంసు ఏమా 10,000,000 పాసుల నిచ్చెదమనుచున్నట్లు.

విదేశాంగకార్యాలయమున సంభాషణ

మంత్రివర్గము సమావేశమగుటకు ముందుగనే కెయిలోగారుచాంబరేనుగారిని విదేశాంగకార్యాలయమున గలిసికొని మాట్లాడిరి. చాలవరకు అంతకుముందే ఆమెరికను రాయబారితో చాంబరేనుగారు దీర్ఘముగ మాట్లాడిరి. ఒక ఋణవిషయమేగాక, సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు పీనాపరిస్థితులను గూర్చి ప్రస్తావించిరి. పొవుటనుగారిని ఋణ సమస్యలో చర్చించగూడదనిరి. అసధికార రీత్యే ఈవిషయమై ఆతడు దరి మాపుజేయుచున్నాడు.

మధ్యాహ్నము మాంటేగు నార్బక్, రెజిస్ట్రార్ మెకెన్నాగార్లతో కెయిలోగారు మాట్లాడిరి.

తుదకు సంవత్సరము 1 కి 1250,000 పాసుల చొప్పున 62 సంవత్సరములలో ఫ్రెంచి ఋణమును దీర్చవలెనని చర్చిలుగారితో ప్రభుత్వమువారు దెలియజేసిరి. ఫ్రాంస్ బాధ్యత మీదనే ఇదంతయు జరుగవలెననిరి. ఫ్రాంసు తన కప్పిచ్చిన వారి విషయములో గూడ సమాన ఆదరణను జూపవలెననుచున్నారు. తన యభిప్రాయము నీ విషయమై కెయిలోగారు దెలుపలేదు. సరే చూచెదమనిరి. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసెదమనిరి. రాయబారములు చెడిపోలేదని చర్చిలుగారు దెలియజేసిరి.

ఫ్రెంచి మరతులు

1980 వరకు కొంతవరకు గడువిచ్చుటకు చర్చిలుగారు, గీకరించిన కెయిలోగారిని, కాని కొంతవరకే ఒప్పుకొనిరిం జర్మనులు తమకిచ్చిన మొత్తముకంటే ఎక్కువగ ఫ్రాంసు మిత్రముండలికి ఇవ్వలేరు. ఆ ప్రకారము ఒడంబడిక గావలెననిరి. అంత్య పరిష్కారము దేలవనిరి.

బ్రిటిషు అధికారుల ప్రకటనము

పరాసులు 62 సంవత్సరములలో 10,000,000 పాసుల నిచ్చి తమ ఋణమునంతను దీర్చెదమనిరి. గ్రేటు బ్రిటనుకు తామియవలసిన అప్పులో క్లి వంతును ఆ ప్రకారము ఇచ్చెదమనిరి. పూర్వపు నూచనలకంటే ఇదిమంచిదే. కాని వ్యవహారము కుదురుటకు చాలకాలము పట్టును. దీనికితోడు ఫ్రెంచి ఆమెరికను ఋణ రాయబారములు లేలేదు. ఆమెరికాకిచ్చిన వంతుప్రకారమే తమకు ఫ్రాంసు అప్పును తీర్చవలెనని గ్రేటు బ్రిటను అనుచున్నది. ఈవిషయములో ప్ర్యాంగో బ్రిటిషు ఒడంబడిక తాత్కాలికముగనే యుండును. ఇతర రాయబారములు లేలేవరకు ఇట్లుండును. యూరపు కాంతి నవేషించియే బ్రిటను చర్చిలుగారి కట్టి ఉత్తరువు నిచ్చెను.

ఫ్రెంచిపత్రికల యభిప్రాయములు

ఆఖరుకు సాధారణ టాడంబడిక గూడ ఇప్పుకుదరదు. కాని ఈసంభాషణలు ఇప్పుడే ప్రారంభమగుటచే భయము లేదనుచున్నారు.

కెయిలోగారుగాని చర్చిలుగారుగాని ఇంధుల కుత్తర వాదులుగారు. వారిని నిండించి ప్రయోజనములేదు. ఆమెరికా తనసంగతిని పరిష్కారము జేయ నంతవరకు ఫ్రాంసు ఇంగ్లండు ఏర్పాటులు జేసికొను సంగతులవలన ప్రయోజన ముండదని పిగిరోపత్రిక వాణిమనున్నది.

అసాధ్యముగ ఒడంబడికలను జేసికొని పాతాళమునకు క్రుంగుట కంటే ఒక ఆరుమాసములో సంవత్సరమో అలశ్యమైనను భయములేదు. అని ఎక్స్ ప్రెస్యరు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆమెరికా ఋణ సమస్య లేక పూర్వమే ఫ్రెంచి బ్రిటిషు రాయబారములు ప్రారంభమగుట విచారకరముగ నున్నదనియు ప్ర్యాంగో ఆమెరికను సమస్య పరిష్కారమగుచో అయ్యది ఆంగ్లో ఫ్రెంచి పరిష్కారమునకు మార్గముగ ఏర్పడునుచున్నారనియు చెబుచున్నారు.

జస్తిసు పక్షపు బూటకములు

రామలింగ రెడ్డిగారి హెచ్చరిక

బ్రాహ్మణేతరులకర్తవ్యము

స్వరాజ్యముగావలెనా - ఉద్యోగములు గావలెనా

నిన్నటి సాయంత్రము గోఖలేవోలనందు, స్వరాజ్యపక్షమువారి యాజమాన్యమున జరిగిన బహిరంగసభయందు కట్టమంచి రామలింగ రెడ్డిగారు, "ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు-తంజావూరుసభలు" అనువిషయమునుగురించి యుపన్యసించుచు బ్రాహ్మణేతర సోదరుల కుత్సేజకరమును విజ్ఞాపనమొనర్చి జాతీయోద్యమమునకు దోడ్పడవలెనని గోరిరి. మదరాసుసభయందలి యున్నతెడు సేవనల్లి పక్షనాయకులగు, రా. బ. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారి రస్యతత నహించిరి.

రామలింగ రెడ్డిగారు

చెన్నరాష్ట్రమున బ్రాహ్మణేతర సోదరుల వ్యవహారములను విశాలభావములతో దిలకించి తమజీవముయొక్కయు, తమ కలముయొక్కయు, సంఘముయొక్కయు కీర్తితగినటుల తమ విధానమును నిర్మించుకొనవలెనని ప్రార్థించుచు రెడ్డిగారు ప్రారంభించిరి.

పునస్సంయోగము- జస్తిసుపక్షమున మార్పుగలిగెను

ప్రస్తుత వ్యవహారము లెట్లున్నది? చిరస్మరణీయులగు, సుప్రసిద్ధులగునగు సర్. సి. త్యాగ రామ క్రైష్ణ గారిని ప్రమాధియించుచి, ఇంకను పూర్వకపుర్యము, "సమాధిముఖమున" జస్తిసుపక్షమునందలి ప్రముఖులు తిరిగి ఒకటిగాకలేసిరి. సేను ఒకరియెడల గౌరవముచేగాని, మొగమోటుచేగాని తిరిగి కలయుటలందు సమ్యక్ముగలవాడగుకాను. ముఖ్యసిద్ధాంతములందు భేదాభిప్రాయములు గలిగి వేరుపడినతరువాత. "సమాధిముఖ పునస్సంయోగములు చిరకాలము నిలచియుండజాలవు. (నవ్వు) ఈ పునస్సంయోగమున, జాతీయ బ్రాహ్మణేతరపక్షమున జస్తిసుపక్షమును గలియుటగాదు. ఇంతవరకును వేరుపడియున్న ఒకరిద్దరు ప్రముఖులుమాత్రము, జస్తిసుపక్షమున తిరిగి, జేరినంతమాత్రముననీ "పునస్సంయోగము" పూర్తియయ్యెను! ఈ కలసినవారు సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, డా. సి. నరేశమొదలియున్నారు. డా. నరేశనుగారినిగురించి సేనోక మాట చెప్పవలసియున్నది. టి. రామలింగచెట్టిగారు- నరేశ మొదలి యున్నారు సేనుజస్తిసుపక్షమునుండివిడిపోయివచ్చితిమి. వచ్చితి మనసేల చెడలగొట్టబడితిమి. మాయందు విశ్వాసముచే మరీ 9 మంది మాతోవచ్చిరి. మేము కాననసభయందు ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షముగ నేర్పడితిమి. డా. నరేశనుగారు రెండు పెను నులవరకును ప్రతిపక్షపక్ష నాయకుడుగనుండి, కాననసభయందు ప్రతిపక్ష నాయకుని ప్రధానస్థానమునందు గూర్చొనెను. అట్టి సమయమున నరేశనుగారు తనయనుచరులతో సంగ్రహించుకొనడ కారణములగునని తన యుద్దేశమునుగాని, వారికిదెలుపనైనా" దెలుపకుండ జస్తిసుపక్షములోనికి తిరిగివెళ్లెను. ఈ మార్పునకు కారణమేమో అతనికిమాత్రమే దెలియును. ఏమరతులమీద తిరిగి జస్తిసుపక్షమున జేరెనో మనకు దెలియదు (నవ్వు) నరేశనుగారు కాంతముగ నాలోచించుకొని తన చర్యకు విచారించి తీరును. ముందెప్పుడును తిరిగి నాయకత్వమున కాళింప వీలు లేకుండ త్రొవ్వవేసుకొనెను. తన యనుచరులను ఆకస్మికముగ ఇద ప్రతిపక్షులందుజేరు నాయకునియం దికమీద అనుచరులను విశ్వాస మెట్లుండగలదు? అతని చర్యకు వోకించుచున్నాను. అయినను అచ్చటతని కదృప్తము గలుగుగాక యని ఆశీర్వాదించుచున్నాను. (నవ్వు)

తలలూపనివారిని సభలోనికి రాకుండ జేయుట

పునస్సంయోగము తరువాత జరిగినదేమి? కొంతకాలమా పక్షముతో సంబంధమును త్రొవ్వకొనిపోయిన వారు తిరిగివచ్చి జేరిననచో, ఆపక్షముయొక్క విధానమునం దేమియో మార్పు లొనర్చబడి యుండవలెనని ప్రతివారును డలచెదరు. కాని అట్టి మార్పునియు జస్తిసుపక్షమునగానించేదు. నాయకులు పక్షసభలందు తమ కనుమూలరగు సభ్యులనుమాత్రమే ఆహ్వానములనుస్లిప్తులనుపంపి, మిగిలినవారికి దెలుపకుండగనే సభలజరిపి తమ ఇష్టము వచ్చిన తీర్మానముల గావించు పద్ధతి మారలేదు. అట్టిపక్షసభలలో నొకదానియందే చాల చాకచక్యముగా, విరుద్ధాభిప్రాయ

ము గలవారురా వీలులేకుండజేసి, పానుగల్లు రాజాగారిని పక్షమునకు నాయకునిగ నొనర్చి మదరాసురాష్ట్రమున కాశ్వతముగు సంస్థగ (నవ్వు) నొనర్చిరి. మొన్న తంజావూరులోను ఇట్టి చర్యయే సాగింపబడెను. ఫలితమేమి? తిరిగి వెనుకటిఫలితములే గలిగెను. తంజావూరు జిల్లాలో అధికసంఖ్యాకులగు, స్వతంత్ర జీవనముగల బ్రాహ్మణేతరమిరాసీదాల్లు అందరునుగలసి, జస్తిసు పక్షముపై తిరుగబాటు జేయవలసివచ్చెను. మదరాసు వీధులందు నడచుచుండు సంకరపు బ్రాహ్మణేతరద్యమముగాక. నిజముగ బ్రాహ్మణేతర సమాఖ్యవృద్ధిరకు, దేశీయాభివృద్ధిరకు, ప్రస్తుతము "బ్రాహ్మణేతర" అని పేరుపెట్టుకొనినపక్షమును పాధ్యమైన సంస్కరింపవలె ననియు, అపునరమైన యెడల ప్రత్యేకపక్షము నేర్పఱుపవలెననియు తంజావూరు జిల్లా బ్రాహ్మణేతరులెంచి అట్లు తిరుగబాటు జేయవలసివచ్చెను. ఈ సభ జరుగునని ఎవ్వరికిని దెలుపక తుదివరకు రహస్యముగ నుంచిరి రాజప్ప ఎం. ఎల్. సి. మదుమత్తుమొదలియున్నారు. కె. సి. సుబ్రహ్మణ్యచెట్టి బి. ఎ. డి. ఎల్. గార్లు తంజావూరు జిల్లా ప్రముఖులు. వీరు ఇదివరకు జస్తిసు పక్షములో సభ్యులుగూడారు. కాని వారికి కొన్ని స్వతంత్రాభిప్రాయములు గలవు. అదియే వారిలో గొప్పలోపము! అందుచేజరిగినదేమో దెలియునా! బ్రాహ్మణేతర సమాజమున పేరుతో జస్తిసు పక్షమువారి సభలోనికి వారినడుగైన పెట్టనీయలేదు. విమత్యమును రక్షించుటకు ఇది చాలా విచిత్రమైన మార్గమే! మీరు తెప్పినదానికి గంగిరెద్దులాగ తలలూపనివారిని ఖయిటికి తోలివేయుదు (నవ్వు) అప్పుడే విశ్వత్యము, నాయకుని వ్యక్తికి ఆరాధనలను నిరభ్యంతరముగా జరుగును. ఇట్టి నిరంకుశత్వమువలన మూడుదినములలో జాతీయ వాద బ్రాహ్మణేతర సమాజమునకు సన్నాహముల నొనర్చి జస్తిసుపక్ష మహాసభ జరిగిన దినముననే తమ సభనుగూడ జరిపిరి. జాతీయవాద బ్రాహ్మణేతర మహాసభ అన్నివిధములలోను జయప్రదముగ జరిగెను. 1500 మంది ప్రతినిధు లా సభకు హాజరైరి. మాసభయందు జరితలపాగాలు, బంగారు గడియారపు గొలుసుల తళతళలు, అంతగా గాన్పించని మాటనిజమే. జస్తిసుపక్షసభయందువారులగట్టిగూర్చొనిన జిల్లాబోర్డులనామి నేటెడు ప్రెసిడెంట్లు, నామినేటెడు సభ్యులు, తాలూకాబోర్డుల నామినేటెడు సభ్యులు, అధ్యక్షులు యూనియను పంచాయతుల నామినేటెడు అధ్యక్షులు సభ్యులు (నవ్వు) ఇంకా అనేక విధమున నామినేటెడు జనువులు తరగతులు, గాన్పించును. ఆప్రదర్శనముజూచుట కొకవిధముగ నద్భుతముగనున్న సన్నిధి దలచుచుకొనవలసి వచ్చును. బ్రాహ్మణేతర సోదరులు ఇట్టి నామినేటెడు సమాహమువలన గలుగు అధమ ఫలితములను గమనింపవలెనని గోరుచున్నాను.

తమ చర్యల నంగీకరింపనివారిమీద సీచారోపణలు

పై సుహృదించిన ముగ్గురు పెద్ద మనుష్యులును, జస్తిసు పక్షచర్యల నంగీకరింపక తిరుగబడినపుడు జస్తిసు పక్షనాయకులెంత నీచముగ ప్రవర్తించిరో జూడుడు. వారు తిరుగబడగానే, జస్తిసు పక్షనాయకులు "మీ రాయుద్యోగము లిడితిరి. ఈయుద్యోగము లిడితిరి. వాని నొసగలేదు. అందుచే మీరు తిరుగబాటు జేసితిరి." అని ఆరోపించుచు చెప్పవొడగిరి. ఎవరో నొక బ్రాహ్మణుడు మన పై నీచారోపణల నొనర్చినయెడల మీ హృదయములు దహించుకొనిపోవా! అట్టి ఆరోపణల నొనర్చినవారు సిగ్గుచే తలలు వంచుకొనవలదా? "పుద్యోగములకొరకే మీరు రాజకీయ పక్షముల జేరుచుందురని" బ్రాహ్మణులు మన పై నారోపించిన మనము సహించుమా! కాని ఇటు జూడుడు. మా బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులే, భేదాభిప్రాయము లన్నియు ఉద్యోగములు లభింపలేదను ఆకాభంగముచేతను, కలయక లన్నియు ఉద్యోగముల నొసగుటవలనను గలుగుచున్నవని ఒకరిపై నొక రారోపించుకొనుచున్నారు. ఇట్టి ఆరోపణల నొనర్చువారు, బ్రాహ్మణేతరుల మర్యాదను, ఆత్మగౌరవ భావమును సత్ప్రవర్తనను వ్యక్తికరించుచున్నారాయని ప్రతి బ్రాహ్మణేతరుని ప్రశ్నింపుచున్నాను. బ్రాహ్మణేతర సంఘనాయకులమని చెప్పకొనువారి కిదియూ లక్షణము. (సిగ్గుసిగ్గు) జస్తిసుపక్షనాయకులు

నుడివిన వైవాక్యములవలన ఆపక్షముయొక్క నడచడి వెల్లడియగుచున్నది. రాజకీయపక్షము లేర్పడుటకు ఉద్యోగ వాంఛనవ్వ మలేమియు వారికి గాన్పింపదు. అట్టిభావములుగల పక్షమునం దేదియో గొప్పకల్మష ముండి యుండవలెననియు ఆకల్మషముగల భాగము నంతవరకు ఖండించి త్రొవ్వచిత్తె యొనర్చువరకు అభివృద్ధి గలుగజాలవనియు మీకు తోచుటలేనా?

బ్రాహ్మణబూచి

అంతియగాదు, జస్తిసుపక్ష నాయకు లింకను ముందుకు పోయిరి. బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు జస్తిసుపక్షముపై తిరుగబడుటకు కారణము దాని కంతకును వెనుక బ్రాహ్మణు లెవ్వరో యుండి ఇట్లు జేసిరట. జస్తిసుపక్షమున రామలింగ చెట్టి యుగారును, సేనును, ఎప్పుడును విషయములను విశాలభావములతో చర్చించుచుండువని మద్రాసు మెయిలుపత్రికయే రెండు వత్సరములకు పూర్వము వ్రాసెను. కాని జస్తిసు పక్ష మందున్నప్పుడు, మేము వేరు అభిప్రాయమును దెలిపినపుడెల్ల "అయ్యోబిడ్డా, అల్లరిచేయక పడుకో" లేకపోలే బ్రాహ్మణబూచి వచ్చి ఎత్తుకుపోతుంది" అని జడుపుపెట్టేవారు. మీరి జడువులకంతకాలము లొంగియుందురు? ఒకనైపున, పానుగల్లు రాజాగారు చెప్పినట్లుజేయుట, రెండవనైపున, బ్రాహ్మణబూచి, ఈ రెండే మార్గములు గలవని జూపుచున్నయెడల ఎక్కడ అభివృద్ధి కొరకు పనిజేయ వీలులేకుండ ఎంతకాలము పడియుండవలెను. సుబ్రహ్మణ్య చెట్టియారు, రాజప్పగార్లు, ఎవరో ఒక గొప్ప బ్రాహ్మణోద్యోగి పెద్దయద్యోగముల వాడైన మొనర్చుటచే తిరిగి పోయిరి, జస్తిసు పక్షనాయకు లా రోపించిరి. ఇచ్చట మళ్ళీ, ఒక బ్రాహ్మణేతరుడు వరియొక బ్రాహ్మణేతరుని నీతి బాహ్యుడనియు లంచగొండి యనియు ఆరోపించుచున్నాడు. ఈఆరోపణలన్నియు పానుగల్లు రాజాగారి స్వభావమున బయల్పరుచుచున్నవి. రాజాగారిట్టి ఆరోపణలను నొనర్చుచు గావించిన యుపన్యాసము వలన ఇటీవల వత్సరములలో నీజస్తిసు ఉద్యమమెంతి వైచ్యము నందెనో జూడుడు.

జాతీయవాద బ్రాహ్మణేతరులు రాడిలుగా ప్రవర్తించిరని రాజాగారింకొక యారోపణనొనర్చిరి. రాడిగా ప్రవర్తించుటకు జాతీయవాదిగా నవసరములేదు. రాజాగారికి రాడిజము కావలసియున్నట్లుయే సమాషముననే యున్న తేండియూరపేటకు ఒకసాయంత్రము పీకారుగావెల్లిన జాడవచ్చును (నవ్వు) ఇట్టి చర్యలవలన జస్తిసుపక్షము రాజకీయములలో అనాగరిక కాలపు తిని తిరిగి చెచ్చిపెట్టుచున్నది. రాజాగారి యుపన్యాసములో "నాభాగమును జదివెదను" దౌర్జన్యమొనర్చినయెడల తిరిగి నామినేటు జేయబడుదుమను నుద్దేశముతో నిట్లు జేయుచున్నాడు" ఇక్కడకూడాజస్తిసుపక్షమునకు వరియొకయుద్దేశము గాన్పింపలేదు. ఇక్కడ కూడా నామినేటులే? (నవ్వు) నాయకుని యభిప్రాయములు, విచక్షణ శక్తియే ఇట్లున్నయెడల ఇక పార్టీ విషయము వేరుగ చెప్పలే! రాజాగారు తన ఆత్మగౌరవమునకు లక్ష్యపెట్టక పోయినను తన పక్షమునకు సిగ్గుచే తల వంపులగునని యైనను ఇట్టి నీచ భావములతో నారోపణల నొనర్చుకుండ నుండవలసినది.

తంజావూరు జిల్లారి సెటిల్యెంటు రైల్వేలు-

మంత్రివర్గమువారి నిరాదరణ

తంజావూరు సభలు జరిగినపుడు సేను జబ్బుతో నుంటిని. అచ్చటి వార్తలు వార్తాపత్రికలలో జరుపునపుడు వారక్రముడికిపోయెను. తంజావూరులో గావించబడిన వానిలో నింకను మూడు ఉపన్యాసముల గురించి మాత్రమే నుడివెదను. అందొకటి పన్నీరు తెల్లగారి యుపన్యాసము. వీరు తంజావూరు జిల్లాబోర్డునకు అగ్యుత్తులగ నియమింపబడుటచే అచ్చటి జస్తిసుపక్షమునకుగూడ నాయకులైన వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు (నవ్వు) ప్రస్తుతము తంజావూరు జిల్లానంతను కలచి వేయుచున్న సమస్యలెవ్వి? రిసెటిల్యెంటు సమస్య, జిల్లాబోర్డు రైల్వేల సమస్య తంజావూరు జిల్లాబోర్డునకు 100 మైళ్ళ పొడుగుగల రైల్వేగలదు. ఈ రైల్వేలను ప్రభుత్వమువారిప్పుడు లాగుకొనిరి. ఇక రిసెటిల్యెంటు నందు రేల్లు తగ్గించుటకు మిరాసీదారుల అందోళనమును కాంగ్రెసు సంఘముల అందోళనమును కొంతవరకు ప్రతిహతి పక్షమువారి ప్రయత్నములును మాత్రమే కారణము. నామినేటులను గురించియు, ఉద్యోగముల గురించి అంత మాటలాడు మంత్రి వర్గమువారింత ముఖ్యముగు విషయమున నోరైన మెదల్చలేదు. ఈసమస్య బ్రాహ్మణేతరులకు సంబంధించినది గానా? తంజావూరు జిల్లాబోర్డులు బ్రాహ్మణేతరులుగారా? వారికొరకు మంత్రివర్గమువారేమి జేసిరి? రిసెటిల్ మెంట్లు బ్రాహ్మణులే? ఇక రైల్వేలన్ననో అవ్వెప్పుడును యక్షోపవీతమును ధరించియె యుండును. (నవ్వు) ఈవిషయములందు మంత్రి వర్గమువారేమి జేయలేక పోయిరి పన్నీరు తెల్లముగా రొకమూల కంట నీరుపెట్టుకొనిరి. మీ రి వనినెందుకు జేయదు

అని నిలచి అడుగు ధైర్యము లేనపు డొక ప్రక్కన నెంతవీక్షింప వీలుకాదు?

మంత్రిలు శిరస్తాదారులుగారు “నాకధికారములేదు. నేనేమి జేయగలను. ప్రామాణికములయొక్క ప్రయోగములే” ననుటకు (నవ్వు) మంత్రి లధికారముననున్నప్పుడు తమ విధానము నాచరణలో పెట్టవలెను. అట్టి కత్తి తమకు లేనిచో రాజీనామానిచ్చి కత్తిగల ఇతరులకు నవలనలెను.

దయ్యరపువనికంటే ఘోరకృత్యము

రెవెన్యూ డివిజను పాపించిన సందర్భమున మంత్రి వర్గము వారి చర్యను పన్నీరు తెల్లముగారు సమర్థించుటకుయత్నించిరి. తంజావూరు జిల్లాగత ఎన్నికలలో మూడు స్థానములకు మంత్రి వర్గమునకు ప్రతి కూలరునే ఎన్నుకొనినదట. అందుచే జస్టిసు పక్షము తంజావూరును మల మల మాడ్చుట న్యాయమే నట (సిగ్గు సిగ్గు) ఇంతహింసప్రసక్తము మరియొకటియుండునా?మీకును నాకును రాజకీయములం దభిప్రాయభేద ముండెనుకొనుదు. అంత మాత్రమున నెన్నడును మీరు నన్ను విడేయునిగను, మీకు బలమున్నయెడల అన్నికత్తుల నుపయోగించి హింసించి అంగ ద్రోక్త బహుళసిన వానిగనుపరిగణింపరు. నునకు భేదాభిప్రాయము లున్నయెడల సంయుక్తముగ వాదించి సహించుకొందుము. జనరలు దయ్యరపు విడేయుదు గాన—“నాఆజ్ఞల నంగీకరింపని వారిని హింసించి వశపరుచుకొందును” అని నుడువుట నాకాశ్చర్యము గలిగింపలేదు. కాని మీసోదరుడే, కూలికి పనిజేయు విడేయునివలె ప్రవర్తించుచు, తాను చెప్పినట్లు నడువనియెడల మిమ్ముందర నట్లు హింసించెద నని నుడివినపుడు నాకమిత మగు ఆశ్చర్యమును, అసహ్యమును గలుగుచున్నది.

ఇదియో జస్టిసుపక్షజాతీయత?

జస్టిసుపక్షము వారపక్షపుడు తమకును జాతీయభావము గలవని చెప్పుచుందురు. ఏజాతీయవాదియైనను“నేజెప్పినట్లు వినుడు లేనిచో మిమ్ముల షా మముతో మల మల మాడ్చెదను.” అని నుడువు పునని మీరూహింపగలరా? అంగదేశమునను పశ్చిమదేశములందును లేబరుపక్షము, కన్యశ్శ్రేణిపుపక్షము మొదలైనవి పరస్పర మిట్లే ప్రవర్తించుచుండెనా? వారిట్లు ప్రవర్తించినయెడల నాంగదేశమున మరితక్షణమున వివిధసంగ్రామము గలుగదా? ఇట్టి హింసచర్యలకు గడగవారికి జాతీయతగలదని మీరనగలరా? జాతీయత యేల మర్యాద కర్పణకు సాధారణ పాటులగునా నుడువగలరా? (సిగ్గు సిగ్గు)

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారి రెండువత్సరముల తాటస్థము

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు తంజావూరులో చాల ఓర్పు మగు నుపన్యాసముల నొసగిరి. పాపము రెండు వత్సరములకాలము మీరు మాంద్య తటస్థభావమున నుండిరి.మంత్రి వర్గపక్షముయొక్క జీవిత మాధానాడియున్న ప్రతిపాదన సందర్భముననుగూడ నింతవరకు మీరు తటస్థులుగ నుండిరి. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము చర్చకు విచ్చినపుడు మంత్రిలయెడ తనకు విశ్వాసముగలదో లేదో అతనికి తనమనస్సు తనకే చెలియలేదు. (నవ్వు) తరువాత ఎక్కువ పరిపాలననుగరించి సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు అభిశంసనతీర్మానము నుప పాదించినపుడు తటస్థముగ నుండెను. కాన్నిటా క్రిటికరింపదవుల తొలగించుటకు ప్రతిపక్షమువారు తీర్మానమును చెప్పినపుడు “క్రిటికరింపనినిగరించి చాల విమర్శించుదు మాటలాడెను. అందుకు తణికాచలచెట్టిగా రాతనిని తీవ్రముగ మందలించిరి. అందుకు ఫలితముగ క్రిటికరింపదవుల తొలగించుట కనుకూలముగ వోటుజేయుటకు బదులీయన తటస్థముగ నుండెను. (నవ్వు) రెడ్డి నాయుడుగారు రసంతప్రభువునకు వెల్లి అచ్చట నొక ప్రతికావితే ఖిరితో-వేర్వేరు వర్ణములవారి హక్కులు రక్షింపబడునెడల-కాంగ్రెసులో జేరుటకు తన కెట్టి ఆత్మవిశ్వాసము లేదని ప్రకటించెను. అప్పుడు రెడ్డినాయుడుగారిలో నేదో చలనము గలిగినని సంభవించితిమి. (నవ్వు) కాని ఆచలనము నిలచియుండునో. లేక కత్తిలేక కూలిపోవునో అనుమానముగ నుండెను.

స్వరాజ్య-జస్టిసుపక్షములు

రెడ్డినాయుడుగారి యుపన్యాసములలోని విషయము లేమి? ఒకటి, ద్వంద్వపరిపాలన అచరణయోగ్యముకాదని. రాజకీయములం దిది సూత్రముగా గమనింపబడినవిషయము గాదు. తానుగూడ స్వరాజ్యమును గోరుచు నేయుంటినని తరువాత నుడివెను. ఇంకను ఆశీషలహిత నక్కరలేదని యెంచితిని. (నవ్వు) కాని అతని యుపన్యాసము నింకను చదువగా-అతనికి స్వరాజ్యము గావలెననియే అంటున్నావని చెప్పబడనలన లాభమేమి? ఇంట్లో కూర్చుని మనస్సునిండా కోరికలు కోరుకుంటూవును

మాత్రమున రాజకీయపక్షముల సత్తాచెలియదు. నామాగావలెను స్వరాజ్యము ఇంకెవరైనా తెచ్చి ఇచ్చే!

గాంధీనాథుడు డిటేవల నాకు వ్రాసిన ఒక జాబునందు దేశమునందు ప్రజలు వేర్వేరుపక్షములుగా వేరుపడుటకు గరించి విచారమును వెలిబుచ్చుచు వ్రాసెను. ప్రతిపక్షము వారును ఒకముల గూర్చుని-తమ తమ మార్గముల నుండి స్వరాజ్యము గావలెనని కేకలువేయు మాత్రమున, విడేయుల కందువలనవచ్చునా? దానివలన నున బలహీనతవారికి చెలియును గాని, మన వికల్పత వారికి నచ్చదు. ఆశయమందు వికల్పభావమున్నదనుటకు ఆచరణయందు నివర్తన ముండవలెను. ఒకటిగా జేరుట, క్రమశిక్షణముకు లొంగియుండుట, ఒకే కార్యక్రమము లీపనిజేయుట వికల్పతకు చిహ్నములు. జస్టిసుపక్షమువారు స్వరాజ్యకీయమున కేకీభవించు చున్నారనుట కీచిహ్నము లెక్కడ?

స్వరాజ్య దర్శమునకు మీరు జేయుపనియేమి?

కాని స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు తా నేమార్గము నవలంబించునది? ఎప్పుడు సంపాదించునది? రెడ్డినాయుడుగారు రెండు కుచెప్పలేదో? ఒకటి భుజబలము-రెండవది బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారివయ. స్వరాజ్యకీయమునందుట కీరెండేమార్గములని రెడ్డినాయుడుగారు నుడివెరి.ఈవిషయమును నే నేమాత్రము నంగీకరింపను. దౌర్జన్యరాహిత్య సాత్వికనిరోధమును మాడవమార్గము నుడని.ఃరికి చెలియదు. దేశీయనాయకులందరును,భారతదేశము తన యాదర్శమందుట కిదియేమార్గమని అంగీకరించియున్నారు. ఈమార్గమున వదలి పైరెండుమార్గములు మాత్రమే గలవని నుడువుట రెడ్డినాయుడుగారి వివేచనాశక్తికి గౌరవప్రదముగ లేదు.

ఇంతేగాదు. రెడ్డినాయుడుగారి యుపన్యాస వాక్యములలో రత్నము లింకను ముందున్నవి. “మేమును స్వరాజ్యము కొరకు పోరాడుచున్నాము. కాని మేము అక్రమములును సక్రమములునునగు మార్గములలో పోరాడుచున్నాము” అని అతడునుడివెను. దీని అర్థాంతరమేమి? గాంధీ, దాసు, జిన్నా మొదలగు మహానాయకు లుపయోగించుచున్న సాధనము లక్రమమైనవియు కపటములైనవియుగానా? తాను వానితో కేకీభవించవలెమాత్రమున అట్లు నుడువుట రెడ్డినాయుడుగారికి యన్నదా?

జస్టిసు పక్షము స్వరాజ్యముకొరకు పోరాడుచుండెనా!

ఈ వాక్యమేమి? “మేముగూడ స్వరాజ్యముకొరకు పోరాడుచున్నాము.” (నవ్వు) ఎక్కడ! ఎప్పుడు! ఇతరులెవ్వరికిని చెలియకుండ ఒక గదిలో కూర్చుని మీరు పోరాడుచుండిరా? (నవ్వు) అయితే ఆ పోరాటములో మీరికి గలిగిన గాయములేమి? (నవ్వు) వీరసర్వినత్యాగములేమి? (నవ్వు) ఆకాభంగములు దప్ప మీరికి పోరాటమున గలిగిన నష్టములేమి? (నవ్వు) సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు, నుడివినవాక్యములవలన ప్రజల కేమియు బోధపడుటలేదు. బోధపడవలెననిచో ఇంకను విషరములైన చెలపవలెను. లేనిచో చెప్పిన వానిని ఉపసంహరించుకొనవలెను.

ఇట్లు జూడుడు!

ఇట్లు జూడుడు అసహాయోద్యమాలంబకులు! వారు తమ శరీరమందలి జీవితరక్తము నంతయు తమ దేశము కొరకు సంగ్రామమున ప్రవహింప జేయుచున్నారు. రేంజిత్రునైనను వారి యుద్ధేషము బౌద్ధార్యమును గురించియు పవిత్రతను గురించియు ప్రశ్నింపజాలరు. వారు తమ దేశమాతృభిముక్తికొరకు నందరికొలది వేలకొలది తమ గృహములను కుటుంబములను వదలి కారాగారములకు జనిరి. పడరాని హింసలను సంతోషముతో ననుభవించిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు పోరాడిరే! ఎవ్వరికి చెలియకుండ నిశ్చరాత్రియందు పోరాడిరి గాబోలు. (నవ్వు)

స్వరాజ్యోద్యమమును అడ్డగించెదమని జెదరింపు

రెడ్డినాయుడుగారిప్రతాపములు

తరువాత నింకొక వాక్యమును జూడుడు. “స్వరాజ్య పక్షమువారు ఇట్లు మాధులను నియోపక వర్ణమున భ్రమపెట్టినయెడల స్వరాజ్యప్రయత్నమును ఎదుర్కుట మావిధి యగును.” చెన్నపురి కూపమునదీతరము వర్ణ్య నుత్పత్తిజేసిన “స్వరాజ్య ప్రియుడు” ఈరకమువాడు (సిగ్గు సిగ్గు). ఈవాక్యము జదివినపుడు నిరాశ గలుగలేదు. నవ్వు వచ్చినది. ఇక రెడ్డినాయుడుగారి పౌరుషలక్షణముల గురించి ఇంక గమనింపుడు. ఇటీవల నొక వార్తాపత్రికా ప్రతినిధితో సంభాషించుచు ద్వంద్వ పరిపాలన యున్నంతకాలము పార్టీనాయకుడు మంత్రివర్గమునం దుండరాదని చెప్పెను. నేను ప్రాతకథ జెప్పటలేదు. ఇది మొన్నమొన్ననే జరిగిన విషయము. కాని జస్టిసుపక్ష మంత్రి లెప్పటియట్లు తమవాక్యములకు తల

లాడించువారితో నిండినట్లు ఏర్పాటుజేసిన సభ యందు సానుగలు రాజాగారిని నాయకుని గ నెన్నుకొను ప్రతిపాదన వచ్చినపుడు సర్ కె. వి. రెడ్డిగారేమిచేసిరి? ఒ. తణికాచలంచెట్టిగారు అచ్చట తనయభిప్రాయమును ధైర్యముగా జెప్పగలిగిరి. కాని తన జాతీయోద్యమమునే యెదిర్చిపోరాడు ఈ సువిచిత్రనాయకుడు ఏమియుజేయక యూరకుండెను. ఇక మీరిని వదిలి.

ఒ. తణికాచల చెట్టిగారు

తణికాచల చెట్టిగారి యుపన్యాసమును జూడుడు. వీరివద్దకి ఎక్కువ పోలికలేదు. తణికాచలంచెట్టిగారిలో కొంతపౌరుషము మగతనము గలదు. అతడు వంకరదోవల గుండాగాక మనస్సులోనున్న విషయమును కుండబట్టు కొట్టినట్లు చెప్పును. అతడు తన యుపన్యాసమున జస్టిసుపక్ష లోపములను దాచి పెట్టలేదు. ఇప్పుడు జస్టిసుపక్షలోపము వివరించినందువలన-ఎక్కువనష్టము గలుగదు. ఇదివరకు తనసంఖ్యలు చాలపెచ్చుగ నున్నవి. గాన లోపముల జూపినవారిని వేడలగొట్టగలిగిరి. తణికాచలం గారు విశ్వాసపాత్రయు గయ్యాళియునగు భార్యవంటివాడు. తన భర్తచర్యలను తన ఇష్టమువచ్చినట్లు విమర్శించును. ఇతడు జస్టిసుపక్షము కూలిపోవుచుండుటకు కారణముల చెలపుచు ఉద్యోగముల బ్రాహ్మణేశ్వరులకే ఇవ్వవలెనను జి. ఒ. ను ఆచరణయందు పెట్టకపోవుటచే మంత్రిలకు మగతనము లేక పోవుట కారణముని యును డివెను. జస్టిసు పక్ష మాయుత్తరువు నెప్పటికిని ఆచరణలో పెట్టజాలరు. జాతీయభివృద్ధికొరకు సాంఘిక విభేదముల తొలగించుటకు గాను ఈ జి. ఒ.ను ఆచరణలో పెట్టవలెనని యడుగుడు. అప్పుడు ప్రతివారును అందు కంగీకరించును. కాని ఏనల్లరిో ఉద్యోగములను పంచుకొనుటకుగా నీవు త్రరవు జేసినయెడల మీపైనను, మీ ఆదర్శముపైనను సానుభూతి ఎవరికినినుండదు ఈయుత్తరు వెంతవరకు ఆచరణలో పెట్టబడెనో విచారించుట కొక యుపసంఘము నియమింపబడెనని తణికాచల చెట్టిగారు ఓదార్పుగా నుడివెరి. ఈసంఘము ప్రతికూల పక్షతీర్మానముపై నియమింపబడెను. అందు బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేశ్వరులును గూడ వికకంఠ్యముతో నాతీర్మానమును బలపరచిరి. అంతియగాక తణికాచల చెట్టిగారు చెప్పినట్లు బలముగల మంత్రివర్గము నునే గాని తమ విధానము నాచరణలో పెట్టలేరు. తమ జీవి తేముకొరకు ప్రభుత్వసభ్యులయొక్కయు, నామినేటెడు సభ్యులయొక్కయు కరుణ పైపాధారపడియుండుపక్ష మెట్లాచరణలో పెట్టగలదు? లీకమిషను వారు ద్యోగుల వేతనము పెచ్చించుటచే ధనము లేక ప్రజాయత్త శాఖలందు అభివృద్ధికి వీలులేకపోయెనని జస్టిసుపక్ష నాయకులలో నొకరగు తణికాచలంచెట్టిగారు ఖండించిరి. కాని మంత్రిలలో నొకరగు సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు ఇదివరకు ప్రత్యేకముగా పనికట్టుకొని తంజావూరు వెల్లి లీకమిషను నూచనలను ప్రకటించి వచ్చెను. రెండును ఒకపక్ష నాయకు లొనర్చిరి. ఒకే పక్షచర్య లింతపరస్పర విరుద్ధముగనుండుట జస్టిసుపక్షముననే సాధ్యమయ్యెను. ప్రత్యేకముగా విద్యగరచిన నేగాని ఇతరులకు బోధగాదు. (నవ్వు).

పన్నుల భారము! తణికాచలంచెట్టిగా రాక్షసింపుచుండిరి. వీడి పన్నులతగ్గించువిషయమున జస్టిసుపక్షమువారి సర్వలజ్జాడుడు. ఉప్పుపన్నును తగ్గింపవలెనని భారతశాసన సభయందు శాసనసభ్యులు పోరాడెనుండగా వజుగు 2-3-0 ల ఉప్పుపన్ను నంగీకరించెదమనియు కాని రాష్ట్రీయకపక్షముల తగ్గింపవలెననియు వదరామ శాసనసభయందు 64 మంది సభ్యులవంతు కనుకూలముగనుండిరియు భారత శాసనసభకు జస్టిసు లిక్షమువారు తంతివార్త నంపిరి. ఇట్టి కుత్రిమపు చర్యను ఆత్మగౌరవముగల శాసన సభ్యుడెప్పుడును జేయడు. (సిగ్గుసిగ్గు) ఉప్పుపన్ను ఆలూగిపోలము ప్రతివారికిని తాకునది. రాష్ట్రీయ కపక్షములు తగ్గించినయెడలమీరు స్థాపించు పాతకాలు మొదలైన వెపరో ఒక తరగతివారికి మాత్రమే యుపయోగకరము. గత మార్చి నెలయందు ఉప్పుపన్ను తగ్గింపబడినదని తిరిగి స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసన సభలో పోరాడుచుండగా జస్టిసు పక్షమువారు తొగి ఎదిర్చిరి. ప్రజలందరికిని శుభయోగకరమగు ప్రయత్నములకెదుర్చుచు తిరిగి తమదిడె మా క్రటికు పక్షముని జెప్పుచుండురుదువు అప్పుడు సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు తటస్థ విధానమును ఆనలంబించినను కొంత బాగుండెడిది. (నవ్వు).

జస్టిసుపక్ష తనమునకు కారణము జాతీయత

లేకపోవుట

జస్టిసు పక్షపక్షనమునకు, తణికాచలంగారు చెప్పిన కారణములు చెప్పినంతవరకు బాగుగనేయున్నవి. కాని ముఖ్య విషయమును మాత్ర మతడు జెప్పలేదు. బ్రాహ్మణేశ్వరులలోని జాతీయ భావమును జస్టిసు పక్షము గమనింప లేదు. దేశభక్తియనునది బ్రాహ్మణయొక్క సామ్యేగాదు. జాతీయోద్యమమువలన బ్రాహ్మణేశ్వరులకు లాభముగూగ ననుట బుద్ధిపార కాటు. బొంబాయిని నివర్తనముగఁ దీసుకొనుడు. అచ్చట ప్రతి యంత్రాయములు ఇప్పుడుమూల క్షిప్రసిద్ధియందున్నవి. వానిలో

సన్నిమాసివేయబడునో తెలియదు. ప్రతియంత్రాలయములపై పన్నుదీసివేయుటకు ముందు రాష్ట్రము కప్పముల తగ్గింపునకు సరిబట్టినందున గూడకరిగిరి. ఎక్సైజుపన్ను దీసివేయక పోవుట వలన యంత్రాలయముల మానివేయుటచే గలుగవచ్చును. రైతులకును కార్మికులకుగదా. మిజిల్లా బోర్డు అగ్గితునామిశేషములపైనికబోర్డుల నామిశేషములు గుమాస్తాపదవులు ఈ బ్రాహ్మణేతరరైతుల కప్పముల తొలగింపుగలవా? ఈవిషయమును తణికాచలం చెట్టిగారు గమనింపలేదు. ప్రతివ్యక్తి అభివృద్ధికి జాతీయోద్యమ మవసరమని గమనించు వరకు బ్రాహ్మణేతర్యోద్యమము జయప్రదము గాజాలదు.

జస్తిసుపక్ష ఆదర్శమేమి?

ఉద్యోగ కాలములో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము సంపాదించుటయే నా జస్టిసుపక్షము యొక్క పరమావధి? ఇదివరకు మనరాజులు, తమతమ రాజ్యములు, లేమ స్వలాభమును మాత్రమే జూచుకొనుచుండుటచే మన మిస్థితికి వచ్చితిమి. విదేశములందు మనస్థితియేమి? జస్టిసుపక్షము వారెంతకాలము, జాతీయవిజాతీయ విషయములతో సంబంధములేకుండ, తమ గుమాస్తాపదవుల పంపులతో సంతృప్తులై యుందురు?

ముత్యాలపేట పరాజయము

తణికాచలం చెట్టిగారు ఉపన్యాసములో చాలభాగము ముత్యాలపేటలో తనకు సంబంధించిన పరాజయకథతో నింపు, రాజకీయ బ్రాహ్మణుల నమ్మరాదనిరి. ఇదివరకు బ్రాహ్మణులలో అయ్యర్లలో అయ్యర్లు అయ్యంగార్లు అనుభేదమే దోయును గాని ఈరాజకీయ బ్రాహ్మణులెవరో నాకు తెలియలేదు. (నవ్వు) వారిసెందుకు నమ్మరాదో? చెట్టిగారు కొందరు బ్రాహ్మణులను వోట్లడిగనట. బ్రాహ్మణులను ఉద్యోగములనుండి వెడల తరుమనలెనని బోధించుచు తానెట్లు బ్రాహ్మణులవద్దకు జరిగిపోటు నాకివ్వమని అడిగెనో తెలియకున్నది. ఆత్మగౌరవముగల బ్రాహ్మణేతరుడెవ్వడు నిట్లుడుగడు (సిగ్గుసిగ్గు)తరువాత నేమి జరిగెను. ఎంతదెలిపించినను ఎంత బోధించిననుగూడ వినక బ్రాహ్మణులలో కొందరు తనకే వోటు వోసగిరినది చెప్పెను. అప్పటికి తణికాచలం చెట్టిగారు బ్రాహ్మణుల నమ్మరాదని నుడువుచున్నాడు. ఆత్మగౌరవముగలవారెవ్వరైన నిట్లు నుడువగలరా? తణికాచలం చెట్టిగారు బ్రాహ్మణుల సహాయ మడుచుట ఇట్లున్నది. సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు గుంటూరునకు వెళ్లి కమ్యూనిజమున్నంత వరకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము రాజాలవని దీర్ఘముగ నువచ్యునించి వచ్చెను. గత డిసెంబరు సమావేశమున బ్రాహ్మణేతరపక్ష సభాహ్వన సంఘాధ్యక్షుడగు రత్న సామిగారు కమ్యూనిజమును వదలి విశేషాదవద్దతి ననుసరింపవలె నని యుపన్యాసమున చెప్పెను. ఆ సభయందు నూచన వెవ్వరును కాదనలేదు. జస్టిసుపక్షమువారి ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సిద్ధాంతమునుగూరించి మంత్రివర్గమువారి అభిప్రాయము లిట్లుండెను.

ఆచరణయందు వీరి సిద్ధాంత మెట్లుండెనో తెలిసికొనుటకు కడప జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షపదవికి గావించిన నియోజనమునుజూచిన జాలును. కడపజిల్లా బోర్డు అధ్యక్షపదవిని ఎన్నికలకువదలినయెడల కోటి రెడ్డిగారు ఎమ్మెల్యేపడెడివాడు. ఆవిషయమునుగనిపెట్టిసంజాతీ వర్గమునాగిరి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారిని నియోజించిరి. కోటిరెడ్డిగారు ఆచార్యులగారితో నేగుణముననుడిసిపోవు వాడుగాడు. కాని అతడు జాతీయవాదియగు మహాపాతకము నొనర్చెను. అందుచే బ్రాహ్మణేతరునికంటె మంత్రివర్గమువారు బ్రాహ్మణులనే నరించిరి. బ్రాహ్మణేతరాభివృద్ధియే తమ ఆదర్శమని చెప్పకొనువిషయమున ఎంతనిజముగలవో చూడుడు.

“వ్యక్తిభేదములనున్నటిని వదలుకొని ఏకమగుడు” అను నొక తంతివార్తబ్రాహ్మణ మంత్రివర్గమువారు కొంతమంది కాహ్వనమందిరి. కాని విభేదములనిన వ్యక్తిభేదములు దప్ప మనకి మియునుండవా? జస్టిసుపక్షమునకును మాకును గల విభేదములలో నేవి వ్యక్తిభేదములలో గమనింపుడు. జాతీయ వాద బ్రాహ్మణేతర్యోద్యమము వ్యక్తిభేదమా? ఉప్పుపన్ను వ్యక్తిభేదములకు సంబంధించినదా? తమ దేశముక్తికొరకు కారాగారములకేగి, హీనకర్మలకంటె నతిదారుణముగ హింసలు పెట్టబడుచున్న రాజకీయ ఖయదీలకు యాదరణను మార్చవలెననికొరకు వ్యక్తిభేదమునకు సంబంధించినదా? మలబారుతిరగబాటుల గురించి విచారణ సంఘమును నియమింప గోరుట వ్యక్తిభేదమునకు సంబంధించినదా? జాతీయోద్యమమున గల ద్రోహులను నియమింపబడిన శిక్షార్థపు పోలీసుదళమును తొలగింపవలెనని గోరుట వ్యక్తిభేదమునకు సంబంధించినదా? వీనిలో మౌనవ్యక్తివ్యవహారము లెచ్చట వచ్చెనో యెప్పుడు?

విజ్ఞాపన

నాబ్రాహ్మణేతర సోదరు లీవిషయములను జాగ్రత్తగా విచారించుకొనవలెనని కోరుచున్నాను. జాతీయోద్యమమును బడిచి, గుమాస్తాపదవులమీదనే మీదృష్టి నిలుపుట తప్పుమాగ్గము, జాతీయోద్యమముమీదనే మీదృష్టినివృద్ధియు లాభములను

అన్నియు ఆధారపడియున్నవి. జాతీయోద్యమముపేరు చెప్పినచో బ్రాహ్మణేతరవిభేదములుండజాలవు. బ్రాహ్మణేతరులకు రావలసిన యువ్యోగము లొసగ రాదని బ్రాహ్మణులు అభ్యంతర పెట్టుట లేదు. కమ్యూనిజం జి. బి. ఎట్లు పని జేయుచున్నదో విచారించుట కొక యుపసంఘమును నియమింపవలెనను తీర్మానమును కాననసభలో చెచ్చినపుడు ఆతీర్మానమున కనుకూలముగ మంచిబలముగ నుపన్యాసమును సంయుక్తజాతీయపక్షములోని బ్రాహ్మణుడగు సి. వి. వెంకటరమణ అధ్యక్షురగావొనర్చిరి. న్యాయముగ జూచినచో జాతీయోద్యమమునందు బ్రాహ్మణులకంటె బ్రాహ్మణేతరులనేకమడుంగు లెక్కువ పాల్గొనవలెను జాతీయోద్యమమువలన వ్యవసాయకులకును పరిశ్రామికులకును ఎక్కువలాభములు గలుగును. వారిలో దాదాపు అందరును బ్రాహ్మణేతరులే. స్వరాజ్యమునుగురించిగాని దానిసంపాదించు మార్గముగాని, చెట్టిగారు చెప్పలేదు. మూలకముమందు లభ్యుకొనువానివలె స్వరాజ్యసంపాదనకు నావద్దనొకమడుండున్నది. దానిపేరుగాని గుణముగానిచెప్పను ఆమాత్రనిచ్చెదను నేనుకొనుచుని రెడ్డినాయుడుగారు చెప్పుచున్నారు. అట్టిసందర్భమున - ఆ మాత్రమే నీవేమిం గుము” అని ప్రత్యుత్తర మొసగవలసి వచ్చును. (నవ్వు) దేశముయొక్క మంచినీ పౌరసమయమున దుంచుకొని, జాతీయోద్యమ విజయమునకు ప్రయత్నింపుడు. అచిరకాలములోనే ఈ రాష్ట్రమునందలి జాతీయవాద పక్షములన్నియు ఏకమగునాచ నలగులవు. ఇందుకు ప్రజల సానుభూతి యవసరము ఈరాష్ట్రమున జాతీయపక్షమును ద్వైపదముగ ఆటంకము లేదిర్పియున్నది. ఒక్కప్రభుత్వమునే గాక, ప్రభుత్వమువారి దానులగు జస్టిసుపక్షముతోగూడ పోరాడవలసియున్నది.

జస్టిసుపక్ష మేమొగముతో సంస్కరణల

నడుగగలదు

ఇంకొకవిషయమును మీదృష్టికి దేవలెను. జస్టిసుపక్షము ప్రభుత్వమువారి కెంతయో సహాయమునర్పెననియు, కాని ప్రభుత్వమువారు తననంత బహుమానమును ముట్టజెప్పలేదనియు (నవ్వు) తణికాచలం చెట్టిగారు తంజావూరులో భేదమును తెలిపిరి. జస్టిసుపక్షమానసికస్వభావమును జూడుడు. వారు ప్రభుత్వము నుండి బహుమానములకొరకు పనిజేయుచుండిరిగాని, ఆత్మగౌరవముగలవారివలె తమ దేశముకొరకును తమ ప్రజలకొరకును పని జేయుట లేదు. ఇట్టి బహుమానములను కూలి కొరకు, వారు తమ జాతీయోద్యమమును అంగద్రొక్కుటకు ప్రభుత్వమువారికి దోడ్పడిరి. ఇట్టివా రేమొగము పెట్టుకొని ప్రభుత్వమువారి యెదుటకు జని సంస్కరణలుగాని స్వపరిపాలనగాని కావలెనని యడుగగలరు? తణికాచలం చెట్టిగారి యుపన్యాసమునే నేను ఇచ్చట వివరించి చెప్పుచున్నానుగాని నాయభిప్రాయములనుగాదు. ఇక జాతీయోద్యమమున పోరాడి వారు స్వరాజ్యము నెట్లు అడుగగలరో జూడుడు. వారు దానిని తమవరావలసిన హక్కులనడుగగలరు. దానిని పొందుటకు తమకుగల అర్హతను తీవ్ర పోరాటపరీక్షయందు వెల్లడిజేసిరి. మాయర్ల తలివిగో! మా స్వరాజ్యమును మాకిమ్ము అని ధైర్యముతో నడుగగలరు.

స్నేహితులారా! మీయెదుట చాలొప్పకార్యమున్నది. భారతదేశ భావస్థితి మీపై నాధారపడియున్నది. రాబోవు ఎన్నికలలో మీపై గొప్పభారమున్నది. జాతీయోద్యమమును గురించి మీరు ప్రతిచోటను ప్రచారమొనర్పవలెను. ఈ రాష్ట్రమున జాతీయోద్యమము నెదిర్పియున్న శక్తు లసంఖ్యాకములు బ్రాహ్మణేతరసోదరు లీదేశీయస్వాతంత్ర్య సంగ్రామమున తమ పాత్రలను గౌరవప్రదముగ నిర్వహించెదరని ఆశించుచున్నాను.

పాత్రోగారు లీకమీషను నివేదికను బలపరచిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు తంజావూరులో బర్మెనుపొడు ఉపన్యాసమును బలపరచెను. మీరు దేశమును జాతీయతను బలపరచవలెనని కోరుచున్నాను. (హర్షధ్వనులు)

బొంబాయి సెంట్రలువ్యాంకు

వ్యవహార లనుమానములు

సి. వి. డి అనత్యవదంతుల వ్యాపింపజేసినవారల బట్టుకొనుటకు విచారణనర్పెదరు
బొంబాయి, ఆగష్టు 27-బ్యాంకియొక్క పరపతిని నాశనంచేయుటకు పూనుకొనిన వారిఅసత్యపునమంతులచే ఖాతాదారులందు హడావిడిబయలుదేరననియు యిట్టి అబద్ధపు నడకలను వ్యాపింపజేయు వారలను బట్టుకొనుటకు సి. వి. డి. గూహా య్యనుబ్యాంకిగోరుచున్నవనియు దోయుచున్నవి. బొంబాయి సెంట్రలు బ్యాంకియందు గలిగిన హడావిడిచే కలకత్తా అహమదాబాదులందు స్వల్పముగ సంచలనము బయలుదేరెను. కాని అది స్వల్పకాలమువరకు మాత్రమే నిలిచెను. ఖాతాదారులు స్వల్పముగ సొమ్మును బాంకినుండి దిసిగొనిరి. (ఫి. ప్రె.)

కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జివై కేసు

కార్యరేషను సబ్ ఓవరుసీరు ఏ.చక్రవర్తిగారు దాఖలు చేసిరి

కలకత్తా, ఆగష్టు 27:- కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జి యొక కుతన్న అనమానపరచి కొట్టినందులకు ఏ. చక్రవర్తి, కార్యరేషను సబ్ ఓవరుసీరు, ఆల్ఫురం పోలీసు మేజిస్ట్రేటు కోర్టునందు కేసు చేసెను. జడ్జి గారి యింటియందలి తోటకు సరఫరా చేయబడుచున్న వడపోయని నీరున్న పరఫరా చేయుట తీసివేయుటకు కార్యరేషను సబ్ ఓవరుసీరును బంపెను. సబ్ ఓవరుసీరును జడ్జియెదుటకు గొంపొయిరి. అందుపై జడ్జి ఫిర్యాదని తిట్టికొట్టెనని ఫిర్యాది తెల్పుచున్నాడు. ఫిర్యాది కార్యరేషనునకు వచ్చి జరిగిన సంగతుల వధికారుల కెరింగింప కేసు దాఖలు చేయుటకు ఫిర్యాది కనుజ్జ యాయబడెను. మేజిస్ట్రేటు నేడింతువరకు ఉత్తరువు నీయలేదు. (అ. ప్రె.)

రేపు బొంబాయియందు మాంసము దొరకదు

బొంబాయి, ఆగష్టు 26:-రేపు బొంబాయి మాంసపు మార్కెట్టు మాసివేయబడును. ఇబ్బనుసాదు మెడీనా యందలి మహమ్మదీయ ప్రవక్త గోరీని నాశనము చేసెనని తెలియుటచే రేపు శుక్రవారమునాడు మాంసపు వర్తకులగు మహమ్మదీయులు మాంసపు బజారు గట్టి బెట్టి హరతాళము జేయుచున్నారు. ఆ దినమున ప్రాథమిక జగప బడును. ఇబ్బనుసాదువర్తనము నిరసించుటకు నొక బహిరంగసభ సలుపబడును. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ పెద్దాడ వేంకట్రావుగారు

“కీ॥ శే॥ పెద్దాడ వేంకట్రావుగారు పోయి నిన్నటిదిన మనకు సరిగా నొకనెల. యాత్యైకాంతిగొఱుకును, వారిజ్ఞాపకాశ్రమనకు వారిమిత్రులగు నంబూరుత్రివిక్రమ ప్రసాదరావు రావులవారికి నిన్నరాత్రి 7 గంటలకు భజనపటి వైశ్యాహోష్టలు విద్యాగృహకందరకు పూజార మొదలగు పదార్థములను ప్రసాదముగా తృప్తిగపెట్టిన చెప్పుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము” కార్యదర్శి.

బొంబాయి బజారు ధరలు ప్రతి వేల

ఏప్రిలు మే, బ్రోచి 414½. రూపాయలు డిసెంబరు జనవరి, ఓహూ 89½ డిసెంబరు, జనవరి బెంగాలు 861

న్యూయార్కు తంతివార్త

“బజారు ధర నిన్నటి కంటె బాగుగా నున్నది. అని 27 వ తేదీని న్యూయార్కునుండి నాగ్డును కంపెనీవారు తంతి వార్తనపిరి. (ఫి. ప్రెసు.)

మాలానా జఫారాలీఖాను స్టేటుమెంటు

లాహోరు, ఆగష్టు 28:-ఇబ్బనుసాదు మెడీనాయందలి మహమ్మదు ప్రవక్తగోరీని ధ్వంసము చేసెనను వార్త యిదటి మహమ్మదీయులకు సంతాపమును దోషమును గలుగజేయుచున్నది. పరిస్థితులను విచారించుటకు రేపు శనివారము నాడు సభ చేయుటకు పంజాబు ఖిలాఫత్తు కమిటీ నిశ్చయించెను. సమావేశము మోలే గేటునకు వెలుపల జరుగును. పంజాబు ఖిలాఫత్తుకమిటీ అధ్యక్షులగు మాలానా జఫారు ఆలీఖానుగా రీదీగవ ప్రకటించిన స్టేటుమెంటు గావించిరి:- “ఇబ్బినాదు మెడీనాయందలి మహమ్మదు ప్రవక్త గోరీని ధ్వంసము గావించెననువార్త రూటరు సంజయడంపెను. రూటరు సంజయడంపినవార్త సత్యమైనదో లేదో రూఢిగడలియు వరకును ముసల్మానులు నిగ్రహము జూపవలసియున్నది. ఈవార్త టరు సంజయడు ఆగష్టు 22న తేదీ నంపెను. నేటికి ఆరు దినములైనది. యిప్పటివరకును రూటరుసంజయడంపినవార్త నిజమైనదని రూఢిచేయబడలేదు. నిజమైనదని గాని, అసత్యమైదనిగాని వ్యాఖ్యగావించబడలేదు. అభివృద్ధి పరాగుభులను కొందరు మహమ్మదీయులు హెచ్చాశపరిస్థితులందు జోక్యము గలుగజేసికొనవలసినవనమయ తీర్మానములను గావించుట చాలవిచారకరమైనది. బాహ్యలేనట్టివారు గావించిన గోలనుబట్టి బ్రిటిషువారు చచ్చదీసికొనుటకు ముందు బాగుగానాలోచించెదరని విధ్వంసించుచున్నాను.”

ఎదురుపక్షమువారి సభ

ఖిలాఫత్తుకమిటీకి ఎదురుపక్షమువారు ఢిల్లీవ్యవహారమునకు బయట శనివారంనాటిరత్రి పోటీసభజగపనున్నది. హాజీలు యీసభ యేర్పాటుజేయుచున్నారు. ఇబ్బనుసాదు వర్తనము యీసభయందు ఖండింపబడును. (అ. ప్రె.)

ది మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు.

1925 సం॥ రం పెట్టంబరు నెల 1 వ తారీఖునుండి ఈ రైల్వేకు చేరిన మీటర్ గేజ్ సెక్షనుమీద పోవుబండ్ల రాక పోకలందు కొన్ని మార్పులు చేయబడును. ఈదిగువ తెలుపబడిన ముఖ్యమార్పులను ముఖ్యముగా గమనించవలెను.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన బండ్లు క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడును

			గ ని		గ ని
నెం. 11 ప్యాసంజరు	మిరజ్	బయలుదేరుట రాత్రి	2-15 పూనా	చేరుట పగలు	1-30
నెం. 12 "	పూనా	"	పగలు 1-10 మిరజ్	" రాత్రి	11-10
నెం. 72 లోకల్ మిక్సెడ్	కాట్ పాడి	"	రాత్రి 11-45 చిత్తూరు	"	1-14
నెం. 71 "	చిత్తూరు	"	1-30 కాట్ పాడి	"	2-58

ఈదిగువ తెలుపబడిన బండ్లు రద్దు చేయబడును

నెం. 17 మిక్సెడ్ 8 వ తరగతి	మిరజ్	"	పగలు 2-10 పూనా	" ఉదయం	5-25
నెం. 18 "	పూనా	"	రాత్రి 12-35 మిరజ్	" సాయం	4-50
నెం. 11 "	కొరిగాన్	"	పగలు 7-40 పూనా	" పగలు	3-50
నెం. 12 "	పూనా	"	పగలు 2-35 కొరిగాన్	" రాత్రి	11-0

ఈదిగువ తెలుపబడిన ముఖ్యమార్పులు

నెం. 2 డౌన్ మెయిలు	బెంగళూరు నీటి	" ఉదయం 6-40
నెం. 5 కొల్హాపూరు ప్యాసంజరు కొల్హాపూరు	"	"	"	ఉదయం 7-30 పూనా	" రాత్రి 8-40
నెం. 6 కొల్హాపూరు	"	"	"	6-15 కొల్హాపూరు	" 8-10

నెం 15 రు పార్సులు ఎక్స్ ప్రెస్సు యిక్ ముందు నెం. 7 రు గా మార్చబడినది. ఇది బెంగళూరు నీటినుండి మధ్యాహ్నము 1-50 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా పోయి పూనా ఉదయం 8-50 నిమిషములకు చేరును. ఇదే హుబ్లినుండి లోండాకుపోవు నెం 18 రు బండికిని, లోండానుండి పూనాకుపోవు నెం. 7 రు బండికినిబదులుగా నుండును.

నెం 8 రు పార్సులు ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనానుండి సాయంత్రము గం. 5-25 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా పోయి బెంగళూరు నీటి పగలు గం. 12-55 నిమిషములకు చేరును. ఇదే లోండానుండి హుబ్లికిపోవు నెం. 14 రు బండికిని, హుబ్లినుండి బెంగళూరుకి పోవుబండికిని బదులుగా నుండును.

నెం. 9 మిక్సెడ్ 8 వ తరగతి	అర్బి కేరి	"	ఉదయం 8-20 పూరీ	" రాత్రి 7-0
నెం. 88 మిక్సెడ్	లోండా	"	సాయం 4-0 మిరజ్	" " 1-0
నెం. 84 "	మిరజ్	"	" 6-10 లోండా	" " 2-45
నెం. 45 రు 78 నెంబరుతో	గుంతకల్	"	ఉదయం 8-30 హుబ్లి	" సాయం 6-5

యిక్ ముందు పిలువబడునది

నెం. 46 రు 47 నెంబరుతో	హుబ్లి	"	" 9-30 గుంతకల్	" రాత్రి 7-25
------------------------	--------	---	----------------	---------------

యిక్ ముందు పిలువబడునది

నెం. 13 రు ప్యాసంజరు హుబ్లివద్ద ఆగిపోవును. నెం. 14 రు హుబ్లినుండి పోవును.

నెం. 14 ప్యాసంజరు	హుబ్లి	"	రాత్రి 8-40 మచిలీపట్నం	" ఉదయం 9-55
నెం. 13 "	మచిలీపట్నం	"	సాయం 6-5 హుబ్లి	" " 7-30
నెం. 62 మిక్సెడ్ మెయిలు	గడగ్	"	ఉదయం 5-45 హట్ గి	" సాయం 5-38
నెం. 65 మిక్సెడ్	బాగల్ కోట	"	పగలు 9-50 గడగ్	" పగలు 3-10
నెం. 18 రు 28 నెంబరుతో	లోండా	"	" 12-35 మార్బగోవా	" సాయం 6-35

యిక్ ముందు పిలువబడునది

నెం. 14 రు 24 వ నెంబరుతో	మార్బగోవా	"	ఉదయం 7-20 లోండా	" పగలు 1-40
--------------------------	-----------	---	-----------------	-------------

యిక్ ముందు పిలువబడునది

బండి నెంబరు.

ఈదిగువ తెలుపబడిన నేపనుల

తీవ్రకూడ ఆగును.

ఈదిగువ తెలుపబడిన

నేపనులవద్ద ఆగవు.

నెం. 8 ప్యాసంజరు	బియాడ్	బియాడ్
నెం. 11 "	"	దోన్ రాజ్, పిరవేడ్, బియాడ్, నంద్రె
నెం. 12 "	"	అమర్గాల్

ఇతరబండ్ల రాకపోకలందుకూడ స్వల్పమార్పులు చేయబడినవి. పిలువబట్టి బ్రాంచిలైనవిమీద పోవుబండ్ల కాలపరిమితి ముఖ్యమైనవిమీద పోవుబండ్లకు అనుకూలముగా నుండునట్లు మార్చబడినది.

పూర్తి వివరములకు ప్రతిస్టేషనుయందు టైమర్ లో విక్రయించబడుచోవు కాలపరిమితిపట్టి కనుచూడుడు.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతి శాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరుసంచిలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచియందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచిలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత విడుదు క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుందుము.

ఆరుసంచిలు ఒక్క సంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0

ప్రస్తుతము మేలు (సగములోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0 పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు

ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

వారసువోట్లు:— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు డక్కన్.

వాతావరణ సీతి

1925 సం॥ ఆగస్టు నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో ఆర్ద్రతగ్రాహిణి	గత 24 గంటలలో ఆర్ద్రతగ్రాహిణి	గత 24 గంటలలో వర్షము	వాతావరణ సీతి	వరియగు పంటపొలమునకు మొత్తము.
---------------	------------------------------	------------------------------	---------------------	--------------	-----------------------------

గోపాలపురం	91.0	78.4	0.25	18.65	44.96
విశాఖపట్టణము	92.6	79.9	...	11.78	87.09
కాకినాడ	84.1	77.3	...	23.98	89.09
మచిలీపట్టణము	80.0	74.8	1.02	19.82	41.59
కర్నూలు	81.8	72.9	0.18	11.25	26.01
బళ్లారి	90.7	78.2	0.24	2.31	20.51
కడప	94.5	75.8	0.19	15.85	81.28
నెల్లూరు	87.4	76.6	0.03	8.07	87.98
మద్రాసు	95.2	77.1	0.36	9.97	50.74
కడప రు	90.1	77.7	...	18.81	52.94
నీలము	89.9	78.0	...	10.18	89.80
కోయంబూరు	85.7	72.1	...	3.54	22.29
తిరుచనాపల్లి	95.1	78.9	...	10.95	83.18
నాగపట్టణము	96.5	80.7	...	4.07	54.98
మధుర	96.4	77.6	...	10.29	83.58
పాంబక్	87.8	78.9	...	0.26	87.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.34
తిరువేంగళము	81.6	75.1	0.05	19.89	64.51
కొచ్చిక్	85.5	75.5	0.25	55.74	114.51
కాలికట్టు	81.2	74.2	0.40	94.86	117.16
మంగళూరు	86.4	75.0	0.21	113.61	125.68
బెంగళూరు	82.1	66.7	0.28	9.09	85.87
మెర్కార	66.6	62.0	1.32	94.24	125.46
కొడెకనాల్	64.8	51.8	...	18.64	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో 1.02, గోపాలపురం లో 0.25 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నేయున్నవి. ఉత్తరమున పగటివేడిమి 3 నుండి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. దక్షిణమున 11 డిగ్రీలు తక్కువ. మచిలీపట్నములో కాకినాడలో 5 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి మచిలీపట్నములో 8 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—వర్ష పాతమంతటను గలదు. బళ్లారిలో 0.24 వర్షించెను. కడపలో 0.19 కర్నూలులో 0.18 కురిసెను. మొదటి రెండు ప్రదేశములందు మేఘములు పలచగ నున్నవి. తక్కిన చోట్ల దట్టముగ నుండెను. కర్నూలులో పగటివేడిమి 8 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.36 వర్షించుచున్నది. నెల్లూరులో చినుకులుబడెను. కడపూరులో మేఘములు పలచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల దట్టముగ నున్నవి. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు కడపూరులో 8 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

24 గంటలలో అంతమార్పిడవనుచున్నది

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

నల్లమందునభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, ఆగస్టు 27:—పగలంతయు పేరిషియను గల్గు నుండి నల్లమందును ఎగుమతిచేయు విషయము బ్రిటిషువారుకే విన నూచనలను చర్చించిరి. దిగుమతి అధికారప్రత్యములు ఉపకారముజేయుటకు బదులు మరింత అపకారముగ పరిణమించెనని సర్ జార్జ్ గాగు డెలియేషిరి. ఎగుమతులు విస్తారముగ జరుగకుండ తగినచర్యను దీసికొన్నగాని ఈవిషయమును వదలుకొనుట ఉత్తమమనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వములవలెనే ఇతర ప్రభుత్వములుగూడ దిగుమతి అధికార ప్రత్యేకములకు నిలవ ఇష్టముగ నున్నది. పేరుమట్టుకు ప్లాడినాప్తము అనడమేగాని పేరిషియను గల్గునుండివచ్చు నల్లమందుంతయు ఎక్కడకో పోవుచున్నది.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

ప్రతివిడ్డరల్లి

ఈ ఆరోగ్యము, శిష్ట ఆరోగ్యము చక్కగా కాపాడుకొనవలెను. లేదో విడ్డరల్లి అవసరమందు గొప్ప కష్టములు, చిక్కలు గలుగును. విడ్డరల్లి పాలపై ఆధారపడినవ్యక్తులు

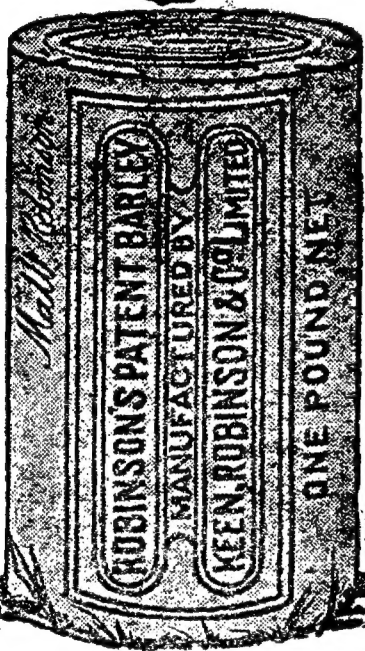
రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారుచేయబడిన గంజి ఈ ఆహారము తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు మంచి యింక గలుగుచున్నట్లు తెలియను, మరియు విడ్డరల్లి పాలు ధారాళముగా యిచ్చుటకు కలుగును. తల్లి కన విడ్డరల్లి పాలు యిచ్చుటవలన

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారుచేయబడినగంజి అవు, ఈ గంజి, ఈ మేకపాలు, ఈ డబ్బాపాలుతో చేయియ్యట ముంది. ఇది మిక్కిలి యుతమైన విడ్డరల్లికూడ మంచి శిల్ప క్తి నిచ్చు ఆహారముగానున్నది. అయితే వైద్యులచే గొప్పగా పిచ్చు చేయబడుచున్న రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీగానే యింకవలెను. పయతాపి వీడునున్న మతో కలపబడి, మిక్కిలి మెరుకుగా ముందు పెరగ కాన్పి వాడుటకు కూడును.

No. 3.

ఎందుకు పూర్తిగా లొంగగూడదు

అసహాయ వాదనాయకులు మహాత్మునకు

వ్రాసిన లేఖ

"కాంగ్రెసును రాజకీయ సంఘముగా చేయు నిమిత్తము కాంగ్రెసుసంఘముల నన్నిటిని స్వరాజ్యపక్షమువారికి వశపరచెదనని మీరు వాదనము చేసినందున అసహాయవాదులలో చాల మందికి చాల విచారము కలిగినది. రాజకీయ విధానమునగా నేమి? నిరుడు మీరు నినిపిచేసిన అసహాయద్యము (నిహిష్కారణంపంచకము) విధానము రాజకీయము కాదా? ఇప్పుడు బర్లేసు "పాడు ప్రభువు ప్రసంగమువలన దేశమున కలిగిన పరిస్థితుల కనుగుణముగా మార్పుతో మరల దానినే ఏల ప్రయోగింపరాదు? నిరుడు మీరు స్వరాజ్యపక్షమువారిలో ఒకవంతుకే చేసికొంటిరి. వారేమైన క్రమంగా పనిచేసిరా? తెల్లములో చేసినవాగ్దానమును వారు చెల్లించిరా? దానికి కలిగిన అభ్యంతరమేమి? ఆ ఒకవంతుకే అసహాయవాదులలో చాలమంది కిష్టము లేక పోయినను మీయందు గల స్థావరమువలన దాని కనుపించిరి. ఈసారిమీరు అసహాయవాదులతో నాలోచింపవలెనని మరల స్వరాజ్యపక్షమువారికి వాగ్దానము చేసినవిన్నుట తమకష్టము లేకపోయినను అసహాయవాదులు ఒప్పుకొనకతప్పదు. మమ్ములను మీరుమీయిచ్చు వచ్చినట్లుల యీడ్చుకొని పోవుచున్నారు."

రాజకీయవిధాన ముగా కానననభావనకే మొక్కుటియేనా? కానననభావనకేమువలన కాననోల్లంఘనముచేయుటకును పన్నులను చెల్లించుకుంటుంటున్న ప్రజలకు శక్తికలుగునా? వా యాదుకత్తము వచ్చిన పిమ్మటనే కాంగ్రెసు తార్కిక సభగాక కార్యనిర్వాహకసభ యైనది. మీరు మరల దానిని తార్కికసభగా మార్చగోరుచున్నారు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసుసభలు ఖర్చుపని వైన చేయుచున్నవి. నాలుగవదికింటి బట్టలు నేయిం

చి వానిని విక్రయించుట మున్నగు పనులు జరుగుచున్నవి. ఇటువైన యీ పనిగూడ నుండదు. శేవలము వక్రల సభలుగానే పరిమించును.

ధనమునుగాని నాలుగుగాని ఏదోయొకదానిని చండాగా నియ్యవచ్చునని మీరు నూచించుచున్నారు. నాలుగు ఉండనే గూడనని మహారాష్ట్ర లనుచున్నారు. ఖద్దరును కట్టవలెనను మరలను పూర్తిగా తీసివేయవలెననిగూడ వారుగోరుచున్నారు. వారు మహాసభ లో తప్పక యెదిరించెదరు. యీయేడు నెగ్గలలోపోయినను ముందుసంవత్సరము తప్పక నెగ్గదరు. వారికి నాలుగవకుసంఘ మునలే అక్కరలేదు. అట్టిచో కాంగ్రెసును పూర్తిగా స్వరాజ్యపక్షమునకు వశపరచి దానిని మిమ్మే ప్రత్యేకముగా నాలుగవకుసంఘము నేల ఏర్పరచగూడదు" అని కొంతమంది ప్రముఖులకు అసహాయవాదులు నాకువ్రాసిరి.

నాఅభిప్రాయములు తరుచుగా మారిపోవుచున్నట్లు కనబడుచున్నవను కారణమువలననే నే నేపక్షమునకును చేరుటకును నడుపుటకునుగూడ నాకు కొరక లేదని వీరికి తెలియవలయున్నది. నేనభివృద్ధి నొందుచుంటిననియే నాకు తోచుచున్నది. బయట పరిస్థితులలో కలుగు మార్పులనుబట్టి నేను నాభావ్యవర్తనమును సరిపుచ్చుకొనుచుండవలెను. లోన సుస్థిరమైనదానండువలెను. ఇతరులనుగూడ నాలో యీడ్చుకొనిపోవుటకు నాకిష్టములేదు. నేనెల్ల పుడును ధీశక్తిని మనస్సునుగూడ సమాధానము కలుగుటకే ప్రయత్నించుచుండును.

డికేబరులో జరుగనున్న సభలో నన్నొక సామాన్య సభ్యునిగానే భావించి విషయములను గూర్చి ధారాళముగా నిరుపక్షములవారును చర్చింపవలెననియే నేను కోరెదను. ఇది శేవలము లోకజ్ఞానకూన్యతవలెనే చాలమందికి తోచవచ్చును. నా అభిప్రాయమును నేను ఎల్ల పుడును పట్టుదలతో తెలుపుచుండినచో నేను బలవంతముగా తమ్ము యీడ్చుకొని పోవుచు

న్నానని తలచువా రందరును గూడ త్వరలోనే తిరుగుబాటు చేసెదరు. ఇంతకును దేశీయులలో విద్యాధికులు హెచ్చుమంది యిటుల తలచుచున్నారని మాత్రమే నేను వెల్లడించుచుంటిని. నేను కాంగ్రెసును బలవంతముగా వశపరచుకొనుట కంగీకరింపను. విద్యాధికులకే క్రొత్తభావములు కలుగవలెను గాని 1920 లో ఏర్పరచబడిన అసహాయోద్యమమునందు నమ్మకము తొలగినవారు దానిని మరల పరీక్షించుటయును లేదా యింకొక క్రొత్తపద్ధతి నవలంబించుటయును గూడ పొసగదు. దానియందొకను నమ్మకము నిలిచియున్న అస్సాదాదులే యిప్పుడు గూడ నది యుపకారకమే యని నిదర్శనపూర్వకముగా చూపించి విముఖులకు మరల నమ్మకమును కలిగింపవలసియున్నది. మనములో నమ్మకము లేకుండినను, సంవత్సరములోపల స్వరాజ్యము వచ్చునను వాగ్దానమువలన కలిగిన ఆశీర్వాదమాత్రమే, అసహాయోద్యమము నవలంబించినవారికి బాగుంపరావేడుకవంటి వివేదమును నేను చూపజాలననియే చెప్పుననియున్నది. ఆ వాగ్దానము పెరవేరనందున విద్యాధికులు అసహాయోద్యమమును వదిలి ఆంతకుపూర్వపు కాంగ్రెసుసభ్యులతో కొద్దిమార్పులతో మరల నవలంబించ గోరినందులకు వారి నెవరు నిందింపగలరు?

రాట్నమువంటి నిరపాయకరమును ఆటబొమ్మతో ఆరిచు రుకులేనముగల విధానమును కల్పింపవలెనని నావంటి భావోన్మాదులు ఆలోచనలుచేయుచు కూర్చుండినచో నెనుకటిపద్ధతిని చురుకుగా రాజకీయాందోళనమును యిదివరకు జరిపినవారంతవరకు నెటుల విన్నవండ గలరు? వారే మొదట కాంగ్రెసునేర్పరచినవారు. కావున కాంగ్రెసును నాలుగవకు వారీసంఘముగా మార్పుటకు ముందు నేను ఓరిజిల్ వారిచిత్తముల నాకర్షించుటకు ప్రయత్నించుటయే నాకర్తవ్యము. మహారాష్ట్రలు ఏమి చేయవలెననియు నాకు తెలియదు. వారుగాని మరెవరైనాగని ఆ. భా. కాం. సంఘసభలో నాలుగవకు ఖద్దరు తీర్మానములను బాపటముగా నెదిరింపవచ్చును. అవి యుండితీరవలె నని యితరులును పాదించవచ్చును.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నోస్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలకల సంపుటల హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైన మందు. ఇది ఇచ్చుడిపుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము, నోస్వలు, వాపులు, గాయములు, బిళ్లలు, పోట్లు, బెబుకులు మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన గాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నోస్వలు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్ని పావులలో దొరకును

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంత చూర్ణము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

మోహినీ తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

ఏదోయొకటి ఆ సభలో నిర్ధారణగా లేనిచో దేశంబరులో మహాసభ జరుగులోపల మార్చేమియును జరుగ వీలులేదు. ఎవరి మట్టుకువారికి తమ విధానమునందు సంపూర్ణమైన నమ్మక ముండ వలెను. ఇతరులు తోడ్పడకపోయినను దానిని నెరవేర్చుటకు వారు సిద్ధముగా నుండవలెను.

నూలువడుక గోరువారికిని కాసనసభలకు వెళ్లగోరు వారికినిగూడ దేశమున తావుగలవని అనుభవమువలన నేను గ్రహించితిని. కావున నాకు కాసనసభలయందు నమ్మకము లేక పోయినను ఖడ్గరుపై గట్టినమ్మకము గలవారను అధికమగు నిండ్రియ నిగ్రహము కలవారను కాసనసభలకు వెళ్లదలవినచో వారికి నేను సహాయము చేసెదను. స్వరాజ్యపక్షమువా రంద రును అట్టివారే.

ఇప్పుడు నూలువడుక సంఘము దేశమునం దుండకలేవ్వుదు గాని కాంగ్రెసునందది యొకశాఖగా నుండుటకు కాంగ్రెసు వా రామోదించునంతకాలమును అది కాంగ్రెసుశాఖగా నెయుం డదగును. నాకు కాంగ్రెసుపై అధికమగు గౌరవము కలదుగాన నేను సాధ్యమైనంతవరకు కాంగ్రెసును వదలుట కంగీకరింపను. మనదేశమునందలి రాజకీయసంఘములలో చిరంతని యైనది కాంగ్రెసు ఒక్కటియే గాన దానిపలుకుబడిని తగ్గించునట్టి పనిని చేసిన నను నేను మనఃపూర్వకముగా చేయగోరను.

రానున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో ఎది ఎటుల జరుగునో యిప్పుడెవరును చెప్పజాలరుగాన నిర్ధారణగా యిటు లనే జరుగునని ఎవరును నిర్ణయింపగూడదు. సభ్యులందరును నిష్కలంక భావముతో ఆసభకు వచ్చి స్వతంత్రముగా ఆలో చించి దేశక్షేమమే ప్రధానముగా నెంచి నిర్ణయముగా తమ భావములను తెలిపి తదనుగుణముగా ఓట్ల నియ్య గోరెదను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా ఆగస్టు 20)

SOME USEFUL BOOKS.

By Dr. K. B. Bose, Vidyaratna, D. Ph, Everyday Doubts and Difficulties

(In Writing and Speaking English, 11th Edition) Re. 1-8. (2) MODERN LETTER-WRITER, 13th Edition Re. 1-6 (3) MODERN ENGLISH ETIQUETTE, 12 Annas, (4) HELPS TO ENG. CONVERSATION, 12 Annas (5) HOW TO STUDY ENGLISH, 12 Annas (6) HANDBOOK OF ENG. SYNONYMS, Explained Re. 1. (7) SELECT SPEECHES OF GREAT ORATORS, Rs. 2 8. (8) PHRASES AND IDIOMS, Explained & illustrated, 12 Annas. 9) MAHOMET AND THE KORAN—With notes Re. 1. Annas 4- To be had of—Kalyani Publishing, House (A.P.) 94, Bara Deo, Benares City, (India)

ఆయుర్వేదభాషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

జీవనసూధా

దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును. ఆయుర్వేదనియము, బెజవాడ.

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటవాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫెదర్వైట్ కార్గితము. పంచి అమ్మ, 0-8-0.

వినియోగము—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, . 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

రిఫురిపబ్లికు అధ్యక్షుడు ఆబ్దుల కరీముగారు

భోనసైరసు విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థులకు వ్రాసిన లేఖ

అమెరికాదేశపు లాటిను ప్రజలకు సందేశము

(ప్రియ సోదరులారా! అమెరికాదేశమునందు లాటిను (భాషావాదులగు) ప్రజలు విదేశీయుల ఆక్రమణమునుండి తమస్థు తొలగించి స్వాతంత్ర్యమును సమకూర్చిన ఆయుధపూజను జరు పుచున్నట్టి యావిజయానందమున వారికి సందేశము నొసంగవలె నని భోనసైరసు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు నన్ను కోరుటవలన ఆనందభరితుడనై వారి నుద్దేశించియే నే నీ లేఖను వ్రాసితిని.

ఏదేశమువారు ఆదేశమునకు బాగుగా పనికొనవచ్చునట్టియు ప్రజల చిత్తవృత్తికిని కోరికలకును అనుగుణ్యమైనట్టియు ప్రభు త్వపద్ధతి నేర్పరచి స్వయముగా పరిపాలించుటకు గల హక్కు కంటే పవిత్రమైన హక్కు వేరేదీయును లేదు. వారిపుడు అట్టి విజయోత్సవమును జరుపుచుండుటచే స్వాతంత్ర్యముకోరకు సమ కట్టియున్న దేశములవారందరి హృదయములును గూడ ఆనంద భరితము లగుచున్నవి.

ప్రస్తుతము నేను రిఫురిపబ్లికు రీజెంటుగా నుండుటచే సహజముగ ఆనందమును నేనుగూడ నీ ఆనందమున పొందుచునే యున్నాను.

ఏ ఆశయములకోరకు మిరాండా, మొరేనో, బోలివరు, సానుమార్టినుప్రభృతులు మహాత్మాగమొనరించి కృతకృత్యులైరో వానికోరకే వీరులగు మొరాకో దేశీయులుగూడ నిపుడు పోరు సలుపుచున్నారు. మీ దేశీయులగు యోధపుంగవులను నేను నిరంతరమును ప్రేమించుచును ప్రశంసించుచునేయుందును. మె క్సికొ-మల్టీగార్ల సాహసకృత్యములకు యిప్పుడుగూడ మాహృ దయములు ఉల్లాసభరితములగుచున్నవి. మాకు సహజముగ కలి గిన జాతి, విజ్ఞాన, మతసంబంధములగు లక్షణములవలన ఐరోపా ఖండమునందలి యేదేశమువారికిగాని లొంగియుండుటకు మేము సమ్మతింపజాలము. నూరేండ్లక్రితము మీరెటుల స్వాతంత్ర్యము కోరకు పోరితిరో అటులే నేడు జాతీయస్వాతంత్ర్యదేవతా పీఠాంతికమున మేము గూడ మా ఆర్థప్రాణముల సర్పణ చేయు చున్నాము.

ప్రపంచమహాయుద్ధమువలన ఐ రో పా ఖండము కళంకితమైనది. ధనికుల పరిపాలన మేర్పడుటచే పరదేశాక్రమణ దురాశక్తిగలి నైతిక అరాజకమేర్పడినది. కాన ఐరోపాఖండ వాసులు తమ ఆశయములను తమ సంకల్పములను యితరులవలం బించునట్లుచేయుటకు గల హక్కును గోలుపోయిరి. కాంతియును సాంఘికస్వాయమును మూలాధారములుగా గల నాగరికతను నెలకొల్పవలెననియే మేము కోరుచున్నాము. అరబికుజాతికి చేరిన మేమందరమును యింగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, యిటలీ, స్పెయిను దేశముల ఆక్రమణమును తొలగింపవలెననియే కోరుచున్నాము. ఈజిప్టు లోని మాసోచరులే మొదట దారిదీసిరి. మొదటి పోటువారిదే. రెండవపోటు మాదే అనగా మొరాకో వారిదే అని ప్రపంచము త్వరలోనే తెలిసికొన గలుగునని నే నాశించెదను. పిమ్మట అట్లీర్పు, ట్యూనిసు, ట్రిపోలిదేశముల వారి వంతు వచ్చును. వారందరు నిదివరకే ఆచుట్టులగుచున్నారు.

మీ ప్రయత్నమువలెనే మా ప్రయత్నముగూడ ధర్మము నైననే ఆధార పడి యున్నది. ప్రాచీన కాలము న మాకు జన్మభూమియు మా ప్రాచీనులకు నిలయును నగు స్పెయినుదేశముపై మా కెట్టి ద్వేషము ను లేదు. స్పెయినుదేశమున కశాస్త్రభవము మహోన్నత స్థితియం దున్నపుడు ఆదేశమున ప్రజలలో అరబ్బులే హెచ్చుగానుం డెడువారని యిప్పటి స్పెయినుదేశీయులలో విద్యాధినులంద రునుగూడ బాగుగా నెరుగుదురు. మతయుద్ధమువలన మాకళల కును మాపరిశ్రమలకును అటపట్టర ఆదేశమునుండి మమ్మెప్పుడు వడలగాట్టిరో అప్పటినుండియే ఆదేశమునకు షీణవశగూడ ప్రారంభమైనది.

స్పెయినుదేశమున యోధులను పాపంధులునగు ప్రజల హానికరముగ పట్టుదలవలననే వివాహకరమును ఉన్మత్తమునగు ఘోరయుద్ధము ప్రాప్తించెను. అందువలన మొరాకోదేశముక అఘాతమైపోయినది. ఆదేశీయులను వారిమహదైత్యమును ఆ అఖాతము తనలోనిముడ్చుకొనెను. నూరు ఏండ్లక్రిందటఏండ్లను లోయలందును ముప్పదేండ్లక్రితము హ్యూబా బురదనీలలందును

హతులగుటకు స్పెయినుదేశేశపు యువకులు చేరికొల దిగా నెటుల పంపబడిరో అటులే యిప్పటికిగూడ ప్రాణములను వదలుటకే యిప్పుడు గూడ పంప బడుచున్నారు.

ఇట్టి మహామారణమును మేము చూచి సహింపజాలము. కాన స్పెయిను దేశీయులు వెనుక ఆమెరికాను వదలిపోయి నటుల నిపుడుగూడ వ్యర్థ ప్రయత్నములను మాని మొరాకోను గూడ వదలి పోవలెననియే మేము నొక్క చెప్పితిమి. వారెటుల మాదేశమును వదిలిపోయినచో మేము కాంతియుతముగ పరిశ్ర మల నభివృద్ధిపొందించి విశ్వదేశముండలలో వివాదలేనే మేము ను సముచిత స్థానము ను బడయ గొలుగుదుము.

మిశరీరములలో ప్రవహించుచున్న స్పెయినురక్తము ధా లవరకు ఆరబురక్తమే. ఏలనగా పాలసు, సెవిలీ, కాడిజా, ము న్నగుడక్షిణభాగమునందలి పట్టణములనుండి అమెరికాకు వెళ్లిన స్పెయినుదేశీయులందరును ఆరబులే. ఇప్పుడు వారిసంతతివారు అమెరికాలో అన్యమతము నవలంబించియుండినను గౌరవాలు లాసెరోలు మున్నగువారిలో యిప్పటికిని ఆరబు వ్యక్తిత్వము సమగ్రముగా నేయున్నది. కావుననే ప్రీయసోదరులారా అని నేను మిమ్ముల సంబోధించితిని.

ప్రియసోదరులారా! మీకు సామ్రైక్యర్యాదులను ప్రసా దింపవలెనని రిఫురిపబ్లికు పౌరులందరును పరమేశ్వరునికి కావిం చుచున్న ప్రార్థనల ఫలితమును బడయుడు. మీకువలెనే మాకు గూడ త్వరలో విజయమును ప్రసాదింపుమని మీరుగూడ మహా త్వులకు దేవతలను ప్రార్థింపుడు.

ఇప్పుడు మీ రొనరించుచున్న విజయోత్సవము పరాధీను లుగా నున్న ప్రజలకందరికిని నూతనోత్సాహ ప్రదము కాగలదు. దానిని మేము మా మనస్సులలో భద్రపరుచుకొని స్వాతంత్ర్యము కోరకు ప్రాణము నర్పించుట తప్పనిసరియగుచో అందులకు సర్వ సిద్ధముగా నుందుము.

మధ్యధరాసముద్ర తీరమునందును తూర్పు ఆసియా యం దును గల ఆరబుల కందరికిని స్వాతంత్ర్యమును చేహార్ప గలుగు వరకును మేము విరమింపజాలము. మొరాకో యాజిపుదేశములు స్వాతంత్ర్యమునుబడసినపిమ్మట మహోన్నతములను మూడునా గరకతలతో మానవజాతిని గౌరవించినదియునగు జాతియొక్క పునరుజ్జీవము కలుగుట కీరెండు స్వతంత్రదేశములును మూల స్థంభములు కాగలవు.

మొరాకో ప్రజలు సహజాత్మకముగ నాద్యారా పం పిన యీసందేశమును సానుభూతితో నాలకింపుడు. మాపట్ల సానుభూతిని కలిగియుండుడని మిమ్ములను మేము కోరుచుం టిమేగాని స్పెయినువారితో విరోధపడవలెనని కోరుటలేదు. వారు మీపవిత్రస్వాతంత్ర్యమును అంగీకరించిన పిమ్మట వారి కిని మీకును సంపూర్ణ సామరశ్యము కలిగినదని మేమెరుగుదుము. మాకుగూడ భగవంతు డట్టి స్వాతంత్ర్యమును కటాక్షిం చిన పిమ్మట దానిని స్పెయినువా రామోదించినంతనే మేము గూడ వారిలో గాఢమైత్రిని మరల కలిగియుండుటకు ప్రయ త్నించెదము.

జీవుడు మేము యుద్ధమున చిక్కియున్నందునను ఐరోపా ఖండమునందు సామ్రాజ్యభావములు గల ప్రభుత్వములు మాప్ర భుత్వము నంగీకరింపనందునను మీ విజయోత్సవమున కిప్పుడు మేము మాప్రతినిధులను పంపజాలకపోతిమి. కాని యీఖండ మునందలి యితరదేశములవారు మాపుచున్న కృత్రిమన్నహమును గాక యదార్థముగ న్నేహభావమునే మేము త్వరలోనే చూప గలుగుదుము అని నమ్ముడు.

మొరాకోదేశీయులు రణరంగమునుండియే మీ కీసందేశ ము నిపుడు పంపిరిగాని శతృవులు దినదినమును వెనుకకు పోవు చున్నారు." (ది న్యూ ఆరియంటు)

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ సర్దుకొనుట వీలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష	0-6-0
మొదటివాచకము	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరి	1-0-0

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, . 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

దీ డక్లన్ మిల్లు ప్లాన్ కంపెని

లిమ్మిటెడ్, బెజవాడ.

3

రైతుమిల్లులకు కావలసిన యాంత్రసామానుల సరఫరా మైన భారలకు సహాయకేయబడును. ఎమ్మి, సిమెంటు, సాల్ఫురైజు, క్లాసు, జలద్రవ్యములు, పాస్టింగులు, పైపులు, అన్ని సైజులు చెన్నపురి రేల్వే ప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక బ్రయలు ఆర్డరు యిచ్చినచో మా సరఫరయు సామానుల యొక్క నాణ్యతయు తమకే గ్రహించగలరు.

N. B. ఆయిల్ ఇంజనులు, స్టీం ఇంజనులు, హార్లు, మల్లరులు వగైరా పీనరీకి మా చెన్నపురి కార్యాలయము.

118 రు

ఆఫీసియల్ స్ట్రీటు, మద్రాసుకు వ్రాయ గోరినాము.

మదనకామేశ్వరిలేవ్యము

బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము.

నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లవర్ణము అతిమాత్రము మొదలగు, వాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని, సంతానప్రాప్తి నిగలిగించు వరప్రసాదము. రెండు డబ్బీలు చాలును.

20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0

పాలకుగంధిలేవ్యము—రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది.

సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, ఇతరచర్మరോഗములు

శీతలవృద్ధులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలు.

20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0; వి. పి. ఖర్చులు వేరు.

పి. పి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసహజం

పెరిదేపి. (నెల్లూరు)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సొవ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	18 0 0
సెనగలు ,, డిటా	11 12 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా	13 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి	61 0 0	68 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 188 మినుకూనె 180 0 0		
అముదము బా 1-కి	120 0 0	122 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 45,50	
కాళహస్తపాయకట్టు		50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము

శరీరకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చదరం ,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు ,,	32 0 0	50 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు	71 0 0	75 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		13 8 9
ఇత్తడి బా 1-కి	262 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	280 0 0	281 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా1 గలవి	81 6 0	81 10 0

7. దూది

బోండావెట్టుబారువ 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	9 8 0	
వడ్డాక్ నెం 24½	9 12 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 0	
నెం 12½ తెన్ని పర్క. ను	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 4 0	
నెం 12½ అరైస్సు	7 2 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 8 0	
నెం 22½ రంగవిలాప	9 8 0	
నెం 14½ రాధావత్తుడు	7 4 0	

రత్నపురుష లేవ్యము

శుక్లవర్ణమును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతతే వ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవర్ణమైనను పారదోలు నని అనేకులు కొనిగూడినారు. మేహమునల్ల వచ్చినవద్ద, మూత్రరోగములుపూడా తగును. డబ్బీ రు 3-4-0.

(క్రవ్యాధి)

1963

అజీర్ణమును పోగొట్టి అన్నమరుగునట్లు చేయుటయే గాక మంచిజీవరాగ్ని కలుగజేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోధావరిజిల్లా (రాయవరం)

వైరెక్సు

మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సు లెక్కపెట్టు

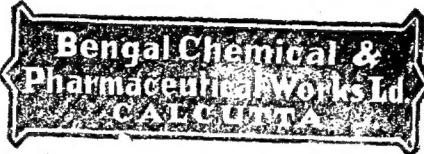
టకు వీలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండోమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

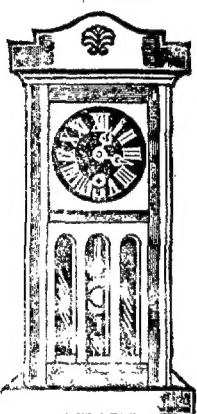
బుడ్డి 1 కి రు 0-13-0 మాత్రమే

వి. పి. ఖర్చులతో సహా రు 1-2-0.

1591

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రము

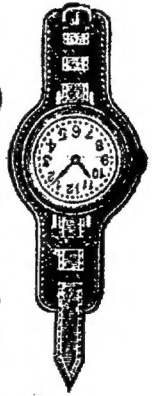
ఒక నెల వరకు మాత్రము

ఒకగోడకు తగిలించు గడియారమును, చేతిలో ధరించు 18 కారెటు రోలుగోడకు వన్నెగల గడియారము తోలుపట్టుతో సహా ఒక నెలకుమాత్రము యివ్వబడును.

యీ రెండును అయిదు సంవత్సరములు వరకు ఉత్తరవాదము. మిక్కిలి విలువగలవి త్వరపడుడు. ఈతరూము తప్పిన మరియొకతరూముదొరకుట దుర్లభము.

ప్రత్యేకముగ గోడకు తగిలించు మాడరక్ పెసలేటరు ధర రూ 5-0-0 18 కారెటు వన్నెగల చేతికికట్టుకొను గడియారము 7-0-0

విలాసము:— కట్టను వాచికంపెనీ, తపాలుపెట్టె 265 మదరాసు

జర్మనీ వారి కి మూల వ్యాధి నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటను వేసకువేలుమంది హడెన్ సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారణి. బర్లిన్ స్టేటు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్ సా యొక్కటియే. హడెన్ సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలునట్లు చేయును. మరి యొకతరూముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక ట్యూబును కొనుడు. ధర 1 కి రు 2-4-0 ప్రత్యేకస్పృటుతో పెద్దనైజాది గలరు. పూర్తిగా తృప్తిలేనిచో వైకము వాపసీయబడును.

నురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లుకావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,

1961 Sankdi Sheri.

Telegram.—"Special.

AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraganamudy, Post Vissakoderu, Tq. Bhimavaram Kistna Dt.

Agents for Madras Presidency:—

Mesers, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS.

Agents for Mysore & Coorg:—

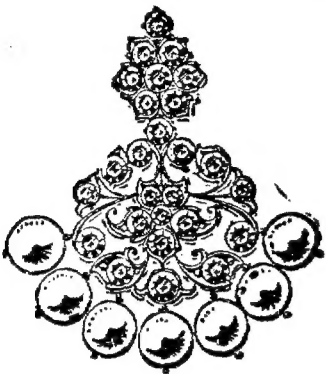
Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—

KRISHNA & Company, Trivandrum.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మీ కు విన గ కా వల సిన ను త యా రు చే సి యిచ్చె ద ము.

మావద్ద పేలురకం కంపులు, పువ్వురాగములు పచ్చలుచేర్చికట్టబడిన టీకాలు, జవబిళ్లలు యేరకములో వ్రేనను. ఎంత నైజులో వ్రేనను గలవు. తేనివి తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఇదిగాక పలురకముల బంగారుగాజులు, గొలుసులు, వెండిచెంబులు, గొలుసులు, వాజాకు సామానులు మొదలగునవి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నది. కానుబంగారు చొక్కపునెండికాపుల మొదలగువాటికి పూచీనిచ్చెదము.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్యబ్రదరు, ప్రొవైటర్లు.

ఆంధ్రజ్యోతి ల రి మాన్యు ఫాక్టరీంగు కంపెనీ,

హైదరాబాద్.

ఫ్రాంచి: 51, హైదరాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

(3)

క రం చం దు చ చి ల్ దా ను

బంగారు, వెండినగలవర్తకులు, సావుకారువేట, మద్రాసు.

1911

ద ర ఖా ను పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శరీరముల పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నిండ్లకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టునల్లెవ్వరువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా మంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచినగుములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రప్రసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిస్లామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

Zarna Oil

విజంటు కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేందిన "జామాతైలమునకు" సమమును మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బు డ్డి 1, కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందు పలసరకు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్,

మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,

నెం. 63 నైన్వనాయునివీధి, మదరాసు.

మా న సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలుగులభము! (పోస్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైద్యకాకల కీమత్రలు దివ్యామృతము. అతీర్థము, అరచి, అవులంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణాజిల్లా.

రిగా నోసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ ప్రెస్. 2 బుడ్లు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ ప్రెస్.

వై కామినియానూనె ప్రతివర్తకునివద్దను, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యేజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జుమ్మామసీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

[బడయగలరు.

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిల్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్ని చుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0
1/4 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ యేజెంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

126

155 జుమ్మామసీదు, బొంబాయి.

